- vahinkokohtaisen varauksen raja,
- vahinkokohtaisen varauksen periaatteet,
- muun kuin eläkemuotoisen korvauksen korkoutuksen suoritustapa,
- käytetyt laskuperustekorot ja
- miten jälleenvakuuttajien osuus määrätään.

(3) Laskuperusteiden tulee myös sisältää yhtiön käyttämät periaatteet, kun vastuuvelka tarvitaan arvioi-
daan muulloin kuin tilinpäätöshetkellä.

(4) Yhtiön on vähintään neljän vuoden välein tarkistettava, että laskuperusteissa käytetyt kollektiivivaraus
kertoimet ja tehdyt vahinkokohtaiset varaukset ovat olleet riittäviä. Vakuutusluokat voidaan tarpeen mu
jakaa eri tarkistusvuosiin. Tehdyistä tarkistuksista on tehtävä kirjallinen dokumentointi ja vastuuvelan las-
kuperusteista on ilmettävä, milloin tietyn vakuutusluokan vastuuvelka on tarkistettu ja milloin se mahdolli-
sesti tullaan tarkistamaan. On myös dokumentoitava, ovatko tilastot olleet puutteellisia ja miten niitä on
täydennetty.

(5) Tilinpäätöksessä sovellettavat uudet vastuuvelan laskuperusteet on toimitettava tiedoksi yhtiön hallituk
selle.

8 Vakuutusyhtiön (ei koske työeläkevakuutusyhtiöitä) ja kolmannen maan vakuutusyhtiön sivuliikkeen sijoitustoiminta sekä vastuuvelan kate

Valtuutussäännös

VYL 6 luvun 10 §:n 2 kohta ja 10 luvun 24 §
UVYL 34 § 1 mom., 34 a § 2 mom.

8.1 Sijoitussuunnitelma

(1) Mitä jäljempänä on määrätty vakuutusyhtiön sijoitussuunnitelmasta, koskee myös kolmannen maan vakuutusyhtiön sivuliikettä. Mitä jäljempänä on määrätty koskevaksi vakuutusyhtiön hallitusta, koskee myös kolmannen maan vakuutusyhtiön sivuliikkeen pääasiamiestä. Sijoitustoiminnan yleisten tavoitteiden laatimista ja ajan tasalla pitämistä varten laadittu arvio ja siitä tehdyt johtopäätökset tulee kolmannen maan vakuutusyhtiön sivuliikkeen liittää sijoitussuunnitelmaan.

(2) Vakuutusyhtiön hallituksen on laadittava ja hyväksyttävä yhtiölle sen varojen sijoittamista koskeva suunnitelma (sijoitussuunnitelma) ottaen huomioon harjoitettu vakuutustoiminta ja toimintaympäristö sekä omien pääomien määrä ja VYL 11 luvun 7 §:n, 12 §:n ja 18 §:n toimintapääoman vähimmäismäärää koskevat vaatimukset.

(3) Sijoitussuunnitelman laatimista varten on yhtiön vastuullisen vakuutusmatemaatikon esitettävä hallitukselle kirjallinen selvitys yhtiön vastuuvelan luonteen asettamista vaatimuksista yhtiön sijoitustoiminnalle. Yhtiön vastuullisen vakuutusmatemaatikon on myös annettava kirjallinen lausunto siitä, täyttääkö hallituksen laatima sijoitussuunnitelma nämä vaatimukset.

(4) Sijoitussuunnitelma on pidettävä ajan tasalla. Hallituksen pöytäkirjaan on liitettävä hallituksen hyväksymä sijoitussuunnitelma. Pöytäkirjaan on liitettävä myös edellä mainittu vastuullisen vakuutusmatemaatikon lausunto.

(5) Sijoitussuunnitelman tulee sisältää ainakin seuraavat seikat:

Hallituksen päätös sijoitustoiminnan yleisistä tavoitteista:

- sijoitustoiminnan suuntaamisen yleiset periaatteet
- sijoitusten tuottotavoitteet lyhyellä ja pitkällä tähtäimellä
- sijoitusten yleiset hajautustavoitteet
- valuuttaliikkeen järjestämisen periaatteet
- sijoituksille asetettavat likviditeettitavoitteet
- sijoituksille, kuten esimerkiksi velkasitoumusten vakuuksille, asetettavat yleiset turvaavuustavoitteet
- johdannaisten käyttöä koskevat periaatteet, jotka on määriteltävä, jos yhtiö pitää sijoitusriskiä pienentävinä tai sijoitusten tehokkaan hoidon kannalta hyödyllisinä.

Näiden tavoitteiden laatimista ja ajan tasalla pitämistä varten hallituksen tulee arvioida säännöllisesti (vähintään kerran vuodessa):

- toimintaympäristön tila ja kehitysnäkymät
- sijoituksiin sisältyvät riskit arvonmuutoksen, odotetun tuoton, turvaavuuden ja valuuttaliikkeen suhteen
- vastuuvelan luonteen asettamat vaatimukset sijoitusten tuotolle ja likvidisyydelle sekä valuuttaliikkeelle
- sijoitusten riskinkantokyky lyhyellä ja pitkällä aikavälillä
- arvio vakavaraisuusaseman kehityksestä

Arvio ja siitä tehdyt johtopäätökset tulee liittää hallituksen pöytäkirjaan.

Hallituksen päätös sijoitustoiminnassa sovellettavista yksityiskohtaisista rajoista

Hallituksen tulee päättää säännösten ja määräysten mukaisesti rajat sijoituksille yksittäisiin kohteisiin että kumulatiiviset rajat eri tyyppisille riskeille mukaan lukien johdannaisinstrumentit. Päätöksen tulee sisältää ohjeet sijoitusten mahdollisista suojaamisperiaatteista sekä valuuttaliikkeen järjestämisestä. Valuuttaliikkeen järjestämistä koskevissa ohjeissa on otettava huomioon myös välilliset valuuttariskit.

Erityisesti hallituksen tulee päättää, missä laajuudessa ja millä edellytyksillä varoja voidaan sijoittaa:

- vakuutusyhtiön tytäryhtiöiden toimintaan
- samaan yhteistoimintaryhmään kuuluvan toisen vakuutusyhtiön ja sen tytäryhtiöiden toimintaan
- konsernisuhteen perusteella tai jollain muulla perusteella merkittävää määräysvaltaa käyttävien yhteisöjen ja luonnollisten henkilöiden toimintaan sekä viimeksi mainittujen yhteisöjen kanssa samaan konserniin kuuluvien muiden yhteisöjen toimintaan.

Hallituksen tulee päättää niistä periaatteista, joilla varoja voidaan sijoittaa yhtiöihin, joiden omistajana tai hallinnossa on vakuutusyhtiön hallituksen jäseniä tai johtavassa asemassa olevia henkilöitä tai yhtiön tilintarkastajia.

Hallituksen tulee myös päättää myönnetyiltä lainoilta ja muilta velkasitoumussijoituksilta edellytettäviä vakuuksia koskevista periaatteista. Tässä päätöksessä on erikseen käsiteltävä takausten antajina ja takausvakuuksien myöntäjinä toimivilta eri yhteisöiltä hyväksyttävien kokonaisvastuiden yhteisökohtaisia enimmäismääriä.

Hallituksen päätös sijoitustoiminnan organisaation päätösvaltuuksista ja raportoinnista hallitukselle

Hallituksen tulee päättää, miltä osin se itse päättää sijoitustoiminnasta ja miltä osin päätösvalta siirretään organisaation eri tasoille. Päätösvallan siirron osalta hallituksen on edellytettävä, että se saa säännöllisin, riittävän lyhyin väliajoin kirjallisen selvityksen tehdyistä sijoituksista, kokonaissijoitusten olemisesta säädetyissä rajoissa sekä uusien sijoitusten vaikutuksesta kokonaissijoituksiin. Selvitys tulee liittää hallituksen pöytäkirjaan.

Vakuutusyhtiön tytäryhtiöiden, samaan yhteistoimintaryhmään kuuluvan toisen vakuutusyhtiön ja sen tytäryhtiöiden toimintaan sekä konsernisuhteen tai jollain muulla perusteella merkittävää määräysvaltaa käyttävien yhteisöjen ja henkilöiden toimintaan sijoitettujen varojen ja niiden vakuuksien muutoksista on hallituksen edellytettävä jatkuvaa kirjallista raportointia. Myös nämä selvitykset tulee liittää hallituksen pöytäkirjaan.

(6) Vakuutusyhtiön sijoitussuunnitelman tulee sisältää selvitys omaisuudenhoitajien käytöstä.

(7) Sijoitussuunnitelma on organisaatiossa tehokkaalla tavalla saatettava asianomaisen tietoon ja tilintarkastajille sekä hallintoneuvoston puheenjohtajalle.

8.2 Luottolaitokseen tai ETA-valtiossa toimiluvan saaneeseen vakuutusyhtiöön rinnastettavat yhteisöt

(1) VYL 10 luvun 7 §:n 3) kohdassa tarkoitettuun luottolaitokseen tai ETA-valtioissa toimiluvan saaneeseen vakuutusyhtiöön rinnastetaan seuraavat yhteisöt:

Finnvera Oyj
Kuntarahoitus Oy

Kuntien asuntoluotto Oy
Kuntien takauskeskus
Omaisuudenhoitoyhtiö Arsenal Oyj
Svensk Exportkredit
Eksportfinans ASA
Kommunalbanken AS
Kommuninvest Sverige AB

8.3 Johdannaissopimukset, takaisinostosopimukset ja arvopaperinlainaussopimukset vastuuvelan katteessa

(1) Sijoitusriskiä pienentäviä johdannaissopimuksia saa lukea vastuuvelkaa kattavaan omaisuuteen niiden positiivisia käypiä arvoja käyttäen, kun johdannaissopimuksille on osoitettavissa vastaava sijoitettujen varojen määrä. Tällaiset johdannaissopimukset on kohdistettava näihin omaisuuseriin. Samaan kohteeseen liittyvät erilaiset johdannaissopimukset on arvioitava yhdessä vastaavien varojen kanssa nettomääräisesti.

(2) Käytettäessä johdannaissopimuksia sijoitusten tehokkaan hoidon edistämiseksi sopimusten kohde-etuuksille laskettava käypä arvo, joka ei saa ylittää vastuuvelan katteeksi hyväksyttävien VYL 8 luvun 16 §:n 2 momentissa tarkoitettujen raha- ja pääomamarkkinavälineiden sekä osakkeiden ja osuuksien yhteismäärää. Tällöin vastuuvelkaa kattavaan omaisuuteen saa lukea näiden johdannaissopimusten positiiviset käyvät arvot.

(3) Johdannaistiliasema, joka kohde-etuuksien käypään arvoon arvostettuna johtaa sellaisten omaisuuserien myyntiin, joita ei omisteta (lyhyeksi myynti) tai ostoon, joka ylittää vastuuvelan katteeksi hyväksyttävien VYL 8 luvun 16 §:n 2 momentissa tarkoitettujen raha- ja pääomamarkkinavälineiden sekä osakkeiden ja osuuksien yhteismäärän (long-tiliasema), ei saa lukea vastuuvelkaa kattavaan omaisuuteen, vaikka niillä olisikin positiivinen käypä arvo.

(4) Vastuuvelkaa kattava omaisuus muodostuu katekelpoiseksi hyväksyttävien varojen ja jäljellä olevien johdannaistiliasemien positiivisten käypien arvojen summasta.

Takaisinostosopimukset

(5) Takaisinostosopimuksin myydyt arvopaperit katsotaan pantatuksi omaisuudeksi, joka ei ole katekelpoista omaisuutta.

Arvopaperilainaussopimukset

(6) Arvopaperilainaussopimuksin luovutetut arvopaperit voidaan lukea vastuuvelan katteeseen, jos vakuutusyhtiöllä on lainatuille arvopapereille turvaava vakuus.

8.4 Katteen luettelointi

Kateluettelon muoto

(1) Kateluettelo on laadittava selväkielisessä kirjallisessa muodossa ja automaattisen tietojenkäsittelyn tallenteena, jolle VVV näiltä osin myönnä poikkeusta.

(2) Tilikauden päättymisajankohdan tilannetta vastaava kateluettelo on saatettava selväkielisessä muotoon viimeistään kolmen kuukauden kuluessa tilikauden päättymisestä. Katteenhaltijan on ilmoitettava VVV:lle kateluettelon sijaintipaikan osoite sekä luettelon ylläpidosta vastaavan henkilön nimi ja yhteystiedot.

Kateluettelon säilyttäminen

(3) Kateluettelo liitteineen on säilytettävä katteenhaltijan hallussa taikka, jos siihen on perusteltu syy, Euroopan talousalueella toisen vakuutusyhtiön tai luottolaitoksen hallussa 10 vuotta sen laatimisesta.

Omaisuuserien merkitseminen kateluetteloon

(4) Kustakin yksittäisestä omaisuuserästä kateluetteloon on merkittävä riittävät yksilöintitiedot, kuten omaisuuserän ja siihen kuuluvien asiakirjojen nimike, sijainti, säilytyspaikka ja katearvo sekä käypä arvo, jos se poikkeaa katearvosta. Jäljempänä alakohdassa 5 tarkoitetussa tapauksessa omaisuuserä on lisäksi yksilöitävä viittauksella siihen kohtaan, jossa sama omaisuuserä on mainittu VYL 10 luvun 6 §:n 3 momentissa tarkoitetussa, kateluettelon liitteeksi laaditussa luettelossa.

(5) Sijoitussidonnaisten vakuutusten vastuuvelan katteena olevat varat on merkittävä kateluetteloon omaksi osastokseen.

(6) Jos omaisuuserään kohdistuu sen katearvoa vähentävä panttioikeus tai muu erityinen oikeus, joka rajoittaa omaisuuserän käyttämistä vakuutusyhtiön selvitystilan tai konkurssin aikana, tällainen erityinen oikeus on mainittava kateluettelossa ilmoittamalla oikeuden sisältö, arvo ja haltija sekä etuoikeusasema suhteessa katteen haltijaan.

(7) Kateluettelo tulee pitää ajantasaisena ja sen tulee aina olla tulostettavissa selväkieliseen kirjalliseen muotoon.

(8) Mitä edellä on määrätty omaisuuserien merkitsemisestä kateluetteloon, koskee myös sijoitussidonnaisten vakuutusten kateluetteloa.

8.5 Sijoitussidonnaisten vakuutusten sijoitusriskin seuranta

(1) Henkivakuutusyhtiö tai kolmannen maan vakuutusyhtiön sivuliike ei saa ottaa liiallisia sijoitusriskejä hankkimalla jotakin omaisuuslajia oleellisesti vähemmän kuin sillä on tämän omaisuuslajin kokonaistuottoon (mukaan lukien arvonkehitys) sidottua vastuuvelkaa.

Sijoitussidonnaisten vakuutusten positiolaskelmat

(2) Sijoitusriskin seuranta tapahtuu seuraavasti:

- lasketaan paljonko vastuuvelkaa on sidottu eri sijoituskoreihin (Vi)
- lasketaan paljonko yhtiö omistaa eri sijoituskoreihin kuuluvaa omaisuutta (Oi)
- lasketaan positiivisten Vi-Oi -erotusten summa.

(3) Positiivisten Vi- Oi -erotusten summa saa olla enintään 20 prosenttia toimintapääoman ja toimintapääoman vähimmäismäärän erotuksesta ja enintään viisi prosenttia sijoitussidonnaisten vakuutusten vastuuvelasta.

8.6 Katteen valvonta (ohje)

(1) Vastuuvelan katteen on jatkuvasti täytettävä lakien, asetusten ja määräysten vaatimukset.

(2) Jos vakuutusyhtiön toimitusjohtaja tai kolmannen maan vakuutusyhtiön sivuliikkeen pääasiamies havaitsee, että nämä vaatimukset eivät enää täyty tai, että kehitys saattaa olla johtamassa niiden täyttymättä jäämiseen, hänen on viipymättä ilmoitettava asiasta yhtiön hallitukselle ja hallintoneuvoston puheenjohtajalle sekä tilintarkastajalle ja VVV:lle.

8.7 Katettavan vastuuvelan arviointi muulloin kuin tilinpäätöshetkellä (ohje)

(1) Katettavan vastuuvelan määrä voidaan arvioida lisäämällä viimeiseen tarkasti laskettuun vastuuvelkaan laskuperustekoron kerryttämä määrä ja viimeisen tarkan vastuun laskentahetkeen jälkeisen aikaan kohdistuvien suoriteperusteisten vakuutusmaksujen nettomäärä sekä vähentämällä vastuusta sitä alentavien korvausten määrä. Yhtiön tasoitusvastuu arvioidaan erikseen vastaavia periaatteita noudattaen. Siltä osin kuin yhtiö on arviointihetkeen mennessä tehnyt sitovia päätöksiä vastuuvelkaan varattaviksi tulevista asiakaseduista, on myös näiden vaikutus otettava huomioon vastuuvelan määrää arvioitaessa.

(2) Arvioidessaan katettavan vastuuvelan määrää edellä esitettyjen periaatteiden mukaisesti vastuullisen matemaatikon otettava huomioon turvaavuuden asettamat vaatimukset. Jos vakuutusmatemaatikolla on perusteltua syytä olettaa, että edellä mainitut periaatteet eivät johda riittävän tarkkaan arvioon, on hänen arvioitava katettava vastuuvelka tai sen osa tarkempaa menettelyä käyttäen.

8.8 Omaisuuden katearvon määrittäminen (ohje)

(1) Vastuuvelan katteeseen luettava omaisuus arvostetaan kullakin tarkasteluhetkellä käypään arvoon samoja periaatteita noudattaen kuin vastaava omaisuus arvostetaan kirjanpidossa (katso 6 luku). Mikäli omaisuuserään kohdistuu panttioikeus tai muu erityinen oikeus, joka rajoittaa omaisuuserän käyttämistä vakuutuslaitoksen selvitys- tai konkurssipesässä, tällaisen erityisen oikeuden arvo on vähentää muutoin lasketta-vasta katearvosta.

8A Vakuutusyhdistyksen sijoitustoiminta ja vastuuvelan kate

Valtuutussäännös
VakYhdL 10 luvun 4 §
KateA 3 §, 6 § 3 ja 4 mom, 9 § 4 mom, 13 §

8A.1 Sijoitussuunnitelma

(1) Vakuutusyhdistyksen hallituksen on laadittava ja hyväksyttävä yhdistykselle sen varojen sijoittamista koskeva suunnitelma (sijoitussuunnitelma) ottaen huomioon harjoitettu vakuutusliike ja toimintaympäristö sekä omien pääomien määrä ja VakYhdL 10a luvun 5 §:n vaatimukset.

(2) Sijoitussuunnitelma on pidettävä ajan tasalla. Hallituksen pöytäkirjaan on liitettävä hallituksen hyväksymä sijoitussuunnitelma.

(3) Sijoitussuunnitelman tulee sisältää ainakin seuraavat seikat:

Hallituksen päätös sijoitustoiminnan yleisistä tavoitteista:

- sijoitustoiminnan suuntaamisen yleiset periaatteet
- sijoitusten tuottotavoitteet lyhyellä ja pitkällä tähtäimellä
- sijoitusten yleiset hajautustavoitteet
- valuuttaliikkeen järjestämisen periaatteet
- sijoituksille asetettavat likviditeettitavoitteet
- sijoituksille, kuten esimerkiksi velkasitoumusten vakuuksille, asetettavat yleiset turvaavuustavoitteet
- johdannaisten käyttöä koskevat periaatteet, joissa on määriteltävä millaisia johdannaissopimuksia se pitää suojaavina huomioiden jäljempänä esitetyt tavoitteiden kriteerit (ks. kohta 8A.6).

Näiden tavoitteiden laatimista ja ajan tasalla pitämistä varten hallituksen tulee asettaa säännöllisesti (vähintään kerran vuodessa)

- toimintaympäristön tila ja kehitysnäkymät

- sijoituksiin sisältyvät riskit arvonmuutoksen, odotetun tuoton, turvaavuuden ja valuuttaliikkeen suhteen
- vastuuvelan luonteen asettamat vaatimukset sijoitusten tuottavuudelle, turvallisuudelle ja valuuttaliikkeen suhteen
- sijoitusten riskinkantokyky lyhyellä ja pitkällä aikavälillä
- arvio vakavaraisuusaseman kehityksestä

Arvio ja siitä tehdyt johtopäätökset tulee liittää hallituksen pöytäkirjaan.

Hallituksen päätös sijoitustoiminnassa sovellettavista yksityiskohtaisista rajoista

Hallituksen tulee päättää säännösten sekä VVV:n määräysten mukaisesti rajat sekä sijoituksille yksittäisiin kohteisiin että kumulatiiviset rajat eri tyyppisille riskeille mukaan lukien johdannaisinstrumentit. Päätöksen tulee sisältää ohjeet sijoitusten mahdollisista suojaamisperiaatteista sekä valuuttaliikkeen järjestämisestä. Valuuttaliikkeen järjestämistä koskevissa ohjeissa on otettava huomioon myös välilliset valuuttariskit.

Erityisesti hallituksen tulee päättää, missä laajuudessa ja millä edellytyksillä varoja voidaan sijoittaa:

- vakuutusyhdistyksen tytäryhtiöiden toimintaan
- samaan yhteistoimintaryhmään kuuluvan toisen vakuutusyhdistyksen tai vakuutusyhtiön ja sen tytäryhtiöiden toimintaan
- konsernisuhteen perusteella tai jollain muulla perusteella merkittävää määräysvaltaa käyttävien yhteisöjen ja luonnollisten henkilöiden toimintaan sekä viimeksi mainittujen yhteisöjen kanssa samaan konserniin kuuluvien muiden yhteisöjen toimintaan.

Hallituksen tulee päättää niistä periaatteista, joilla varoja voidaan sijoittaa yhtiöihin, joiden omistajana tai hallinnossa on vakuutusyhdistyksen hallituksen jäseniä tai johtavassa asemassa olevia henkilöitä tai yhdistyksen tilintarkastajia.

Hallituksen tulee myös päättää myönnetyiltä lainoilta ja muilta velkasitoumussijoituksilta edellytettäviä vakuuksia koskevista periaatteista. Tässä päätöksessä on erikseen käsiteltävä takausten antajina ja takausvakuutusten myöntäjinä toimivilta eri yhteisöiltä hyväksyttävien kokonaisvastuiden yhteisökohtaisia enimmäismääriä.

Hallituksen päätös sijoitustoiminnan organisaation päätösvaltuuksista ja raportoinnista hallitukselle

Hallituksen tulee päättää, miltä osin se itse päättää sijoitustoiminnasta ja miltä osin tätä valtaa siirretään organisaation eri tasoille. Päätösvallan siirron osalta hallituksen on edellytettävä, että se saa säännöllisin, riittävän lyhyin väliajoin kirjallisen selvityksen tehdyistä sijoituksista, kokonaissijoitusten kehittymisestä säädetyissä rajoissa sekä uusien sijoitusten vaikutuksesta kokonaissijoituksiin. Selvitykset tulee liittää hallituksen pöytäkirjaan.

Vakuutusyhdistyksen tytäryhtiöiden, samaan yhteistoimintaryhmään kuuluvan toisen vakuutusyhdistyksen taivakuutusyhtiön ja sen tytäryhtiöiden toimintaan sekä konsernisuhteen tai jollain muulla perusteella merkittävää määräysvaltaa käyttävien yhteisöjen ja luonnollisten henkilöiden toimintaan sijoitettujen varojen ja niiden vakuuksien muutoksista on hallituksen edellytettävä jatkuvaa kirjallista raportointia. Myös nämä selvitykset tulee liittää hallituksen pöytäkirjaan.

(4) Vakuutusyhdistyksen sijoitussuunnitelman tulee sisältää selvitys omaisuudenhoitajien käytöstä.

(5) Sijoitussuunnitelma on organisaatiossa tehokkaalla tavalla saatavilla jatkuvasti asianomaisen tietoon ja tilintarkastajille sekä hallintoneuvoston puheenjohtajalle.

8A.2 Määritelmiä ja rinnastuksia

(1) Asetuksella tarkoitetaan asetusta ensivakuutusliikettä harjoittavan vakuutusyhdistyksen vastuuvelan katteesta (Kate A).

Pankkisaamiset

(2) Kate A 1 §:n 1 momentin 4 kohdassa tarkoitetuiksi velkasitoumuksiksi katsotaan myös kaikki pankkisaamiset.

VVV:n hyväksymät vakuudet

(3) VVV:n hyväksymiä velkasitoumusten vakuuksia ovat:

- vakuudet, jotka asetuksen 3 §:n mukaan voidaan sellaisenaan hyväksyä vastuuvelan katteeksi
- aluskiinnityslaissa tarkoitetut kiinnitykset ja vastaavat kiinnitykset alukseen, joka on merkitty muussa ETA-valtiossa pidettävään alusrekisteriin
- laissa kiinnityksestä ilmaan aluksiin tarkoitetut kiinnitykset ja vastaavat kiinnitykset ilmaan alukseen, joka on merkitty muussa ETA-valtiossa pidettävään ilma-alusrekisteriin ja
- ETA-valtiossa toimiluvan saaneen vakuutusyhtiön myöntämät henkivakuutukset enintään niiden takaisinostoarvoon saakka.

(4) Velkasitoumukset, joihin liittyy edellä 2 ja 3 alakohdassa tarkoitettu vakuus, luetaan vakuuden katekelpoiseen määrään saakka niihin Kate A 6 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettuihin varoihin, joilla saadaan kattaa yhteensä enintään 25 % vastuuvelan bruttomäärästä.

Eta-valtiossa toimiluvan saaneeseen julkisen valvonnan alaiseen talletuspankkiin tai vakuutusyhtiöön rinnastettavat yhteisöt

(5) Kate A 3 §:n 3 kohdan nojalla ETA-valtioissa toimiluvan saaneeseen julkisen valvonnan alaiseen talletuspankkiin ja vakuutusyhtiöön rinnastetaan seuraavat yhteisöt:

Finnvera Oyj
Kuntarahoitus Oy
Kuntien asuntoluotto Oy
Kuntien takauskeskus
Omaisuudenhoitoyhtiö Arsenal Oyj
Svensk Exportkredit
Eksportfinans ASA
Kommunalbanken AS
KommuninvestSverige AB

Luetteloitu kate

(6) Luetteloidulla katteella tarkoitetaan näissä määräyksissä sellaisia VVL 10 luvun 3a §:n 5 ja 6 momentissa tarkoitettuihin omaisuuslajeihin kuuluvia varoja, jotka täyttävät Kate A:ssa säädetyt edellytykset ja rajoitukset ja jotka on merkitty 8.10 kohdassa tarkoitettuun kateluetteloon.

ETA -valtiossa sijaitsevat säännellyt markkinat

(7) Kate A 1 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetaan ETA-valtiossa sijaitsevilla säännellyillä markkinoilla ETA-valtion viranomaisen valvonnan alaista arvopaperipörssiä ja sellaista muuta ETA-valtiossa toimivaa vaihdantajärjestelmää, joka sisältyy komission Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä julkaisemaan säänneltyjä markkinoita koskevaan luetteloon.

8A.3 Eräät vastuuvelan bruttomäärästä vähennettävät tai siihen rinnastettavat erät

Menevän jälleenvakuutuksen vähentäminen

(1) Jos menevä jälleenvakuutus on asianmukaisesti järjestetty, voidaan vastuuvelkaa vähentää VakYhdL 10 luvun 3a §:n 3 momentin 1 kohdassa tarkoitettu jälleenvakuutuksenantajien osuus vastuuvelasta täysimääräisesti, kuitenkin enintään 70 prosenttia vastuuvelan bruttomäärästä. VVV voi antaa vakuutusyhdistykselle määräajaksi poikkeuksen tämän edellä mainittua suuremman osuuden vähentämiselle.

(2) Jos VVV katsoo, ettei menevää jälleenvakuutusliikettä ole asianmukaisesti järjestetty, voi rajoittaa vakuutusyhdistyksen oikeutta vähentää menevää jälleenvakuutusliikettä vastuuvelkaa katettaessa.

(3) Jos jälleenvakuutuksenantaja on selvitystilassa tai on muuten syytä epäillä, että jälleenvakuutuksenantaja ei vastaa osuudestaan vastuuvelasta, voidaan jälleenvakuutuksenantajan osuus vastuuvelasta vähentää vain, mikäli VVV antaa siihen erityisestä syystä luvan.

8A.4 Luetteloiduksi katteeksi kelpaava omaisuus

Kate A 3 - 5 §:ssä tarkoitetut omaisuuslajit

(1) Velkasitoumus, jonka vakuutena on ETA-valtiossa toimiluvan saaneen julkisen valvonnan alaisen vakuutusyhtiön myöntämä henkivakuutus tai kapitalisaatiosopimus, voidaan rinnastaa Kate A 3 §:n 3 kohdan mukaisiin velkasitoumuksiin. Katteeseen hyväksytään määrä, joka vastaa vakuutuksen takaisinostoarvoa, tai jos kuolemantapaussumma on tätä pienempi, kuolemantapaussummaa. Lisäksi edellytetään, että etu on sama kuin vakuutuksenottaja.

(2) Jos edellä mainittu henkivakuutus tai kapitalisaatiosopimus on myönnetty sijoitussidonnaisena, noudatetaan, mitä sijoitussidonnaisen vakuutuksen arvonkehityksen määräävistä sijoituskohteista on säädetty ja määrätty.

(3) Kate A 6 §:n 1 momentin 2 kohdan soveltaminen: Omaisuuslajien ryhmät, joilla voidaan kattaa yhteensä enintään 25 % vastuuvelan bruttomäärästä

	Omaisuuslaji	Suurin sallittu osuus vastuuvelan bruttomäärästä, minkä kyseisellä omaisuuslajilla voi kattaa
1)	Ensi- ja jälleenvakuutusliikkeestä johtuvat saamiset vakuutuksenottajilta ja -antajilta sekä vakuutusedustajilta yhteensä Vakuutusyhdistyksillä saamiset jälleenvakuutuksenantajilta.	25 % 50 %
2)	Saamiset yksittäiseltä vakuutuksenottajalta tai -antajalta	5 %
3)	Saamiset vakuutusedustajilta yhteensä	5 %
4)	Saamiset yksittäiseltä vakuutusedustajalta	1%
5)	Verotuksessa vahvistettuja tai muita vastaavia saamisia julkisyhteisöiltä	ETA 25 %

6)	Saamiset edellisessä kohdassa tarkoitetulta muulta yksittäise julkisyhteisöltä kuin ETA-valtiolta	10 %
7)	Saamiset ETA-talletuspankkien, ETA-luottolaitosten ja ETA- vakuutusyhtiöiden takuurahastoilta yhteensä	3 %
8)	Alle kolme kuukautta erääntyneinä olleita taseen siirto- ja muita saamisia yhteensä	5 %
9)	Edellisessä kohdassa tarkoitettuja saamisia yhdeksi yksittäise taloudelliseksi riskiksi määriteltävältä kohteelta	1 %
10)	Käteisvaroja yhteensä	3 %
11)	Sellaisia vakuudettomia yritystodistuksia, joilla itsellään tai nii den liikkeellelaskijan osakkeilla tai osuuksilla ei käydä kauppa ETA -valtioissa sijaitsevilla säännellyillä markkinoilla yhteensä	10 %
12)	Velkasitoumuksia, joiden vakuutena on kiinnitys ETA-valtiossa pidettävään alusrekisteriin merkittyyn alukseen yhteensä	5 %
13)	Edellisessä kohdassa tarkoitettuun yksittäiseen alukseen kiin tyksen omaavia velkasitoumuksia yhteensä	2 %
14)	Velkasitoumuksia, joiden vakuutena on kiinnitys ETA-valtiossa pidettävään ilma-alusrekisteriin merkittyyn ilma-alukseen, yh- teensä	5 %
15)	Edellisessä kohdassa tarkoitettuun yksittäiseen ilma-alukseen kiinnityksen omaavia velkasitoumuksia yhteensä	2 %

(4) Tämän lisäksi tulee huomioida, mitä Kate A 8 - 10 §:ssä on säädetty eräiden yksittäisten riskikeskittymien rajoittamisesta.

(5) Jos omaisuuslajien ryhmistä 12 - 15 tarkoitettu alus tai ilma-alus on siirtynyt vakuuden realisoinnin kautta katteenhaltijan omistukseen, saadaan se lukea vastuuvelkaan kuuluvaksi omistusoikeuden siirtymistä seuraavien viiden vuoden ajan arvostettuna kunkin tarkasteluajankohdan käypään arvoon.

(6) Siltä osin kuin on kyse omaisuuslajien ryhmistä 12 - 15 tarkoitetuista varoista, katsotaan varojen sijaitsevan sen oikeushenkilön tai luonnollisen henkilön kotimaassa, joka omistaa ryhmissä 12 - 15 tarkoitettujen velkasitoumusten vakuudet, eikä siis siinä valtiossa, jossa pidettävään rekisteriin alus tai ilma-alus on merkitty.

8A.5 Sijoitusrahasto-osuudet

(1) VakYhdL 10 luvun 3a §:n 5 momentin 4 kohdan mukaan osuudet sijoitusrahastoissa ja muissa niihin rinnastettavissa yhteissijoitusyrityksissä ovat katekelpoisia varoja.

(2) Sijoitusrahastoja ovat SijRahL:ssa tarkoitetut sijoitusrahastot ja sellaiset ulkomaiset sijoitusrahastot ja muut niihin rinnastettavat yhteissijoitusyritykset, joiden kotipaikka on ETA-valtiossa tai sellaisessa muussa valtiossa, jonka sosiaali- ja terveysministeriö rinnastaa ETA-valtioon. Näitä yhteissijoitusyrityksiä ovat erityisesti kaikki ne yhteissijoitusyritykset, joihin sovelletaan EY:ssä 20.12.1985 annetun direktiivin 85/611/ETY säännöksiin sopeutettua kansallista lainsäädäntöä (SijRahL 2 §). Kate A 1 §:n 2 momentin

mukaan asetuksessa tarkoitetaan yhteisöllä myös sijoitusrahastoa ja siihen rinnastettavaa muuta yhteissijoitusyritystä. Kate A:ta sovelletaan sijoitusrahastoihin seuraavasti

- Kiinteistöyhteisöllä tarkoitetaan Kate A 1 §:n 1 momentin 6 kohdan mukaan sellaista yhteisöä, jonka pääasiallisena tarkoituksena on omistaa asetuksen 5 §:n 1 momentin 3–6 kohdissa mainittuja varoja. Näitä varoja ovat: ETA-valtiossa olevat kiinteistöt ja rakennukset, VYL 10 luvun 4 §:n 3 momentin 5 kohdassa tarkoitetut ETA-valtiossa olevaan kiinteään omaisuuteen kohdistuvat oikeudet sekä osakkeet ja osuudet kiinteistöyhteisöissä, joiden kotipaikka on ETA-alueessa. Jos siis sijoitusrahaston pääasiallisena tarkoituksena on omistaa edellä lueteltuja varoja, tällaisen sijoitusrahaston osuudet luetaan yhtäältä Kate A 5 §:n 1 momentin ja siinä säädetyn 40 %:n enimmäisrajan soveltamisalaan ja toisaalta Kate A 9 §:n ja siinä säädetyn 5 %:n (poikkeustapauksessa 10 %:n) enimmäisrajan soveltamisalaan.

- Kate A 4 §:n 1 momentin 5 kohdassa käsitellään osakkeita ja osuuksia yhteisöissä, joiden kotipaikka on ETA-valtiossa, ja muiden yhteisöjen sellaisia osakkeita ja osuuksia, joilla käydään kauppaa ETA-valtiossa sijaitsevilla säännellyillä markkinoilla, lukuun ottamatta osakkeita ja osuuksia kiinteistöyhteisöissä. Muiden kuin kiinteistöyhteisöiksi luokiteltavien sijoitusrahastojen osuudet kuuluvat siis yhtäältä Kate A 4 §:n 1 momentin 1–7 kohtien ja sitä koskevan 50 %:n enimmäisrajan soveltamisalaan ja toisaalta Kate A 9 §:n ja siinä säädetyn 5 %:n (poikkeustapauksessa 10 %:n) enimmäisrajan soveltamisalaan.

- Kuten Kate A 7 §:n 1 kohta osoittaa, yhdistyksen maksuvalmiusriskin rajoittamiseksi 7 §:ssä säädettyä 10 %:n rajoitusta ei sovelleta osakkeisiin ja osuuksiin sellaisissa sijoitusrahastoissa ja muissa niihin rinnastettavissa yhteissijoitusyrityksissä, joita tarkoitetaan Kate A 4 §:n 1 momentin 5 kohdassa. Kate A 9 §:n 1 momentin 1 kohta osoittaa, ettei myöskään siinä säädettyä kahden prosentin rajoitusta sovelleta näihin osakkeisiin ja osuuksiin.

- Ns. kehitysyhtiöt ja "venture capital"-yhtiöt eivät ole sijoitusrahastoja tai sijoitusrahastoihin rinnastettavia muita yhteissijoitusyrityksiä. Kate A:n säännöksiä (kuten 7 ja 9 §:ää) sovelletaan kehitysyhtiöihin ja "venture capital"-yhtiöihin samalla tavoin kuin muihinkin yhtiöihin.

8A.6 Johdannais-, takaisinosto- ja arvopaperilainaussopimukset vastuuvelan katteessa

Johdannaissopimukset

(1) Johdannaissopimuksen käyttö vastuuvelan katteena olevan omaisuuden yhteydessä on sallittua siltä osin kuin johdannaissopimus on tehty suojaamaan katteena olevan omaisuuden arvoa arvon alenemista vastaan. Lisäksi on sallittua asettaa osto-optio vastuuvelan katteena olevaan omaisuuserään liittyen. Tällöin kuitenkin käytetään kyseisen omaisuuserän katearvona tarkastelupäivän lunastushintaa sen ollessa käypää arvoa alhaisempi.

(2) Johdannaissopimukset eivät yksinään kelpaa vastuuvelan katteeksi. Jos vastuuvelan katteena oleva omaisuuserä on suojattu johdannaissopimuksella, tämä on otettava huomioon omaisuuserän katearvoa määritettäessä. Johdannaissopimusta, jota ei ole tehty säännellyillä markkinoilla tai josta ei ole asetettu turvaavaa vakuutta, ei kuitenkaan voida huomioida omaisuuserän katearvoa määritettäessä. Kuitenkin jos valuuttajohdannaissopimuksen vastapuolena on vähintään yhden A:n voimassa oleva pitkäaikainen luottoluokituksen joko Moody´silta tai Standard & Poorsilta tai vastaavalta luokituslaitokselta omaava ETA-alueessa toimiluvan saanut julkisen valvonnan alainen talletuspankki tai vakuutusyhtiö tai tällainen yhteisö, jonka VVV rinnastaa edellä tarkoitettuun talletuspankkiin tai vakuutusyhtiöön, voidaan valuuttajohdannaissopimus ottaa huomioon suojaavana omaisuuden katearvon määrittämisessä edellyttäen, että valuuttajohdannaissopimuksella operatiivisesti suojattu omaisuuserä on dokumentoitu deltakorjattujen valuuttajohdannaissopimusten kohde-etuusarvon ja operatiivisesti suojattujen käteissijoitusten osalta. Valuuttajohdannaissopimukset otetaan katearvon määrittämisessä huomioon suojaavina, vaikkakin niitä käsitellään kirjanpidossa käsitelty suojaavina.

(3) Vastuuvelan katteeseen luetaan operatiivisesti suojaavina valuuttajohdannaissopimusten käyvät arvot siltä osin, kuin niiden deltakorjattujen kohdeluuksien käyvät arvot vastaavat valuuttamääräisten käteissijoitusten käypiä arvoja. Valuuttajohdannaissopimuksen kohteiden deltakorjatun kohdeluusarvon ollessa pienempi tai yhtä suuri kuin käteissijoitusten käypä arvo, vastuuvelan katteeseen luetaan valuuttajohdannaissopimuksen käypä arvo kokonaisuudessaan. Muussa tapauksessa valuuttajohdannaissopimuksen käyvästä arvosta luetaan vastuuvelan katteeseen ainoastaan suojattua valuuttamääräistä käteissijoitusten käypää arvoa vastaava osuus.

(4) Johdannaissopimusten vastapuoliriskin osalta noudatetaan tämän kohdassa 8A.7 määrätäänriskikeskittymien rajoittamisesta.

(5) Vastuuvelan katteeseen voidaan lukea myös sellaiset rahoitusmarkkinavälineet, jotka riippuvat johdannaiselementistä. Tällöin kuitenkin edellytetään, ettei johdannaiselementin ehtojen mukainen rahoitusmarkkinavälineen käyvästä arvosta ole olennainen tai ettei muissa määräyksissä tai ohjeissa ole muuta sanottu.

Takaisinostosopimukset

(6) Takaisinostosopimuksin myydyt arvopaperit katsotaan pantatuksi omaisuudeksi, joka ei ole katekelpoista omaisuutta.

Arvopaperilainaussopimukset

(7) Arvopaperilainaussopimuksin luovutetut arvopaperit voidaan lukea vastuuvelan katteeseen, jos vakuutusyhdistyksellä on lainatuille arvopapereille turvaava vakuus.

(8) Selvitysyhteisölle vakuudeksi annetusta omaisuudesta katsotaan pantatuksi selvitysyhteisölain vakuusvaatimuksen määräjoka ei ole katekelpoista omaisuutta. Edellä esitetystä poiketen vakuudeksi annetun omaisuuden sen kohteena oleva omaisuus on katekelpoista, jos johdannaissopimus täyttää suojaavuuden IFRS-kriteerit. voi myöntää katteen haltijan hakemuksesta poikkeusluvan, jonka mukaan myös muuntyyppisen sopimuksen vakuutena oleva omaisuus on katekelpoista.

(9) Suojaaminen johdannaissopimuksella ks. kohta 6.5.3 alakohta 13

8A.7 Riskikeskittymien rajoittaminen pankkien ja muiden yhteisöjen takausten sekä vakuutusyhtiöiden takausvakuutusten osalta

(1) Vakuutusyhdistyksen hallituksen tulee vahvistaa jokaiselle pankille, vakuutusyhtiölle ja muulle yhteisölle enimmäisraja, johon asti vastuuvelan katteena olevia yhdistyksen varoja voidaan sijoittaa ao. kohteeseen tai hyväksyä sen takaus/takausvakuutus em. sijoitusten vakuudeksi.

Ellei ole perusteltua syytä muunlaiseen menettelyyn, voidaan 8A 9 §:n 3 momentin mukaisia rajoja (15 % tai 30 %) soveltaa periaatteessa samoihin kohteisiin, jotka täyttävät vähintään yhden seuraavista kolmesta vaatimuksesta:

- pankilla, vakuutusyhtiöllä tai muulla vastaavalla yhteisöllä on vähintään yhden A:n voimassa oleva pitkäaikainen rating-luokitus joko Moody'silta tai Standard & Poorsilta tai vastaavalta luokituslaitokselta taikka jonka kykyä vastata velvoitteistaan voidaan vakuutusyhdistyksen hallituksen perustellun käsityksen mukaan pitää vakuutusyhdistyksen kannalta turvaavana
- pankin, vakuutusyhtiön tai muun vastaavan yhteisön velvoitteista vastaa viime kädessä sen kotivaltio tai sanotussa kotivaltiossa toimiva muu julkinen viranomainen tai
- pankilla, vakuutusyhtiöllä tai muulla vastaavalla yhteisöllä on takausvakuutus tai muu vastaava sitoumus muulta pankilta, vakuutusyhtiöltä, takauslaitokselta tai muulta vastaavalta, joka täyttää edellä ensimmäisessä tai toisessa kohdassa asetetut vaatimukset ja joka viime kädessä vastaa vakuutusyhdistyksen sijoituksen arvosta.

(2) Silloin kun mikään näistä kolmesta vaatimuksesta ei toteudu, hallituksen päättää kullekin pankille, vakuutusyhtiölle ja muulle yhteisölle rajasta, joka on alempi kuin edellä mainittu. Tällöin jokainen asetettu raja tulee perustella. Rajaa asetettaessa on otettava huomioon erityisesti vastuuvelan määrä ko. verrattuna yrityksenomiin varoihin ja muihin sen vastuunkantokykyyn vaikuttaviin seikkoihin.

(3) Kate A 12 §:n mukaan VVV voi vakuutusyhdistyksen pyynnöstä antaa määräajaksi Kate A 9 ja Kate A 10 §:ssä säädettyjen enimmäisrajojen ylitykseen.

8A.8 Omaisuuden katearvon määrittäminen

Yleistä

(1) Vastuuvelan katteeseen luettava omaisuus arvostetaan kullakin tilinpäätöksen laatimisajankohtaan luhetkellä käypään arvoon samoja periaatteita noudattaen kuin vastaava omaisuus arvostetaan taseen liitetiedoissa. Tästä yleisperiaatteesta on kuitenkin eräitä jäljempänä mainittuja poikkeuksia.

- mikäli omaisuuserään kohdistuu panttioikeus tai muu rajoittava oikeus, joka rajoittaa omaisuuserän käyttämistä vakuutuslaitoksen selvitys- tai konkurssipesässä, tällaisen erityisen oikeuden arvo on vähennettävä näiden määräysten mukaan muutoin laskettavasta katearvosta. Vähennettävä määrä on arvioitava luotettavalla tavalla ottamalla huomioon erityisen oikeuden sisältö ja sanotun oikeuden vaikutus omaisuuden hinnaksi muuttamiseen
- omaisuuserän katearvoa määritettäessä on otettava huomioon vakuuden (kiinnitys tai pantti) arvo. Esim. mikäli Kate A 5 §:n 2 momentissa tarkoitetun velkasitoumuksen vakuutena on kiinnitys, velkasitoumuksesta voidaan lukea katteeseen tämän pykälän perusteella vain enintään osuus, mikä tästä kiinnityksestä on käytettävissä velan vakuudeksi
- käyttöomaisuusosake tai -kiinteistö voidaan lukea katteeseen vain varovaisen käyvän arvon määräisenä, vaikka käyttöomaisuuteen kuuluvan omaisuuden osalta kirjanpitoon kirjataan pääsääntöisesti vain pysyvät arvonalennukset
- katteeseen luettavia varoja arvostettaessa omaisuuden katearvosta on vähennettävä myös hankittaessa syntyneet velat kuten esimerkiksi kauppahintavelat
- jos vastuuvelan katteena olevaan omaisuuteen liittyen on asetettu optio, jota käytetään omaisuuserän katearvona asetetun option lunastushintaa sen ollessa käypää arvoa alhaisempi.
- saamisista vähennetään katteenhaltijan velat saamisten haltijalle, mikäli nämä ovat oleellisia.

Joukkovelkakirjalainat ja muut raha- ja pääomamarkkinavälineet

(2) Joukkovelkakirjalainat, indeksiin sidotut lainat ja muut raha- ja pääomamarkkinavälineet voidaan arvostaa kohdan 6.6 mukaiseen käypään arvoon.

Osakkeet mukaan lukien kiinteistösijoitusyhteisöt

(3) Osakkeiden, joilla käydään kauppaa EU:n tai Valtiossa tai sosiaali- ja terveysministeriön määräyksen mukaan siihen rinnastettavassa valtiossa sijaitsevilla säännellyillä markkinoilla, katearvona käytetään markkina-arvoa, joka on määritelty kohdassa 6.6.

(4) Osakkeiden, joilla ei käydä kauppaa säännellyillä markkinoilla, käypänä arvona käytetään kohdassa 6.6 mukaisesti määriteltyä arvoa.

Velkasitoumukset, joiden vakuus Kate A 3 - 5 §:n mukaan voidaan sellaisenaan hyväksyä katteeksi tai joissa velallisena on Kate A 3 §:n 1-3 kohdassa tai 4 §:n 1 momentin 1 kohdassa mainittu yhteisö tai järjestö

(5) Katearvona käytetään pääsääntöisesti velkojen nimellisarvoa (ks. kohta 8A.8 alakohta 2).

Kate A 3 §:n 4 kohdan mukaiset lainasaamiset (katteen haltijan myöntämät vakuutuskirjalainat)

(6) Katearvona käytetään lainojen nimellisarvoa.

Velkasitoumukset ja rakennusaikaiset saamiset kiinteistöyhteisöiltä, joissa vakuutusyhdistyksellä on määräämisvalta

(7) Katearvona käytetään nimellisarvoa, ellei varovaisuuden periaatteesta muuta johdu.

Velallisena on luonnollinen henkilö tai muu kuin edellä alakohdissa 4-6 mainittu yhteisö eikä lainalla ole edellä alakohdassa 4 mainittua vakuutta

(8) Katearvona käytetään nimellisarvoa paitsi, jos mahdollinen luottotappion vaara edellyttää nimellisarvoa alemman todennäköisen arvon käyttämistä. Nimellisarvoa on alennettava, vaikkei luottotappiota olisi vielä lopullisesti todettu.

Kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet

(9) Kiinteistösijoitusten katearvona käytetään varovaista käypää arvoa, joka määritetään kiinteistökohtaisesti kirjanpitoa ja tilinpäätöstä koskevien määräysten kohdan 6.6.1 sisältyvien arvostusperiaatteiden mukaan.

Kalusto

(10) VVV voi vakuutusyhdistyksen pyynnöstä hyväksyä katteeksi A 6 §:n rajoissa vastuuvelan katteeksi määrätyn ajaksi VakyhdL 10 luvun 3a §:n 5 momentin 9 kohdassa tarkoitettuja aineellisiin hyödykkeisiin luokiteltavia varoja, esim. kalustoa.

(11) Kaluston käypänä arvona pidetään suunnitelmapoistoin vähennettyä hankintamenoa. Jos kuitenkin todennäköinen luovutushinta on edellä tarkoitettua suunnitelmapoistoin vähennettyä hankintamenoa alempi, kaluston käypänä arvona pidetään todennäköistä luovutushintaa.

Kertyneet korot ja vuokrat ym. siirtosaamiset sekä muut saamiset

(12) Siirtosaamisten ja muiden saamisten käypänä arvona pidetään nimellisarvoa paitsi, jos mahdollinen luottotappion vaara edellyttää nimellisarvoa alemman todennäköisen arvon käyttämistä. Nimellisarvoa on alennettava, vaikkei luottotappiota olisi vielä lopullisesti todettu.

(13) Ensi- ja jälleenvakuutukseen perustuvat saamiset vakuutuksenottajilta, vakuutuksenvälittäjiltä ja asiamiehiltä voidaan hyväksyä katteeseen vain siltä osin kuin ne ovat olleet maksamatta enintään kolmen kuukauden ajan alkuperäisestä eräpäivästä tai maksusopimukseen perustuvasta uudesta eräpäivästä lukien. Yli kolme kuukautta maksamatta olleiden saamisten arvo on nolla.

8A.9 Vakuuksien arvostaminen ja niiden merkitys vastuuvelkaa katettaessa

(1) Hyväksyttyjä vakuuksia käsitellään kohdassa 8A. 2 alakohdassa 3.

(2) Katteeseen kuuluvien velkasitoumusten vakuutena olevien varojen vakuusarvot määritetään pääsääntöisesti samojen perusteiden mukaisesti kuin jos vakuutena olevat varat olisivat tarkasteluhetkellä vakuutusyhdistyksen omistuksessa. Vakuuden arvo on kuitenkin asetettava sen käypää arvoa alemmaksi, kun se on perusteltua, jotta luottotappioriski pienentyisi mahdollisimman paljon sekä pääoman että korkojen osalta.

(3) Yksittäistä vakuutta arvioitaessa erityistä huomiota on kiinnitettävä velkasitoumuksen juoksuaikaan, velallisen kykyyn vastata sitoumuksistaan juoksuajan loppuun saakka, vakuuden likvidisyyteen, perusteltuihin odotuksiin vakuuden arvon mahdollisista muutoksista (arvonnousuista tai -laskuista) sekä muihin arviointiajankohtana vallitseviin yleisiin olosuhteisiin ja perusteltuihin odotuksiin.

(4) Jos omaisuuserään kohdistuu sen katearvoa vähentävä panttioikeus tai muu erityinen oikeus, joka rajoittaa omaisuuserän käyttämistä vakuutusyhdistyksen selvitystilan taikonkurssin aikana, erityisen oikeuden arvo on vähennettävä vakuuden arvosta.

(5) Taloudellisesti arvioiden parhainkaan vakuus ei turvaa saatavaa realisointitilanteessa, jos vakuuden antamista oikeustoimena rasittaa muodollinen tai aineellisoikeudellinen virhe. Katteenhaltijan on varmistettava, että lainanottoja vakuudenantamispäätökset on tehty laillisessa ja päätösvaltaisessa järjestyksessä.

(6) Erityisen huolellinen on oltava silloin, kun lainanottaja ja vakuuden panttaaja ovat eri oikeushenkilöitä. Muun muassa osakeyhtiölaki sekä laki avoimesta yhtiöstä ja kommandiittiyhtiöstä rajoittavat yhtiöiden panttausoikeutta.

8A.10 Katteen luettelointi

Kateluettelo

(1) Vastuuvelan katteena olevista varoista on oltava luettelo, jota on säilytettävä katteenhaltijan hallussa. Omaisuuserä saadaan lukea vastuuvelan katteeseen ja ottaa luetteloon vain edellyttäen, että 12 luvun 6 c §:ssä tarkoitettu omaisuuden luovutus- ja panttauskielto voidaan kohdistaa tähän omaisuuserään ja että kiellon noudattamista voidaan valvoa.

(2) Kateluettelo on laadittava selväkielisessä kirjallisessa muodossa ja automaattisen tietojenkäsittelyn tallenteena, jolle VVV näiltä osin myönnä poikkeusta.

(3) Tilikauden päättymisajankohdan tilannetta vastaava kateluettelo on saatettava selväkieliseen kirjalliseen muotoon viimeistään kolmen kuukauden kuluessa tilikauden päättymisestä. Kateluettelo on säilytettävä katteenhaltijan hallussa 10 vuotta sen laatimisesta.

(4) Katteenhaltijan on ilmoitettava VVV:lle kateluettelon sijaintipaikan osoite sekä luettelon ylläpidosta vastaavan henkilön nimi ja yhteystiedot.

Kateluettelon sisältö

(5) Kateluetteloon on merkittävä vastuuvelan katteena olevat varat raportin 2 mukaisesti ryhmiteltyinä. Kustakin yksittäisestä omaisuuserästä luetteloon on merkittävä riittävät yksilöintitiedot, kuten omaisuuserän ja siihen kuuluvien asiakirjojen nimike, sijainti, säilytyspaikka ja katearvo sekä käypä arvo sekä poikkeaa katearvosta.

(6) Jos omaisuuserään kohdistuu sen katearvoa vähentävä panttioikeus tai muu erityinen oikeus, joka rajoittaa omaisuuserän käyttämistä vakuutusyhdistyksen selvitystilan tai konkurssin aikana, tällainen erityinen oikeus on mainittava kateluettelossa ilmoittamalla oikeuden sisältö, arvo ja haltija sekä etuoikeusasema suhteessa katteen haltijaan.

(7) Kateluettelo tulee ylläpitää ajantasaisena ja sen tulee vaadittaessa olla tulostettavissa selväkieliseen kirjalliseen muotoon.

8A.11 Kateasiakirjojen säilyttäminen

(1) Katteeseen kuuluvat arvopaperit ja muut asiakirjat on säilytettävä katteenhaltijan hallussa taikka, jos siihen on perusteltua syytä, Euroopan talousalueella vakuutusyhtiön, julkisen valvonnan alaisen luottolaitoksen tai julkisenvalvonnan alaisen arvopaperinvälitysliikkeen hallussa. Jos arvopaperi kuuluu arvo-osuusrekisteriin, rekisterin on oltava julkisessa valvonnassa Euroopan talousalueella.

(2) OECD-valtiot rinnastetaan Euroopan talousalueeseen siltä osin, kuin vastuuvelkaa vastaava omaisuus voi, siten kuin erikseen on säädetty tai määrätty, sijaita muussa OECD-valtiossa kuin ETA-valtiossa.

(3) Jos vastuuvelan katteena oleva omaisuus voi, siten kuin erikseen säädetään tai määrätään, sijaita muussakin valtiossa kuin OECD-valtiossa, tämä valtio ja OECD-valtiot rinnastetaan tällaisen omaisuuden osalta tätä kohtaa sovellettaessa Euroopan talousalueeseen.

(4) VVV voi hakemuksesta antaa luvan poiketa siitä, mitä tämän kohdan toisessa alakohdassa määrätään.

8A.12 Valuuttakate ja valuuttaliikkeen järjestäminen

(1) Ulkomaan valuutan määräisten velkojen tai varojen osalta on huolehdittava siitä, että minkään valuutan määräinen valuuttariski ei pääse muodostumaan kohtuuttoman suureksi suhteessa vakuutusyhdistyksen riskinkantokykyyn.

(2) Ulkomaan valuutan määräisistä varoista ja veloista on laadittava raportin 5 mukainen yhteenveto katteesta. Yhteenveto laaditaan euron ja vähintään kolmen muun velkapuolen suurimman valuutan osalta erikseen. Muiden valuuttojen osalta yhteenvedossa esitetään erikseen muiden ETA-valuuttojen osuus yhteensä sekä muiden valuuttojen osuus yhteensä.

8A.13 Katteen valvonta

(1) Vastuuvelan katteen on jatkuvasti täytettävä lakien, asetusten ja VVV:n määräysten vaatimukset.

(2) Jos vakuutusyhdistyksen toimitusjohtaja havaitsee, että nämä vaatimukset eivät enää täyty tai, että kehitys saattaa olla johtamassa niiden täyttymättä jäämiseen, hänen on välittömästi ilmoitettava asiasta yhdistyksen hallitukselle ja hallintoneuvoston puheenjohtajalle sekä tilintarkastajalle ja VVV:lle.

8A.14 Katettavan vastuuvelan arviointi muulloin kuin tilinpäätöshetkellä

(1) Katettavan vastuuvelan määrä voidaan arvioida lisäämällä viimeiseen tarkasti laskettuun vastuuvelkaan laskuperustekoron kerryttämä määrä ja viimeisen tarkan vastuun laskentahetken jälkeiseen aikaan kohdistuvien suoriteperusteisten vakuutusmaksujen nettomäärä sekä vähentämällä vastuusta sitä alentavien korvausten määrä. Yhdistyksen tasoitusvastuu arvioidaan erikseen vastaavia periaatteita noudattaen.

(2) Arvioitaessa katettavan vastuuvelan määrää edellä esitettyjen periaatteiden mukaan on otettava huomioon turvaavuuden asettamat vaatimukset. Jos on perusteltua syytä olettaa, että edellä mainitut periaatteet eivät johda riittävän tarkkaan arvioon, on katettava vastuuvelka tai sen osa arvioitava tarkempaa menettelyä käyttäen.

8A.15 Olennainen taloudellinen etuyhteys (ohje)

(1) Käsitettä "olennainen taloudellinen etuyhteys" käytetään A 9 §:n 6 momentissa ja 10 §:n 1 momentissa.

(2) Katteen haltijan tiedossa oleva olennainen taloudellinen etuyhteys saattaa syntyä KPL 6 luvussa tarkoitetun konsernisuhteen, yhteisen omistajan, tosiasiallisen yhteisen johdon, ristiin takausten tai keskinäisistä liikesuhteista johtuvan sellaisen riippuvuuden perusteella, joka ei lyhyellä aikavälillä ole purettavissa. Tällainen yhteisöistä ja/tai henkilöistä muodostuva kokonaisuus saattaa olla kysymyksessä silloin, kun yhden kokonaisuuteen kuuluvan yhteisön tai henkilön joutuessa taloudellisiin vaikeuksiin ilmeisen todennäköisesti myös muut kokonaisuuteen kuuluvat yhteisöt ja henkilöt todennäköisesti tulevat maksukyvyttömiksi.

(3) Olennaista taloudellista etuyhteyttä ei voida määritellä täsmällisesti ja yksiselitteisesti, vaan katteen haltija joutuu ratkaisemaan kysymyksen tapauskohtaisesti huolellista harkintaa käyttäen.

(4) Kate A 8 §:n 1 momentin 1 kohdan mukaan saa enintään kymmentä prosenttia vastuuvelan bruttomäärästä vastaava määrä olla sijoitettuna sellaisiin velkasitoumuksiin, joissa velallisena tai takaajana on asetuksen 3 §:n 2 kohdassa tarkoitettuihin julkisyhteisöihin kuuluva yksittäinen kunta, kuntayhtymä, seurakunta tai muu niihin rinnastettava alueellinen julkisyhteisö. Vaikka tässä säännöksessä ei ole nimenomaista mainintaa olennaisen taloudellisen etuyhteyden merkityksestä, vakuutusyhdistyksen on 8 §:n 1 momentin 1 kohdassa säädettyä enimmäisrajaa soveltaessaan otettava huomioon myös sellaiset muut velkasitoumukset, joissa velallisena tai takaajana on tässä lainkohdassa tarkoitetun yhteisön kanssa olennaisella tavalla etuyhteydessä oleva muu yhteisö. Tällainen muu yhteisö voi olla esim. kuntayhtymä, jonka jäsen asianomainen kunta on, tai sellainen osakeyhtiö (esim. sähköntuotantoa tai paikallisliikennettä harjoittava yhtiö), jossa asianomaisella kunnalla on määräysvalta tai sen vähemmistö.

9 Toimintapääoma ja takuumäärä (ei sovelleta työeläkevakuutusyhtiöön)

9.1 Toimintapääoma

Valtuutussäännös

VYL 11 luvun 28 §
VakYhdL 10a luvun 5 § 2 mom.
UVYL 30 § 1 mom.

9.1.1 Toimintapääomaan luettavat erät

(1) Kolmannen maan vakuutusyhtiön sivuliikkeen toimintapääomaa laskettaessa keskushallinnon tili rinnastetaan omaan pääomaan.

(2) Toimintapääomaan hyväksyttäviä arvostuseroja laskettaessa sijoitusten käyvät arvot määritetään kohdan 6.6 mukaisesti. Kaluston käypänä arvona käytetään standardin mukaista menojäännöstä ja muun omaisuuden käypänä arvona varovaista todennäköistä luovutushintaa.

(3) Toimintapääomaan luetaan johdannaisten arvostuserot siltä osin kuin niitä ei ole otettu huomioon tuloksessa, omassa pääomassa tai omaisuuden tuloksessa.

(4) Taseeseen sisältyvät laskennalliset verovelat lisätään toimintapääomaan, mikäli ne eivät lähitulevaisuudessa todennäköisesti realisoidu. Taseeseen kirjaamaton laskennallinen verosaaminen voidaan lisätä toimintapääomaan vain, jos sen toteutuminen lähitulevaisuudessa on erittäin todennäköistä. Arvioinnissa noudatetaan Kirjanpitolautakunnan yleisohjetta laskennallisista veroveloista ja -saamisista (12.9.2006).

(5) Jos ei suoriteta zillmerointia tai jos zillmerointi on pienempi kuin vakuutuksiin sisältyvä hankintamenon kuormituslisä, otetaan huomioon erotus zillmeroimattoman tai osittain zillmeroidun vakuutusmaksuvastuun ja sen vakuutusmaksuvastuun välillä, joka on zillmeroitu vakuutusmaksuun sisältyvää hankintamenojen kuormituslisää vastaavan prosentin mukaisesti. Tämä määrä ei kuitenkaan saa olla enempää kuin 3,5 prosenttia kaikkien niiden vakuutussopimusten, joissa zillmerointi on mahdollista, vakuutussummien ja vakuutusmaksuvastuun erotuksesta. Erotuksesta vähennetään aktivoitujen hankintamenojen poistamatta oleva osuus.

9.1.2 Toimintapääomasta vähennettävät erät

(1) Toimintapääomasta vähennettävä omaisuuden kirjanpitoarvojen ja käypien arvojen positiivinen erotus tulee vähentää silloinkin, kun se on luonteeltaan poikkeuksellinen. Omaisuuden käyvät arvot määritetään kohdan 6.6 mukaisesti.

(2) Aineettomien hyödykkeiden tuloslaskelmaan kuluksi merkitsemättä jätetty osuus tulee vähentää myös silloin, kun johonkin tasearvoon tosiasiallisesti sisältyy aineettoman hyödykkeen hankinta-arvosta riippumatta siitä miten se on kirjattu kirjanpitoon.

(3) Taseeseen merkitsemättömillä velkoihin rinnastettavilla erillä tarkoitetaan muita kuin vakuutuksiin perustuvia vastuusitoumuksia, joita vastaavaa vastuuta ei ole merkitty taseeseen velaksi. Jos on todennäköistä, että taseeseen kirjaamattomat verovelat ja -saatavat, arvostuseroista, arvonkorotusrahastosta tai muista väliaikaisista eroista sekä toimintapääomaan sisällytetystä poistoerosta ja vapaaehtoisista varauksista realisoituvat lähitulevaisuudessa, vähennetään ne toimintapääomasta.

(4) Taseeseen sisältyvä laskennallinen verosaaminen vähennetään toimintapääomasta, mikäli sen toteutuminen lähitulevaisuudessa ei ole erittäin todennäköistä. Arvioinnissa noudatetaan Kirjanpitolautakunnan yleisohjetta laskennallisista veroveloista ja -saamisista.

(5) Vieraasta sitoumuksesta annetuista panteista ja kiinnityksistä vähennetään vastuuta vastaava määrä, jossa otetaan huomioon vieraan sitoumuksen pieneneminen esim. lainan lyhennysten kautta sekä vieraaseen sitoumukseen kohdistettu pantatun tai kiinnitetyn omaisuuden käypä arvo.

(6) Johdannaissopimuksista valvottavalle koituvana mahdollisena enimmäistappiona vähennetään muiden kuin suojaavien johdannaissopimusten mahdollinen enimmäistappio. Johdannaissopimuksen mahdollisella enimmäistappiolla tarkoitetaan tulevaisuudessa tietyllä aikavälillä ja tietyllä todennäköisyydellä toteutuvaa sopimuksen suurinta mahdollista oletettua arvonlaskua. Tässä yhteydessä eri markkinariskityyppejä arvioidaan kokonaisuuksina tarkasteltavan johdannaissalkun osalta. Optiotyyppisten sopimusten erityispiirteet on otettava huomioon.

(7) Kohdasta 15.7.3 poiketen, johdannaissopimus tai joukko johdannaissopimuksia pidetään kuitenkin enimmäistappion laskennassa suojaavina johdannaissopimuksina, jos johdannaisten yhteenlaskettujen ja VYL 12 luvussa sovelletun vastuuvelan arvonmuutosten välillä on tiivis yhteys. Vastuuvelan suojaus voi olla osittainen, jolloin suojataan tiettyä vastuuvelkaan kuuluvaa ja yksiselitteistesti eriteltävissä olevaa erää.

(8) Mahdollisen enimmäistappion määrittelyyn käytettävä menetelmä on dokumentoitava. Toimintapääomasta vähennettävä mahdollinen enimmäistappio on erä, jolla ei ole yhteyttä ko. johdannaissopimuksen tuloksessa, omassa pääomassa tai arvostuseroissa huomioon otettuihin arvon muutoksiin.

(9) Luottojohdannaisiin (Credit Derivatives) kuuluviin luottohäiriöriskivaihtosopimuksiin (Credit Default Swap –sopimus), jossa vakuutusyhtiö on suojan myyjä sovelletaan samaa käytäntöä kuin mitä edellä on mainittu muiden kuin suojaavien johdannaisten käsittelystä.

(10) Valuuttajohdannaissopimusten, jotka on tehty operatiivisen suojauksen tarkoituksessa, aiheuttamaa enimmäistappiota ei vähennetä toimintapääomasta siltä osin kuin niiden deltakorjattujen nettokulkujen käyvät arvot vastaavat valuuttamääräisten käteissijoitusten käypiä arvoja.

(11) Toimintapääomasta sen sijaan vähennetään se enimmäistappion määrä, jolla deltakorjattu kohdeetuusarvo ylittää valuuttamääräisten käteissijoitusten käyvän arvon.

9.2 Taloudellisen aseman tervehdyttämissuunnitelma

(1) Jos toimintapääoma on pienempi kuin toimintapääoman vähimmäismäärä tai VVV muutoin katsoo, että vakuutuksenottajien tai vakuutettujen edut ovat vaarassa, VVV :n hyväksyttäväksi toimitettava viipymättä taloudellisen aseman tervehdyttämissuunnitelma.

(2) Tervehdyttämissuunnitelman tulee sisältää ainakin seuraavat tiedot

- esitys toimenpiteistä, jotka tarvitaan vakavaraisuustilan tervehdyttämiseksi
- selvitys siitä, millä tavoin ehdotettujen toimenpiteiden arvioidaan vaikuttavan vakuutettuihin etuihin turvaavasti
- määräaika, jonka kuluessa tervehdyttämistoimenpiteet on tarkoitus toteuttaa
- vakavaraisuuden kehittymistä koskeva ennuste
- ennuste tuloslaskelmasta ja taseesta sekä arvio maksuvalmiudesta
- arvio VYL 11 luvun 1 §:ssä tarkoitetun toimintapääoman ja 9 luvun 2 ja 3 §:ssä tarkoitetun vastuuvelan kattamiseen käytettävissä olevista varoista
- jälleenvakuutusta koskevat pääperiaatteet

(3) VVV voi vaatia yksittäistapauksessa tervehdyttämissuunnitelmaan sisällytettäväksi muitakin tietoja.

9.3 Lyhyen aikavälin rahoitussuunnitelma

(1) Jos toimintapääoma on pienempi kuin takuumäärä, on VVV :n hyväksyttäväksi viipymättä toimitettava lyhyen aikavälin rahoitussuunnitelma.

(2) Lyhyen aikavälin rahoitussuunnitelman tulee sisältää perusteltu selvitys niistä toimenpiteistä, joilla toimintapääoma saadaan vähintään yhtä suureksi kuin tarvittava määrä.

10 Työeläkelaitoksen sijoitustoiminta ja työeläkelaitosta koskevat vakavaraisuus- ja katesäännökset

Valtuutussäännös

~~VakVarL 25 §~~
VYL 11 luvun 28 §
TVYL 28 §
MYEL 124 §
MEL 204 §

10.1 Sijoitussuunnitelma

(1) Työeläkelaitoksen hallituksen on laadittava sijoitustoimintaa koskeva suunnitelma.

(2) Työeläkevakuutusyhtiön on sijoitussuunnitelmaa laatiessaan noudatettava TVYL 28 §:n säännöksiä.

(3) Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen on suunnitelmaa laatiessaan noudatettava MYEL 124 §:n säännöksiä.

(4) Merimieseläkekassan on suunnitelmaa laatiessaan noudatettava MEL 204 §:n säännöksiä.

(5) Sijoitussuunnitelman laatimista varten on valvottavan vakuutusmatemaatikon annettava kirjallinen selvitys valvottavan vastuuvelan luonteen asettamista vaatimuksista valvottavan sijoitustoiminnalle. Valvottavan vakuutusmatemaatikon on myös annettava kirjallinen lausunto siitä, täyttääkö hallituksen laatima sijoitussuunnitelma nämä vaatimukset.

(6) Sijoitussuunnitelma on pidettävä ajan tasalla. Hallituksen pöytäkirjaan on liitettävä hallituksen hyväksymä sijoitussuunnitelma. Pöytäkirjaan on liitettävä myös edellä mainittu vakuutusmatemaatikon lausunto.

(7) Sijoitussuunnitelman tulee sisältää ainakin seuraavat seikat:

Hallituksen päätös sijoitustoiminnan yleisistä tavoitteista:

- sijoitustoiminnan suuntaamisen yleiset periaatteet
- sijoitusten tuottotavoitteet lyhyellä ja pitkällä aikavälillä
- sijoitusten yleiset hajautustavoitteet
- valuuttaliikkeen järjestämisen periaatteet
- sijoituksille asetettavat likviditeettitavoitteet
- sijoituksille, kuten esimerkiksi velkasitoumusten vakuuksille, asetettavat yleiset turvaavuustavoitteet
- johdannaisten käyttöä koskevat periaatteet, joissa on määriteltävä millaisia johdannaissopimuksia työeläkelaitos pitää sijoitusriskiä pienentävinä.

Näiden tavoitteiden laatimista ja ajan tasalla pitämistä varten hallituksen tulee arvioida säännöllisesti (vähintään kerran vuodessa).

- toimintaympäristön tila ja kehitysnäkymät
- sijoituksiin sisältyvät riskit arvonmuutoksen, odotetun tuoton, turvaavuuden ja valuuttaliikkeen suhteen
- vastuuvelan luonteen asettamat vaatimukset sijoitusten tuoton ja likvidisyyden sekä valuuttaliikkeen suhteen
- riskinkantokyky sijoitusten osalta lyhyellä ja pitkällä aikavälillä
- arvio vakavaraisuusaseman kehityksestä.

Arvio ja siitä tehdyt johtopäätökset tulee liittää hallituksen pöytäkirjaan.

Hallituksen päätös sijoitustoiminnassa sovellettavista yksityiskohtaisista rajoista

Hallituksen tulee päättää yksityiskohtaisesti laitoksen vakavaraisuuden hoitamisesta ja vastuuvelan kattamisesta, laissa työeläkevakuutusyhtiöistä, maatalousyrittäjien eläkelaissa, merimieseläkelaissa, vakuutusyhtiölaissa sekä VVV:n määräyksissä annetuissa rajoissa sovellettavat rajat sekä sijoituksille yksittäisiin kohteisiin että kumulatiivisesti tai eri tyyppisille riskeille muiden lukien johdannaisinstrumentit. Päätöksen tulee sisältää ohjeet sijoitusten riskitason suojaamisperiaatteista sekä valuuttaliikkeen järjestämisestä. Valuuttaliikkeen järjestämistä koskevissa ohjeissa on otettava huomioon myös välilliset valuuttariskit.

Erityisesti hallituksen tulee päättää, missä laajuudessa ja millä edellytyksillä varoja voidaan sijoittaa:

- vakuutuslaitoksen tytäryhtiöiden toimintaan
- samaan yhteistoimintaryhmään kuuluvan toisen vakuutusyhtiön ja sen tytäryhtiöiden toimintaan
- konsernisuhteen perusteella tai jollain muulla perusteella merkittävää määräysvaltaa käyttävien yhteisöjen ja luonnollisten henkilöiden toimintaan sekä viimeksi mainittujen yhteisöjen kanssa samaan konserniin kuuluvien muiden yhteisöjen toimintaan.

Hallituksen tulee päättää niistä periaatteista, joilla varoja voidaan sijoittaa yhtiöihin, joiden omistajana tai hallinnossa on työeläkelaitoksen hallituksen jäseniä tai johtavassa asemassa olevia henkilöitä tai laitoksen tilintarkastajia.

Hallituksen tulee myös päättää myönnetyiltä lainoilta ja muilta velkasitoumussijoituksilta edellytettäviä vakuuksia koskevista periaatteista. Tässä päätöksessä on erikseen käsiteltävä lainojen antajina ja takausvakuutusten myöntäjinä toimivilta eri yhteisöiltä hyväksyttävien kokonaisvastuiden yhteisökohtaisia enimmäismääriä.

Työeläkelaitoksen sijoitussuunnitelmassa on käytävä ilmi kohdan 10.8 alakohdissa 4 – 9 mainitut asiat.

~~***Hallituksen päätös VakVarL 5 ja 8 §:ssä tarkoitetuista perusteista*** ***(Kumottu)***~~

~~Hallituksen tulee päättää työeläkelaitoksen sijoitusten luokittelun ja johdannaissopimuksia koskevat perusteet. Perusteista on käytävä ilmi VakVarL:ssa säädetyt sekä jäljempänä kohdissa 2 – 10 ja 105 vaaditut asiat.~~

Hallituksen päätös sijoitustoiminnan organisaation päätösvaltuuksista ja raportoinnista hallitukselle

Hallituksen tulee päättää, miltä osin se itse päättää sijoitustoiminnasta ja miltä osin päätösvalta siirretään organisaation eri tasoille. Siirron osalta hallituksen on edellytettävä, että se saa säännöllisin, riittävän lyhyin väliajoin kirjallisen selvityksen tehdyistä sijoituksista, kokonaissijoitusten olemisesta säädetyissä rajoissa sekä uusien sijoitusten vaikutuksesta kokonaissijoituksiin. Selvitykset tulee liittää hallituksen pöytäkirjaan.

Vakuutusyhtiön tytäryhtiöiden, samaan yhteistoimintaryhmään kuuluvan toisen vakuutusyhtiön ja sen tytäryhtiöiden toimintaan sekä konsernisuhteen tai jollain muulla perusteella merkittävää määräysvaltaa käyttävien yhteisöjen ja henkilöiden toimintaan sijoitettujen varojen ja niiden vakuuksien muutoksista on hallituksen edellytettävä jatkuvaa kirjallista selvitystä. Myös nämä selvitykset tulee liittää hallituksen pöytäkirjaan.

(8) Sijoitussuunnitelman tulee sisältää selvitys omaisuudenhoitajien käytöstä.

Tiedottaminen

(9) Sijoitussuunnitelma on organisaatiossa hyväksyttävällä tavalla saatettava jokaisen asiaan kuuluvan tiedoksi sekä annettava tilintarkastajille ja hallintoneuvoston puheenjohtajalle.

10.2 Sijoitusten luokittelu (kumottu)

Luku 10.2 on kumottu 1.1.2013 voimaantulleilla Finanssivalvonnan määräyksillä ja ohjeilla 13/2012 Vakavaraisuus ja vastuuvelan sekä eläkevastuun kate: Työeläkelaitokset

10.3 Vastuuvelan kate (kumottu)

Luku 10.3 on kumottu 1.1.2013 voimaantulleilla Finanssivalvonnan määräyksillä ja ohjeilla 13/2012 Vakavaraisuus ja vastuuvelan sekä eläkevastuun kate: Työeläkelaitokset

10.4 Vakavaraisuus (kumottu)

Luku 10.4 on kumottu 1.1.2013 voimaantulleilla Finanssivalvonnan määräyksillä ja ohjeilla 13/2012 Vakavaraisuus ja vastuuvelan sekä eläkevastuun kate: Työeläkelaitokset

~~10.5 Johdannaissopimukset~~ (Kumottu)

~~10.5.1 Johdannaissopimuksia ja niiden käyttämistä koskevat perusteet~~ (Kumottu)

~~(1) Työeläkelaitoksen hallituksen on tehtävä johdannaissopimusten käyttämistä koskevat periaatteelliset päätökset. Päätöksistä on käytävä ilmi johdannaissopimusten käyttämisen periaatteiden kannalta oleelliset seikat ja niiden asianmukaiset perustelut.~~

~~(2) Työeläkelaitoksen hallituksen on VakVarL 8 §:n mukaisesti päätettävä siitä, mitä työeläkelaitos käyttää johdannaissopimuksia sijoitustoiminnassaan.~~

~~(3) Lisäksi työeläkelaitoksen hallituksen on selkeästi määriteltävä ja dokumentoitava johdannaissopimusten käyttämistä koskevat rajoitukset ja perusteet. Perusteista on käytävä ilmi johdannaissopimusten käyttö koitukset, kuten esimerkiksi sijoitusriskin pienentäminen, rajoittaminen, lisäriskin ottaminen ja sijoitustoiminnan tehokas hoito. Perusteissa on määriteltävä työeläkelaitoksen noudattamat säännöt, joilla johdannaissopimukset sijoitusten luokittelussa määritellään sijoitusriskiä pienentäviksi johdannaissopimuksiksi ja muiksi kuin sijoitusriskiä pienentäviksi johdannaissopimuksiksi.~~

~~(4) Johdannaissopimusten käyttämisperusteista on myös käytävä ilmi johdannaissopimusten käyttöön liittyvät riskit ja niiden kuvaukset, miten riskejä rajoitetaan ja hallitaan, ja työeläkelaitoksen johto seuraa johdannaissopimusten käyttöä ja miten johdannaissopimuksista ja niiden käytöstä raportoidaan. Johdannaissopimusten käyttämistä koskevista perusteista on edelleen käytävä ilmi johdannaissopimuksia koskevat euromääräiset vaikuttavat määrät eriteltyinä sopimustyypeittäin kohdeluokkien mukaan.~~

~~(5) Huolimatta siitä, että työeläkelaitos on valtuuttanut ulkopuolisen palveluntarjoajan tekemään johdannaissopimuksia, on työeläkelaitoksen hallitus aina viime kädessä vastuussa johdannaissopimusten käyttämisestä. Työeläkelaitoksen hallituksen tulee huolellisesti seurata ulkopuoliselle taholle annettuja valtuuksien käyttämistä. Johdannaissopimusten käyttämistä koskevat perusteet on päivitettävä tarvittaessa.~~

~~(6) Työeläkelaitoksen on johdannaissopimuksia käyttäessään kiinnitettävä erityistä huomiota sijoitustoimintaa harjoittavan henkilökuntansa riittävän hyvään ammattitaitoon, johdannaissopimusten riskienhallintaan, käyttövaltuuksiin, käytön seurantaan ja valvontaan sekä sijoitustoimintaan liittyvien riittävään eriyttämiseen hyvän riskienhallinnan periaatteiden mukaisesti.~~

~~(7) Työeläkelaitoksen on seurattava johdannaissopimuksiin liittyviä riskejä jatkuvasti. Työeläkelaitoksen hallituksen on johdannaissopimusten käyttämistä koskevissa perusteissa määritettävä, miten suuri muiden kuin sijoitusriskiä pienentävien johdannaissopimusten käyttämisestä aiheutuva riski saa enintään olla ja mitä tämä riski merkitsee työeläkelaitoksen vakavaraisuudelle. Hallituksen on arvioitava päätöksen vaikutukset siinä tapauksessa, että johdannaissopimusten käyttämisestä aiheutuva riski toteutuu kokonaisuudessaan.~~

Työeläkelaitoksen on jatkuvasti laskettava johdannaissopimusten suurin mahdollinen enimmäistappio. Enimmäistappion laskentamenetelmä on perusteluineen ja käytettyine parametreineen ilmoitettava VVV:lle vuosittaisen johdannaissopimuksia koskevan selvityksen yhteydessä (kumottu 1.1.2013 voimaantulleilla Finanssivalvonnan määräyksillä ja ohjeilla 13/2012).

(8) ~~Työeläkelaitoksen hallituksen on sijoitusriskien hallintaan liittyvän raportoinnin ja muun asianmukaisen seurannan avulla voitava varmistua siitä, että johdannaissopimusten käyttämistä koskevia perusteita on sovellettu hallituksen päättämällä tavalla. Seuranta on toteutettava sen selvittämiseksi, mitä vaikutuksia johdannaissopimusten käyttämistä koskevilla perusteilla on~~ ollut.

~~10.5.2~~ 10.4.1 Johdannaissopimuksia ja niiden käyttämistä koskevien perusteiden seuranta (kumottu)

Luku 10.5.2 on kumottu 1.1.2013 voimaantulleilla Finanssivalvonnan määräyksillä ja ohjeilla 13/2012 Vakavaraisuus ja vastuuvelan sekä eläkevastuun kate: Työeläkelaitokset

~~10.5.3~~ 10.4.2 Johdannaissopimusten luokittelu (kumottu)

Luku 10.5.3 on kumottu 1.1.2013 voimaantulleilla Finanssivalvonnan määräyksillä ja ohjeilla 13/2012 Vakavaraisuus ja vastuuvelan sekä eläkevastuun kate: Työeläkelaitokset

~~10.6~~ 10.5 Taloudellisen aseman tervehdyttämissuunnitelma ja lyhyen aikavälin rahoitussuunnitelma (kumottu)

Luku 10.6 on kumottu 1.1.2013 voimaantulleilla Finanssivalvonnan määräyksillä ja ohjeilla 13/2012 Vakavaraisuus ja vastuuvelan sekä eläkevastuun kate: Työeläkelaitokset

~~10.7~~ 10.6 Sijoitusten luokittelu (ohje) (kumottu)

Luku 10.7 on kumottu 1.1.2013 voimaantulleilla Finanssivalvonnan määräyksillä ja ohjeilla 13/2012 Vakavaraisuus ja vastuuvelan sekä eläkevastuun kate: Työeläkelaitokset

~~10.8~~ 10.7 Työeläkevakuutusyhtiön sijoitustoiminnan järjestäminen (ohje)

Varainhallinnan ja maksuliikenteen järjestäminen

(1) TVYL 26 §:n 3 momentin mukaan työeläkevakuutusyhtiön varainhallinta ja maksuliikenne on järjestettävä siten, että varoja ei käytetä työeläkevakuutusyhtiön kanssa samaan konserniin kuuluvan yhtiön tai muun yhteisön tai säätiön varainhallintaan tai maksuliikenteeseen.

(2) Työeläkevakuutusyhtiöllä tulee olla maksuliikennettään varten omat, muista yhteisöistä erilliset kassa- ja pankkitilit. Tästä syystä työeläkevakuutusyhtiö ei voi käyttää esimerkiksi yhteistä konsernitiliä muun yhteisön tai säätiön kanssa. Konsernitilillä tarkoitetaan pankkitiliä, jossa maksuliikenne on hajautettu yksikkökohtaisesti, mutta varojen hallinta hoidetaan keskitetysti. Sellainen on esimerkiksi pankkitili, jossa eri yhteisöjen pankkitilien varat kootaan yhdeksi kokonaisuudeksi, ja jokaisella alatileihin kullakin yhteisöllä on oma käyttöoikeutensa.

(3) Työeläkevakuutusyhtiön ja muun yhteisön tai säätiön välillä on kuitenkin mahdollista käyttää erilaisia selvittelytilejä, joille kirjataan palvelujen ostoa ja myyntiä tai näitä vastaavia tapahtumia tai työeläkevakuutusyhtiön ja asunto- ja kiinteistöyhteisöjen välistä vähäistä maksuliikennettä, ei kuitenkaan varsinaista maksuliikennettä. Tiliä ei myöskään käytetä työeläkevakuutusyhtiön ja muun edellä mainitun yhteisön tai säätiön yhteisten tai yhteisöjen välisten omaisuuden saantoja tai luovutuksia koskevien tilitapahtumien kirjaamiseen. Tilin saldo tulee jatkuvasti olla euromääräältään vähäinen. Tilin tapahtumat selvitetään kuukausittain, kuitenkin viimeistään tilitapahtumakuukautta seuraavan kuukauden aikana.

Sijoitustoiminnan itsenäisyys

(4) Työeläkevakuutusyhtiön sijoitustoiminnan itsenäisyys varmistetaan siten, että sijoitustoiminnan tosiasiallinen päätöksenteon valmistelusta ja päätöksenteosta vastaa työeläkevakuutusyhtiöön sijoitustoiminnan organisaatio ja henkilöstö, joka on riippumaton muista tahoista. Lähtökohtana on myös, että yhtiön omalla henkilökunnalla on oltava riittävässä määrin sellaista sijoitustoiminnan osaamista ja ammattitaitoa, ettei laitoksen tarvitse turvautua sijoitustoiminnassaan muihin kuin sijoitustoiminnan tukitoimintaa täydentäviin varojenhoitopalveluihin, aputoimintoihin ja näihin rinnastettaviin muihin palveluihin.

(5) Sijoituspäätösten valmistelua ja tekemistä palvelevaa tietojen tuottamista ja keräämistä sijoitusmarkkinoilta voidaan hankkia yhtiön ulkopuolelta. Tällaisia toimintoja voivat olla muun muassa erilaiset markkina-analyysit, yritystutkimukset, luottotietojen hankkiminen sekä sijoitustoimintaan liittyvät juridiset ja kaupalliset asiantuntijapalvelut. Työeläkevakuutusyhtiön ulkopuolelta ostettavien aputoimintojen tulee tuottaa yhtiön käyttöön sellaisia tietoja, jotka ovat tarpeen sijoitustoiminnan päätösten valmistelussa ja seurannassa. Tällaisia aputoimintoja voivat olla esimerkiksi sijoitustoiminnan tietojenkäsittelyyn, juridiikkaan ja laskentatoimeen liittyvät palvelut. Aputoimintoja voivat olla myös jo tehtyjen sijoituspäätösten toteuttamiseen ja sijoitusten hoitoon liittyvät toiminnot kuten esimerkiksi kiinteistöjen huoltopalvelut.

(6) Työeläkevakuutusyhtiö voi tehdä sijoitustoimintaa täydentäviä omaisuudenhoitosopimuksia esimerkiksi luottolaitoksen, LLL 76 §:n 1 momentin II-ryhmässä tarkoitettuun suomalaiseen luottolaitokseen rinnastettavan luottolaitoksen, SipaL:ssa tarkoitetun sijoituspalveluyrityksen tai siihen rinnastettavan yrityksen sekä muussa valtiossa toimiluvan saaneen, julkisen valvonnan alaisen sijoituspalveluyrityksen kanssa.

(7) Työeläkevakuutusyhtiön hallitus hyväksyy sopimukset ulkopuolisten omaisuudenhoitajien kanssa. Erityisesti päätöksentekovaltuuksia annettaessa tulee varmistettua, että työeläkevakuutusyhtiön itsenäinen päätöksenteko sijoitusasioissa ei vaarannu.

(8) Sijoitusvarojen hoitoa koskevasta omaisuudenhoitosopimuksesta on hyvä ilmetä muun muassa seuraavat seikat:

- toimeksiannon laajuus ja valtuudet
- sijoitustoiminnan periaatteet ja rajoitukset (mm. tavoitteet, riskit, omaisuuden allokointi)
- säännöllinen raportointi (mm. tuotto/tavoitteet, allokaatio ja riskitaso)
- hoitopalkkio
- sopimuksen irtisanomismenettely

(9) Toimeksianto koskee vain tiettyä, rajattua osaa työeläkevakuutusyhtiönsijoituksista ja näiden toimeksiantojen yhteismäärä ei saa olla merkittävä. Toimeksiannon osuus omaisuudenhoitoyhteisön hallinnassa olevista kokonaisvaroista ei tulisi myöskään olla merkittävä.

11 Vakuutusyhtiön vakavaraisuusaseman ennakoiva valvonta

Valtuutussäännös

VYL 12 luvun 8 § ja 16 §

11.1 Henkivakuutus

11.1.1 Laajennetun toimintapääoman laskenta

(1) Jatkuvuusvaatimustestin mukaisen laajennetun toimintapääoman laskennassa vastuuvelka on laskettava markkinaehtoisesti. Tällöin on lähtökohtaisesti sovellettava kohdassa 11.1.5 annettua ohjeistusta.

(2) Jos markkinaehtoista vastuuvelkaa ei voida laskea markkinaehtoisesti kuten kohdassa 11.1.5 on ohjeistettu, se voidaan toistaiseksi arvioida yksinkertaistetuilla menetelmillä. Tällaisia voidaan esimerkiksi (katso esimerkiksi liite C CEIOPS:n QIS 3 spesifikaatiossa)

- keskittyä olennaisimpiin lajeihin tai tuotteisiin,
- laajentaa ns. mallivakuutusten käyttöä,
- biometristen riskien osalta olettaa, että
  - trendiä ei ole olemassa,
  - kuolleisuus tehdään perioditarkasteluilla tai kohorttinäkökulmasta,
  - parhaita arvioita voidaan riittävän hyvin kuvata korottamalla tai vähentämällä nykyisiä turvaavia olettamuksia,
  - kassavirtojen epäsymmetrisyydestä riippumatta deterministinen lähestymistapa on riittävä,
  - biometriset riskit ovat riippumattomia muista tekijöistä,
- takaisinostoprosessin osalta olettaa, että
  - se on riippumaton taloudellisista ja biometrisistä tekijöistä,
  - se on riippumaton esimerkiksi yhtiön vakavaraisuusasemasta,
  - se on kiinteäparametrinen ”hazard”-prosessi,
- likimääräistää taloudellisia optioita ja takuita soveltamalla Black-Scholes tyyppisiä lähestymistapoja,
- sijoitustuottotakuiden osalta olettaa, että
  - ne ovat polkuriippumattomia,
  - niillä ei ole aika-arvoa ja keskittyä pelkästään perusarvoon,
  - niillä on jonkinlaista aika-arvoa ja arvioida sitä yksinkertaisin menetelmin,
- muiden optioiden ja takuiden osalta
  - keskittyä olennaisimpiin optioihin ja takuihin,
  - ryhmitellä erilaisia takuita yhteen korjattuun (sijoitustuotto) takuuseen
  - soveltaa merkittäville optioille ja takuille tilapäisiä ja karkeita ratkaisuja,
- harkinnanvaraisten lisäetujen (katso myös sijoitustuottotakuu) osalta olettaa, että
  - ne ovat polkuriippumattomia,
  - jakosuhde oman pääoman ja vakuutuksenottajien kesken on vakio,
  - harkinnanvaraiset lisäedut ovat likimäärin nykyisen vastuuvelan ja taatun markkinaehtoisen vastuuvelan erotus kerrottuna sopivalla skaalaustekijällä,

- hoitokulujenja muiden veloitusten osalta olettaa, että
  - tulevathoitokulut voidaan riittävän hyvinkuvata historiallisilla keskimääräisillähoitokulusuhteilla,
  - muut veloitukset (esimerkiksi optioiden ja takuiden kustannuksista) vähennetään harkinnanvaraisista lisäeduista tai vakuutussäästöistä kiinteällä parametrilla
- kassavirtojen osalta
  - tehdä ennusteet vuosiperiodilla,
  - olettaa, että rahaliike tapahtuu kesken vuotta tai vuoden päättyessä,
- tulevien vakuutusmaksujen osalta olettaa, että vakuutusmaksuja maksetaan riippumatta taloudellisista tekijöistä ja vakuutusyhtiön vakavaraisuusasemasta,tai sitten ne voidaan jättää kokonaan tarkastelun ulkopuolelle.

(3) Lukuun ottamatta vakuutusten tuottamaa oikeutta ylijäämän (ylijäämäoptio)ja takaisinostooptiota, vakuutussopimuksiin liittyvät optiot ja takuut voidaan markkinaehtoisen vastuuvelkalaskennassa toistaiseksi jättää huomioimatta. Vakuutussopimuksiin liitettyjen muiden optioiden ja takuiden kohdalla niiden olemassaoloa ja luonnetta on kuitenkin selvitettävä ja niiden merkitystä on arvioitava.

(4) Jos vakuutusyhtiö ei kykene suorittamaanasianmukaista markkinaehtoista vastuuvelkalaskentaa,kuten kohdassa 11.1.5. on ohjeistettu,yhtiön on laadittava laskennalle kehittämissuunnitelma, jossa hahmotetaan millä strategialla ja aikataululla yhtiö pyrkii asianmukaiseen markkinaehtoiseen laskentaan.

(5) Perusvaatimustestissä markkinaehtoinen vastuuvelka on arvioitava siten, että ylijäämäänoikeuttavia vakuutuksiakohdellaanniin kuin neeivät olisi vastaisuudessayläjäämään oikeuttavia. Tällöin jatkuvuusvaatimustestin markkinaehtoisenvastuuvelan laskennassa käytettyjä muita olettamuksia, kuten esimerkiksi takaisinostointensiteettiä, ei kuitenkaan muuteta vastaamaan tällaista asiakaskohtelua. Siirryttäessä jatkuvuusvaatimustestistä perusvaatimustestiin vastuuvelkaan kuuluvaa riskimarginaalia ei arvioida uudestaan.

(6) Vakuutusyhtiön pääomalainat on arvostettavamarkkinaehtoisestiVelan arvostamisessavoidaan soveltaa kohdan 11.1.5 alakohtia 1 ja 2.

(7) Sijoitukset on arvostettava käypäänarvoon samalla tavalla kuintoimintapääomaa laskettaessa.

11.1.2 Sijoitusten jako pääomavaatimuslaskennassa

Markkinariskit

(1) Markkinariskillä tarkoitetaan tappioriskiä tai taloudellisen tilanteen epäedullista muutosta, joka johtuu suoraan tai välillisesti rahoitusvälineiden markkinahintojen tason jaliikkeistä tai heilahteluista.

(2) Vakuutusyhtiön sijoitusomaisuuden jasijoitussidonnaisten vakuutusten katteena olevat varat jaetaan riskimoduuleihin. Sekä sijoitusomaisuuteen että sijoitussidonnaisten vakuutusten katteena oleviin varoihin on kohdistettava kohdan 11.1.3 alakohdan 2 mukaisia skenaarioita.

(3) Sijoitustenluokittelun lähtökohtana on yksittäisen sijoituksen herkkyys erilaisten taloudellisten tekijöiden hinta ja volatiliteettimuutoksille ja sijoituksen riskiluonne.

(4) Markkinariskit on jaettu viiteen pääriskimoduuliin:

1. Korkoriskit: Moduuliin kuuluvat sijoitukset, jotka ovat herkkiä korkomuutoksille. Näitä ovat ainakin korkosijoitukset, rahoitusinstrumentit ja korkojohdannaiset.

2. Osakeriskit: Moduuli käsittää sijoitukset, jotka ovat herkkiä osakkeiden hintamuutoksille.

   Osakeriskit on jaettu edelleen viiteen eri alariskimoduuliin:

   Kehittyneet markkinat: Moduuliin kuuluu kehittyneisiin maihin tehdyt noteeratut osakesijoitukset. Kehittyneisiin maihin luetaan esimerkiksi Australia, Itävalta, Belgia, Kanada, Tanska, Suomi, Ranska, Saksa, Kreikka, Hong Kong, Irlanti, Italia, Japani, Alankomaat, Uusi Seelanti, Norja, Portugali, Singapore, Espanja, Ruotsi, Sveitsi, Yhdistynyt Kuningaskunta ja Yhdysvallat.

   Kehittyvät markkinat: Moduuliin luetaan kehittyviin maihin tehdyt noteeratut osakesijoitukset. Kehittyviin maihin luetaan esimerkiksi Argentiina, Brasilia, Chile, Kiina, Kolumbia, Tsekin tasavalta, Egypti, Unkari, Intia, Indonesia, Israel, Jordania, Korea, Malesia, Meksiko, Marokko, Pakistan, Peru, Filippiinit, Puola, Venäjä, Etelä-Afrikka, Taiwan ja Turkki.

   Riskipääomasijoitukset: Moduuli käsittää pääomaehtoiset sijoitukset noteeraamattomiin kasvuyrityksiin, aloittaviin yrityksiin tai taloudellisissa vaikeuksissa oleviin yrityksiin.

   Muut pääomasijoitukset: Moduuliin kuuluvat muut pääomasijoitukset noteeraamattomiin yrityksiin kuten esimerkiksi (vivutetut) ”buy-out”-sijoitukset, oman pääoman ja velkapääomaehtoisen rahoituksen välimuotosijoitukset (ns. ”mezzanine”-rahoitukset).

   Hedgerahastot: Moduuliin sisällytetään hedgerahastot tai ns. absoluuttisen tuoton rahastot (riippumatta niiden valitusta sijoitusstrategiasta).

3. Hyödykeriskit: Moduuliin luetaan sijoitukset, jotka ovat herkkiä hyödykkeiden hintamuutoksille. Hyödykkeitä ovat esimerkiksi maakaasu, raakaöljy, lyijytön bensiini, lämpööljy, elävä karja, vehnä, maissi, soijapapu, soijapapuöljy, alumiini, kupari, sinkki, nikkeli, kulta, hopea, lyijy, sokeri, puuvilla, kahvi ja kaakao.

4. Kiinteistöriskit : Moduuliin sisällytetään kaikki sekä suorat että välilliset kiinteistösijoitukset ja muut sijoitukset, jotka ovat herkkiä kiinteistöjen hintamuutoksille.

5. Valuuttariskit: Moduuli käsittää sijoitussalkun nettovaluuttaposition.

(5) Useimmiten käytetty tekijä kehittyneiden ja kehittyvien markkinoiden erottelussa on kyseisen BKT:n asukasmäärätunnuslukuun. 10 000 dollaria suurempaa lukua pidetään yleensä kehittyneiden markkinoiden merkkinä. Muita tekijöitä kehittyneiden markkinoiden tunnistamiseksi voivat olla rahoitusmarkkinoiden kehittyneisyys sekä poliittisesta että taloudellisesta näkökulmasta (esimerkiksi toimiva julkinen valvonta, toimivat sijoitusmarkkinat, luotettavan tilastoinnin ja informaation saaminen). Yksiselitteistä tapaa kehittyvien (tai kehittyneiden) markkinoiden tunnistamiseksi ei ole olemassa.

(6) Jos sijoitus ei ole suoraan luokiteltavissa edellä mainittuihin moduuleihin, suoritetaan rinnastus. Silloin on arvioitava, mikä on sijoituksen riskiluonne. Arvioinnissa käytetään hyväksi sijoituksen oikeudellisia ominaisuuksia, sijoituksen riskeistä saatuja käytännön kokemuksia tai luotettavia teoreettisia malleja. Arvioinnissa voidaan myös ottaa huomioon yleisesti hyväksytty käsitys sijoituskohteen riskiluonteesta, mikäli sellainen on olemassa. Riskiluonteeltaan keskenään samankaltaiset sijoitukset on pääsääntöisesti luokiteltava samaan moduuliin. Toisena vaihtoehtona on hakea Mvl:lta lupaa lisätä laskentaan moduuleja.

(7) Mikäli sijoitus sisältää riskiluonteeltaan erilaisia osia, jotka ovat eroteltavissa toisistaan, sijoitus on luokiteltava useampaan moduuliin. Tällöin sijoitus jaetaan osiin ja kukin osa luokitellaan sen riskiä parhaiten vastaavaan moduuliin.

(8) Sijoitusrahastot on lähtökohtaisesti luokiteltava eri riskimoduuleihin mahdollisimman hyvin rahastojen sijoitusten perusteella. Jos sijoitusrahaston rakenne ei ole tällaiseen luokitteluun riittävän läpinäkyvä, niin luokittelu voidaan tehdä sijoitusrahaston sijoitussäännösten perusteella. Viimeisenä vaihtoehtona suoritetaan rinnastus alakohdan 7 mukaisesti.

(9) Sijoituksen jakaminen useampaan moduuliin tulee kysymykseen erityisesti silloin, kun sijoituksen luokitteleminen kokonaisuutena ei tuo riittävästi sijoituksen oikeaa riskiluonnetta. Tällaisia sijoituksia voivat olla esimerkiksi käänteis-, optio-, vaihtovelkakirja- ja indeksilainat sekä sijoitusrahastot.

(10) Välillinen sijoitus, esimerkiksi erillisyhtiön kautta on luokiteltava sen todellisen riskiluonteen mukaisesti, mikäli sijoitukseen liittyvät muut ominaisuudet antavat tähän aihetta.

(11) Johdannaissopimusten osalta luokittelumenettelyssä on kaikkia johdannaissopimuksia (sekä ostetut että asetetut), riippumatta niiden hankintatarkoituksesta. Johdannaissopimusten luokittelun on lähtökohtaisesti perustuttava niiden kohde-etuuksina oleviin omaisuuseriin. Valuuttajohdannaiset luokitellaan valuuttamoduuliin. Sama yleissääntö koskee myös lyhyeksi myyntiä.

Vastapuoliriskit

(12) Vastapuoliriskillä tarkoitetaan tappioriskiä tai taloudellisen tilanteen epäedullista ja arvaamatonta muutosta, joka johtuu arvopapereiden liikkeeseenlaskijan, vastapuolen tai velallisen luottokelpoisuuden heilahtelusta ja siihen liitetystä riskipreemiosta.

(13) Vastapuoliriskit on jaettu neljään riskimoduuliin, joista moduulit (a), (b) ja (d) kohdistuvat korkoerotusriskiin ('spredi'-riskiin) ja moduuli (c) vastapuolen luottoriskiin.

(a) Ensimmäiseen moduuliin kuuluvat kaikki joukkovelkakirjalainat, joissa velallisena tai takaajana on EU-, ETA- tai OECD-valtio, Ahvenanmaan maakunta, sellainen kansainvälinen järjestö, jonka jäsenistä ainakin yksi on EU, ETA- tai OECD-valtio, EU-, ETA- tai OECD- valtiossa sijaitseva sellainen kunta, kuntayhtymä, julkisyhteisönä toimiva seurakunta tai muu sellainen niihin rinnastettava alueellinen julkisyhteisö, jolla tai jonka jäsenillä on veronkantooikeus.
(b) Toiseen moduuliin kuuluvat kaikki yhtiöriskilliset joukkovelkakirjalainat ja sellaisten julkisyhteisöjen joukkovelkakirjalainat, jotka eivät kuulu ensimmäiseen moduuliin.
(c) Kolmanteen moduuliin kuuluvat kaikki jälleenvakuutussopimukset ja vakioimattomat johdannaissopimukset. Vakioiduilla johdannaissopimuksilla tarkoitetaan optioyhteisön taikka muun, EU ETA- tai OECD-valtion julkisen valvonnan alaisen luottolaitoksen tai sijoituspalveluyrityksen tai siihen rinnastettavan markkinapaikan tai vaihdantajärjestelmän välityksellä tehtyjä sopimuksia. Muut johdannaissopimukset ovat vakioimattomia johdannaissopimuksia. Vakioimattomilla johdannaissopimuksilla tarkoitetaan yleensä suoraan yksityisten sopimuspuolten välillä tehtyjä sopimuksia.
(d) Neljänteen moduuliin kuuluvat kaikki yhtiöriskilliset rahamarkkinavälineet.

(14) Vastapuoliriskin ulkopuolelle jäävät ne joukkovelkakirjalainat, jälleenvakuuttajat tai vakioimattomien johdannaispositioiden vastapuolet, jotka ovat selvitystilassa tai vastaavassa tilassa ja joiden tappiot on jo otettu huomioon kirjanpidossa.

(15) Vakioituun johdannaissopimukseen ei kohdistu vastapuoliriskin kautta vakavaraisuusvaatimusta.

(16) Vastapuoliriskit jaetaan eri riskitasoihin ja listattujen luokituslaitosten antamat luottokelpoisuusluokitukset kohdistetaan näihin seuraavasti:

Riskitaso	A.M. Best	Fitch	**Moody's**	S&P
Poikkeuksellisen vahva	aaa	AAA	Aaa	AAA
Erittäin vahva	aa	AA	Aa	AA
Vahva	a	A	A	A
Riittävä	bbb	BBB	Baa	BBB
Spekulatiivinen	bb	BB	Ba	BB
Erittäin spekulatiivinen	b	B	B	B
Poikkeuksellisen spekulatiivinen	Alle b	Alle B	Alle B	Alle B

(17) Sijoitus, josta on käytettävissä vain yksi virallinen luokittelu, on kohdistettava edellä esitetyn taulukon vastaavaan riskitasoon.

(18) Sijoituksen, josta on käytettävissä useampia virallisia luokitteluja, riskitaso valitaan seuraavia sääntöjä noudattaen:

- Joskaksi parasta luokitusta kuuluvat samaan tasoon, valitaan tämä taso.
- Joskaksi parasta luokitusta kuuluvat eri tasoihin, valitaan niistä toiseksi paras.

(19) Jos vastapuoli on luokittelematon, mutta sen emoyhtiö tai emokonserni on luokiteltu ja vastapuoli on emoyhtiön tai emokonsernin täysin omistama, tytäryhtiöön voidaan luokittelussa soveltaa emoyhtiön tai emokonsernin luokitusta. Alakohdassa 13 (b), (c) ja (d) EU-alueen ulkopuolella olevat luokittelemattomat vakuutusyhtiöt on luokiteltava poikkeuksellisen spekulatiivisiksi ja EU-alueella olevat luokittelemattomat vakuutusyhtiöt tulee luokitella riittäviksi. Muissa tapauksissa luokittelematon vastapuoli ryhmitellään luokkaan ”Ei-luokiteltu”.

(20) Luottojohdannaisten vaikutus vastapuoliriskin luokitteluun on otettava huomioon.

11.1.3 Pääomavaatimuslaskennan skenaariot ja riskiparametrit

(1) Markkinariskien, vastapuoliriskien ja operatiivisten riskien riskimittarina on value-at-risk-arvo, jolla on pyritty laskemaan 99 prosentin todennäköisyydellä yhden vuoden ajanjaksolle.

Markkinariskit

(2) Markkinariskien skenaariot riskimoduuleittain (katso kohdan 11.1.2 alakohta 4) ovat:

Riskimoduuli	Skenaario
Korkoriskit	
- Korkotason suhteellinen nousu kaikille maturiteeteille	+ 37 %
- Korkotason suhteellinen lasku kaikille maturiteeteille	- 30 %
Osakeriskit	
- Kehittyneet markkinat	- 28 %
- Kehittyvät markkinat	- 39 %
- Riskipääomasijoitukset	- 28 %
- Muut pääomasijoitukset	- 16 %
- Hedgerahastot	- 27 %
Hyödykeriskit	- 25 %
Kiinteistöriskit	- 17 %
Valuuttariskit	- 16 %

Vastapuoliriskit

(3) Vastapuoliriskin riskiparametrien arvot riskimoduuleittain (katso kohdan 11.1.2 alakohta 13) ja riskitasoittain (katso kohdan 11.1.2 alakohta 16) ovat:

Riskitaso	Moduuli (a)	Moduuli (b)	Moduuli (c)	Moduuli (d)
Poikkeuksellisen vahva	0 %	0,82%	0,04%	0 %
Erittäin vahva	0 %	0,82%	0,22%	0 %
Vahva	0 %	3,38%	1,26%	0 %
Riittävä	0 %	4,10%	6,10%	0 %
Spekulatiivinen	0 %	11,23%	24,71%	0 %
Erittäin spekulatiivinen	0 %	18,55%	58,25%	0 %
Poikkeuksellisen spekulatiivinen	0 %	37,10%	94,90%	0 %
Ei luokiteltu	0 %	6,63%	94,90%	0 %

Operatiiviset riskit

(4) Operatiivisten riskien riskiparametrien arvot ovat 2,71 prosenttia bruttovakuutusmaksutulosta (ennen jälleenvakuuttajien osuutta) ja 0,27 prosenttia markkinaehtoisen vastuuvelan bruttomäärästä (ennen jälleenvakuuttajien osuutta ja ilman riskimarginaalia).

11.1.4 Perus- ja jatkuvuusvaatimustestin esittämistapa

(1) Perus- ja jatkuvuusvaatimustestien laskenta ja tulokset on toimitettava Valvonnalle käyttäen raporttia 23.

(2) Neljännesvuosiraportoinnissa on toimitettava taulukot 14 ja tilinpäätösraportoinnissa raportti 23 kokonaisuudessaan (taulukot 1–15).

11.1.5 Markkinaehtoisen velan laskenta (ohje)

Velkojen arvostus

(1) Velat on arvostettava siihen arvoon, josta ne ovat siirrettävissä tai suoritettavissa asiantuntevien, liiketoimeen halukkaiden, toisistaan riippumattomien osapuolten välillä.

(2) Velkoja arvostettaessa ei saa tehdä mukautuksia vakuutusyrityksen oman luottokelpoisuuden huomioon ottamiseksi.

Vastuuvelan arvostus

(3) Vastuuvelka on muodostettava kaikkien vakuutus- ja jälleenvakuutusvelvoitteiden osalta, joita yhtiöllä on vakuutuksenottajia tai vakuutus- ja jälleenvakuutussopimusten edunsaajia kohtaan.

(4) Vastuuvelan laskentaperusteena on käytettävä nykyhetken irtautumisarvoa (exit value).

(5) Vastuuvelan laskennassa on käytettävä rahoitusmarkkinoiden tarjoamia tietoja sekä vakuutus- ja jälleenvakuutustoiminnan teknisistä riskeistä saatavilla olevia tietoja, ja laskennan on oltava yhdenmukaista näiden tietojen kanssa (markkinaehtoisuus).

(6) Vastuuvelka on laskettava varovaisella, luotettavalla ja objektiivisella tavalla.

Laskenta yleisesti

(7) Vastuuvelan arvo on alakohdissa 8–11 tarkoitetun parhaan arvion ja alakohdassa 12 tarkoitetun riskimarginaalin summa.

(8) Parhaan arvion on vastattava tulevaisuuden kassavirtojen todennäköisyyspainotettua keskiarvoa, jossa otetaan huomioon rahan aika-arvo (tulevaisuuden kassavirtojen odotettu nykyarvo) ja käytetään asianmukaista riskittömän koron aikakäyrää.

(9) Parhaan arvion laskennan on perustuttava luotettaviin nykyhetken tietoihin ja todenmukaisiin oletuksiin ja se on suoritettava käyttämällä asianmukaisia vakuutusmatemaattisia menetelmiä ja tilastotekniikoita.

(10) Parhaan arvion laskennassa käytetyssä kassavirtaennusteessa on otettava huomioon kaikki sisään tulevat ja ulos menevät kassavirrat, joita tarvitaan vakuutus- ja jälleenvakuutusvelvoitteiden täyttämiseen vakuutussopimusten päättymiseen asti.

(11) Paras arvio on laskettava bruttomääräisenä vähentämättä siitä jälleenvakuutussopimuksista ja erillisyhtiöiltä saatavia korvauksia (katso alakohdat 21–23).

(12) Riskimarginaalilla on varmistettava, että vastuuvelan arvo vastaa määrää, jonka vakuutus- ja jälleenvakuutusyhtiöiden oletetaan tarvitsevan ottaakseen ja täyttääkseen vakuutus- ja jälleenvakuutusvelvoitteet

(13) Paras arvioaj riskimarginaali on arvostettava erikseen. Jos kuitenkin vakuutusjajälleenvakuutusvelvoitteisiin liittyviä tulevaisuuden kassavirtoja voidaan toistaa käyttämällä rahoitusvälineitä, joiden markkina-arvo on suoraan saatavilla, vastuuvelan arvo on määrätävätkyseisten rahoitusvälineiden markkina arvon perusteella. Tällöin parasta arvoa ja riskimarginaalia ei tarvitse laskea erikseen.

(14) Kun paras arvo ja riskimarginaali on arvostettava erikseen, riskimarginaali lasketaan määrittämällä sen suuruisen pääoman kustannus, joka vastaasitä vakavaraisuuspääomavaatimusta, joka tarvitaan vakuutusjajälleenvakuutusvelvoitteiden täyttämiseksi vakuutussopimusten päättymiseen asti.

(15) Laskennassa käytetyn pääomakustannuksen määrän on vastattava riskitöntäkorkoa korkomarginaalia, jonka vakuutusyhtiö, jolla on jatkuvuustestin mukainen määrä vakavaraisuuspääomaa, vaatimuksenkatteeksihyväksyttäviä omia varoja, joutuisi maksamaan säilyttääkseen kyseiset varat. Korkomarginaalin on heijastettava vähintään 99 %:n luottamusvälin tavoitetasoa, joka vallitsee laskentahetkellä (99,5 vastaa likimäärin S&P:n BBB luokitusta).

Muut huomioon otettavat osatekijät

(16) Vastuuvelanlaskennassa tulee myös ottaa huomioon seuraavat osatekijät:

- kaikki vakuutus- ja jälleenvakuutusvelvoitteiden hoidosta aiheutuvat kulut
- inflaatio, mukaan luettuna kustannus- ja korvausinflaatiosekä
- kaikki maksut, mukaan luettuina tulevat lisäedut, jotka vakuutus- jajälleenvakuutusyhtiöiden odotetaan suorittavanvakuutuksenottajille ja edunsaajille, riippumatta siitä, onko kyseiset maksut taattu sopimuksilla.

Taloudellisten takuiden ja sopimusperusteisten optioiden arvostus

(17) Vastuuvelan laskennassa on otettava huomioon vakuutus- jajälleenvakuutussopimuksiinsisältyvien taloudellisten takuiden ja sopimusperusteisten optioiden arvo.

(18) Kun vakuutusyhtiö tekee oletuksia siitä, millä todennäköisyydellä vakuutuksenottajat käyttävät sopimusperusteisia optioita, mukaan lukien raukeamiset ja takaisinostot, oletustenoltava realistisia ja perustuttava luotettaviin nykyhetken tietoihin.

(19) Oletuksissa on otettava joko välittömästi tai välillisesti huomioon vaikutukset, joita taloudellisissa ja muissa edellytyksissä tapahtuvilla tulevilla muutoksilla olisivoi kyseisten optioiden käyttöön.

Segmentointi

(20) Laskiessaan vastuuvelkaa vakuutusyhtiön on segmentoitava vakuutusvelvoitteensa homogeenisiin riskiryhmiin. Seuraavaa tuoteryhmittelyä on vähintään noudatettava:

- yksilöllinen säästövakuutus
  - ylijäämäänoikeuttavat takuukorkoiset vakuutukset,takuukoroittain
  - ei-ylijäämäänoikeuttavattakuukorkoiset vakuutukset
  - sijoitussidonnaiset vakuutukset
- yksilöllinen riskivakuutus
  - vakuutukset kuoleman varalta
  - henkivakuutuksen lisäksi myönnetyt lisävakuutuksetsekäsellaisena maksunpalautus-, työkyvyttömyys-, tapaturma-, sairaus- ja muihin vakuutuksiin
  - vahinkovakuutusluokkaan 1 kuuluvat vakuutukset
  - vahinkovakuutusluokkaan 2 kuuluvat vakuutukset

- ryhmäriskivakuutus
  - vakuutukset kuoleman varalta
  - henkivakuutuksen lisäksi myönnetyt lisävakuutuksiajatettuna työkyvyttömyys-, tapaturma , sairaus- ja muihin vakuutuksiin
  - vahinkovakuutusluokkaan 1 kuuluvat vakuutukset
  - vahinkovakuutusluokkaan 2 kuuluvat vakuutukset
- kapitalisaatiosopimus
  - ylijäämään oikeuttavat taku korkoiset vakuutukset takuukoroittain
  - ei-ylijäämään oikeuttavat taku korkoiset vakuutukset
  - sijoitussidonnaiset vakuutukset
- yksilöllinen eläkevakuutus
  - laskuperustekorkoiset vakuutukset takuukoroittain
  - sijoitussidonnaiset vakuutukset
- ryhmäeläkevakuutus
  - takuukorkoiset vakuutukset takuukoroittain
  - sijoitussidonnaiset vakuutukset
- tulevajälleenvakuutus

Jälleenvakuutussopimuksista ja erityisjärjestelyistä saatavat korvaukset

(21) Jälleenvakuutussopimuksista ja erityisjärjestelyistä (SPV, ART jne.) saatavat korvaukset on laskettava edellämainittujen alakohtien mukaisesti.

(22) Jälleenvakuutussopimuksista ja erityisjärjestelyistä saatavia korvausmääriä laskettaessa on otettava huomioon jälleenvakuuttajan ja ensivakuuttajan maksamien korvausten aikaero.

(23) Laskennan tulosta on korjattava ottamalla huomioon ennustetut tappiot, jotka johtuvat vastapuolen maksukyvyttömyydestä. Korjauksen on perustuttava vastapuolen maksukyvyttömyyden todennäköisyyden ja maksukyvyttömyydestä johtuvan keskimääräisen tappion (tappio-%:n) arviointiin.

Täydentäviä periaatteita

(24) Täydentäviä periaatteita kohdan 11.1.5 alakohtiin on esitetty (viimeisimmässä) ns. CEIOPS:n QIS spesifikaatiossa.

11.1.6 Perus- ja jatkuvuusvaatimustestin pääomavaatimuslaskenta (ohje)

Sijoitusten arvonmuutoslaskenta stressatuissa olosuhteissa

(1) Sijoitukset omaisuuseriittäin (=käteissijoitukset) on arvostettava käypään arvoon samalla tavalla kuin toimintapääomaa laskettaessa.

Markkinariski

(2) Sijoituksiin ja omaisuuseriin liittyvät johdannaissopimukset (sekä ostetut että asetetut) yhdistetään ja käsitellään niiden kohteena olevien sijoitusten (=kohde-etuuksien) käypien arvojen mukaisesti siten, että allokaatiovaikutus johdannaisten osalta korjataan niiden delta-parametrin mukaiseksi samaan kohde-etuuteen liittyen nettomääräisenä.

(3) Johdannaissopimukset otetaan huomioon täysimääräisesti, kun niiden erääntymistä tai allokaatiovaikutusta voi pitää vähintään yhdenvertaisena. Muutoin sovelletaan seuraavia periaatteita:

- jos johdannaisen erääntyy vuoden sisällä, skenaarioissa on otettava huomioon johdannaisen keskimääräinen vaikutus (esimerkiksi aika ja määrä painotettuna yhden vuoden sisällä).

- johdannaispositio katsotaan jatkuvaksi, jos sijoitus korvataan toisella samanlaisella sijoituksella ja korvaaminen toisella sijoituksella on osa vakuutusyhtiön kirjallista ja käytännön mukaista johdannaisstrategiaa. Niiden johdannaisten osalta, jotka erääntyvät vuoden sisällä ja jotka katsotaan jatkuviksi, voidaan skenaariossa olettaa uusiutuvan. Tällöin on myös otettava huomioon johdannaisten uusimisesta aiheutuvia kustannuksia.

- johdannaispositioita, jotka ovat voimassa ainoastaan laskentahetkellä (esimerkiksi 31.12, 31.3, 30.6, 30.9 jne.), ei oteta huomioon.

(4) Vaihtoehtoisesti johdannaissopimukset voidaan ottaa huomioon niiden voimassaoloajasta riippumatta (raportointihetken näkökulmasta). Tällöin on kuitenkin arvioitava voimassaoloajan mahdollinen vaikutus vakavaraisuuslaskentaan.

(5) Avoin valuuttapositio asema on laskettava yhdessä valuuttamääräisten käteissijoitusten ja valuuttajohdannaisten kanssa. Johdannaispositioiden vaikutus käsitellään kohde-etuusarvojen mukaisesti johdannaisten delta-vaikutus korjattuna.

Vastapuoliriski

(6) Jälleenvakuutussopimus on otettava huomioon nettopositiona, eli markkinaehtoisen vastuuvelan parhaan arvion (tai sen arvioidun määrän) bruto- ja nettomäärän erotuksena, johon lisätään mahdollisia muita velka- tai saamiseriä (kuten esimerkiksi jälleenvakuutustalletukset jne.) Vakioimattomaan johdannaispositioon pois lukien luottojohdannaiseen on otettava huomioon soveltuvin osin vastaavalla tavalla (nettopositiona käypään arvoon) kuin jälleenvakuutussopimukset. Tarkasteluun ei liitetä kustannuksia, jotka liittyvät sopimusten uudelleen hankintaan.

(7) Luottojohdannaiset on otettava huomioon seuraavia yleisperiaatteita noudattaen:

- ei-suojaavat luottojohdannaiset (sekä vakioidut että vakioimattomat) on luokiteltava kohde-etuuden luokituksen mukaisesti, eli kuten käteissijoitus alla olevaan kohteeseen.
- suojaavien vakioimattomien luottojohdannaisten kohdalla käteissijoitus ja johdannainen käsitellään yhteispositiona ja johdannaisen kohde-etuusarvoa vastaava määrä käteissijoituksia on luokiteltava johdannaisvastapuolen luokituksen mukaisesti.
- suojaavien vakioitujen luottojohdannaisten kohdalla johdannaisen kohde-etuusarvoa vastaava määrä käteissijoituksia eliminoidaan tarkastelusta

Markkinaehtoisen vastuuvelan muutoslaskenta stressatuissa olosuhteissa

Vaimennusvaikutus

(8) Vastuuvelan muutoslaskennassa on jatkuvuusvaatimustestin markkinariskien kohdalla otettava huomioon odottamattomien tappioiden mahdollinen korvautuminen sillä, että vastuuvelkaa laskevat samanaikaisesti erilaisten vakuutusyhtiönjohdon toimenpiteiden takia.

(9) Ainoastaan perusteltuja johdon toimenpiteitä tulee ottaa huomioon. Johdon toimenpiteitä stressatuissa olosuhteissa voivat esimerkiksi olla tulevien lisäetujen jakuttaminen olemassa olevan strategian mukaan, takaisinostoarvojen muuttaminen (markkina-arvovähennys), sijoitusallokaation muuttaminen ja veloitukset vakuutuskuluttajien säästöistä tai annettavista asiakashyvityksistä.

(10) Vaimennusvaikutuksessa on otettava huomioon henkivakuutussopimusten tulevien lisäetujen riskejä vähentävä vaikutus, jos vakuutusyhtiö voi osoittaa, että lisäetuja voidaan tarvittaessa hyödyntää odottamattomien tappioiden kattamisessa. Tällöin on lisäksi otettava huomioon VML 11 luvun 12 §:n mukainen kohtuusperiaate, vakuutussopimusehdot, vakuutusyhtiön markkinoinnissa annettu tieto ja aikaisempi käytäntö. Tulevien lisäetujen riskejä vähentävä vaikutus ei saa olla suurempi kuin kyseisiin tuleviin lisäetuihin liittyvä vastuuvelka.

(11) Arviot johdon toimenpiteistä ja niiden vaikutuksesta kassavirtoihin on oltava realistisia. Erityistä huomiota tulee kiinnittää siihen, ettei niiden vastuuvelkaa vähentävää vaikutusta yliarvioida. Laskennassa on myös otettava huomioon mahdollinen viive johdon toimenpiteiden käyttöönottamisessa.

Muu vaikutus

(12) Laskettaessa markkinariskien skenaarioiden vaikutuksia vastuuvelkaan (sekä jatkuvuusvaatimustestissä) on lisäksi kiinnitettävä asianmukaista huomiota muihin vastuuvelkaan liittyviin taloudellisten takuiden ja sopimusperusteisten optioiden muutoksiin stressatuissa olosuhteissa. Erityistä huomiota on kiinnitettävä siihen, millä tavalla muutettu taloudellinen ympäristö vaikuttaa vakuutuskuluttajien tapaan hyväksikäyttää optioita.

(13) Tulevia takaisinostoja ja muita muutosintensiteettejä koskevien oletusten on heijastettava stressattuja olosuhteita. Vakuutusyhtiön on kassavirtaennusteissaan käytettävä realistisia oletuksia vakuutuskuluttajan käyttäytymisestä siten, että mitä tahansa mallissa vastuuvelkaa lisäävää vaikutusta ei aliarvioida ja mitä tahansa vastuuvelkaa vähentävää vaikutusta ei yliarvioida. Arvioinnissa on kiinnitettävä erityistä huomiota stressattuun olosuhteeseen liittyviin taloudellisiin tekijöihin. Jos esimerkiksi jonkin option arvo on tietyssä taloudellisessa stressissä vakuutuskuluttajalle merkittävästi arvokkaampi kuin mitä se on ollut lähimenneisyydessä, voidaan odottaa, että vakuutuskuluttajien käyttäytyminenkin tässä taloudellisessa olosuhteessa poikkeaa lähimenneisyyden käyttäytymisestä.

(14) Sijoitussidonnaisten vakuutusten vastuuvelan muutokset stressatuissa markkinaolosuhteissa on myös otettava huomioon. Vakuutusyhtiöön kohdistuu sijoitussidonnaisessa vakuutuksessa markkinariskiä esimerkiksi silloin kun vakuutusyhtiön veloittamat liikekustannukset ovat riippuvaisia vakuutussäästön määrästä. Sijoitussidonnaisen vakuutuksen hoitokuluvaraukseen kohdistuu aina korkoriskiä. Vakuutusyhtiöön voi myös kohdistua markkinariskiä siinä tapauksessa, että sijoitussidonnaiseen vakuutukseen on sisällytetty henkivakuutusyhtion myöntämiä taloudellisia takuita tai sopimusperusteisia optioita, joiden markkinaehtoiset arvot ovat riippuvaisia rahoitusmarkkinoista.

11.1.7 Vakavaraisuusaseman ennakoivaan valvontaan liittyvä sisäinen valvontaja riskienhallinta (ohje)

(1) Vakavaraisuusaseman ennakoivassa valvonnassa on otettava huomioon yleistä sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa koskevien määräysten ja ohjeiden lisäksi (kohdat 4.2 – 4.8) seuraavia käytäntöjä:

Laskenta

Yleistä

(2) Yhtiön hallituksen ja ylimmän johdon on tunnettava ennakoivan vakavaraisuusaseman laskentakehikko (vastuuvelan, pääomalainojen, vakavaraisuusvaatimusten pääpiirteet), käytettyjen menetelmien keskeiset periaatteet ja keskeisimmät olettamukset sekä myös sovellettujen laskentamenetelmien rajoitukset. Lisäksi yhtiön hallituksen ja ylimmän johdon on tiedettävä, millä tavalla laskelmat on testattu ja niiden asianmukaisuus on varmistettu.

(3) Vakuutusyhtiöllä on oltava käytössä prosesseja ja menetelmiä, joilla varmistetaan ennakoivan vakavaraisuusvalvonnan laskentakäytännön asianmukaisuus, aukottomuus ja täsmällisyys.

(4) Vakuutusyhtiön tulee ymmärtää ennakoivan vakavaraisuusvalvonnan mallien rakenteet ja teoriat, joihin mallit pohjautuvat, syöttötietojen luonteet sekä mallien sisään rakennettujen piilevien syöttötietojen (vetokerroin jne.) luonteet ja mallien tulokset.

(5) Ennakoivan vakavaraisuusvalvonnan mallien teorioiden on oltava luotettavia ja laskentatarkoitukseen soveltuvia. Vakuutusyhtiön on selvitettävä, onko yksittäinen malli luotettava ja laskentatarkoitukseen sopiva ja hahmottaako malli asianmukaisella tavalla vakuutusyhtiön mallinnettavaa tekijää. Jos malli ei ole luotettava ja soveltuva, sitä ei tulisi käyttää.

(6) Sellaisia malleja, jotka ovat epäselviä (ns. mustia laatikoita) ja joita vakuutusyhtiö ei riittävästi ymmärrä tai hahmota, ei tulisi käyttää ennakoivassa vakavaraisuusvalvonnassa.

(7) Koska ennakoivan vakavaraisuusvalvonnan mallien tulosten on oltava varmistettavissa ja mahdollisimman luotettavia, on mallien toimittava kontrolloidussa ympäristössä. Tulokset (esim. kassavirrat) on testattava (esim. herkkyystesteillä) ja niiden järkevyyttä ja uskottavuutta arvioitava.

(8) Vakuutusyhtiöllä on myös oltava käytössä menettelyjä, joiden avulla se seuraa, tunnistaa, dokumentoi ja tarkistaa mahdollisia muutostarpeita ja muutoksia yhtiön ennakoivan vakavaraisuusaseman laskennassa.

(9) Kolmannelta osapuolelta saadun mallin tai tietojen käyttöä ei voi pitää perusteena, joka oikeuttaa poikkeamaan annetuista määräyksistä ja ohjeista.

Dokumentointi

(10) Ennakoivan vakavaraisuusaseman laskentakehikon muotoilu ja operatiivinen toiminta on dokumentoitava tarkastettavaan muotoon (sijoitusten jaon osalta katso myös alakohdat 31 – 34). Dokumentoinnin on oltava riittävän selkeä, jotta riippumaton asiantuntija voi kriittisesti arvioida keskeisiä laskenta- ja mallintamisperiaatteita, tulosten luotettavuutta ja uskottavuutta sekä kuinka laajasti laskenta noudattaa annettuja määräyksiä ja ohjeita.

(11) Vastuuvelan laskennan dokumentoinnin erityisenä käytävä ilmi, että vakuutusyhtiö muodostaa vastuuvelkaa kaikkien niiden vakuutus- ja jälleenvakuutusvelvoitteidensa osalta, joita yhtiöllä on vakuutuksenottajia tai vakuutus- ja jälleenvakuutussopimusten edunsaajia kohtaan.

(12) Vastuuvelan laskennan dokumentoinnista on myös käytävä ilmi, millä tavalla vakuutus- ja jälleenvakuutusvelvoitteet, joita yhtiöllä on vakuutuksenottajia tai vakuutus- ja jälleenvakuutussopimusten edunsaajia kohtaan, on ryhmitelty homogeenisiin ryhmiin ja myös perustelut sille, että ryhmittely on homogeeninen.

(13) Henkivakuutustoiminnan erityisluonteen takia vastuuvelan laskuperusteet (vakuutusvelvoitteet, joita yhtiöllä on vakuutuksenottajia tai vakuutussopimusten edunsaajia kohtaan) on laadittava, määriteltävä ja dokumentoitava tuotteittain. Tämä koskee sekä taattuja etuja että harkinnanvaraisia etuja.

(14) Ennakoivan vakavaraisuusvalvonnan dokumentoinnin on sisällettävä yksityiskohtainen selvitys niistä teorioista ja olettamuksista (sekä matemaattisista että empiirisistä), joihin eri laskelmat perustuvat.

(15) Ennakoivan vakavaraisuusvalvonnan dokumentoinnissa on tuotava esille mikä tahansa laskentakehikon rajoitus, puutetai yksinkertaistaminen ja tilanteet, joissa laskenta ei toimi asianmukaisesti, tehokkaasti tai toivotulla tavalla (markkinaehtoisen vastuuvelan osalta katso myös kohdan 11.1 alakohta 4).

(16) Ennakoivan vakavaraisuusvalvonnan dokumentoinnissa on käytävä ilmi käytettyjen tilastojen lähteet. Erityistä huomiota on kiinnitettävä käytettyjen tilastojen rajoituksiin mukaan lukien tilastojen sopivuus mallinnettavaan tekijään ja mahdollisesta epätäydellisestä tilastosta johtuva epävarmuus. Tapauksissa, joissa alkuperäistä tilastoa on muokattu, muokkauksen luonne, mahdollinen vaikutus ja muokkauksen perustelut on dokumentoitava selkeästi.

(17) Ennakoivassa vakavaraisuusvalvonnassa käytettävän algoritmin tai olettamuksen, joka on sisällytetty johonkin laskentamalliin heijastamaan johdon toimenpiteitä, on testattava, arvioitava kriittisesti ja dokumentoitava. Erityistä huomiota on kiinnitettävä siihen, että mallinnettu strategia on järkevä ja noudattaa kohtuusperiaatetta ja että se riittävällä tavalla hahmottaa niitä toimenpiteitä, joihin johdon voidaan olettaa ryhtyvän tietyn olosuhteen vallitessa.

(18) Vakuutusyhtiön on ylläpidettävä luetteloa johdon toimenpiteiden luonteesta ja niiden vaikutuksesta (sekä kvalitatiivisesta että kvantitatiivisesta näkökulmasta) vastuuvelkaan. Mikäli lisäetujen kassavirroista veloitetaan kustannuksia, jotka esimerkiksi liittyvät taloudellisiin takuihin ja sopimusperusteisiin optioihin, näistä on pidettävä luetteloa (sekä kvalitatiivisesta että kvantitatiivisesta näkökulmasta) ja vakuutusyhtiön on dokumentoitava, millä tavalla se varmistaa vakuutuskuluttajan oikeudenmukaisen kohtelun kohtuusperiaatteen näkökulmasta. Samoja periaatteita on myös sovellettava arvioitaessa vaatimustestin kohdalla, kun otetaan huomioon johdon toimenpiteitä stressatuissa olosuhteissa.

Vastuuvelan paras arvio

(19) Vastuuvelan parhaan arvion laskennan on perustuttava luotettaviin nykyhetken tietoihin ja realistisiin oletuksiin, ja se on laskettava käyttämällä asianmukaisia ja luotettavia vakuutusmatemaattisia menetelmiä ja tilastotekniikoita.

(20) Vakuutusyhtiöllä on oltava prosessit ja menettelyt sen varmistamiseksi, että parhaan arvion laskennassa käytettäviä parametreja ja oletuksia verrataan säännöllisesti kokemusperäisiin tietoihin.

(21) Jos vertailussa havaitaan järjestelmällistä poikkeamista kokemusperäisten tietojen ja vakuutusmatemaattisen vastuuvelan parhaista estimaateista eli näiden laskelmien välillä, vakuutusyhtiön on korjattava käyttämiään vakuutusmatemaattisia menetelmiä tai tehtyjä oletuksia.

(22) Vakuutusyhtiön on arvioitava kaikkien kokemusperäisten tietojen asianmukaisuutta ja sopivuutta mallinnettavaan tekijään. Erityisesti on arvioitava, kuinka laajasti tilastot antavat luotettavan näkemyksen tulevaisuudesta.

(23) Vakuutusyhtiön on vähintään vuosittain arvioitava uudestaan tehtyjä olettamuksia mukaan lukien esimerkiksi optioissa käytettyjen erilaisten skenaarioiden todennäköisyys. Jos on näyttöä siitä, että aikaisemmat tehdyt olettamukset eivät enää ole perusteltavissa, vastuuvelan laskennassa käytettyjä olettamuksia on päivitettävä. Tärkeää ei ole ainoastaan, että yksittäisten skenaarioiden todennäköisyydet tarkistetaan vuosittain tilinpäätöshetkellä vallitsevia olosuhteita vaan myös se, että muutokset yksittäisten skenaarioiden todennäköisyyksissä edellisestä laskenta-ajankohdasta edustavat luotettavasti muutoksia, joita voidaan konkreettisesti havaita markkinoilla kyseessä olevana ajanjaksona.

(24) Päivittäessään olettamuksia vakuutusyhtiön on otettava aikaisemmin käytettyjen tilastojen ja tietojen lisäksi huomioon mahdollinen uusi informaatio, joka on tullut tietoon edellisen laskenta-ajankohdan jälkeen. Suurempaa painoarvoa on annettava sellaisille tilastoille ja tiedoille, joita voidaan pitää luotettavimpina.

Tilastot ja muut tiedot

(25) Vakuutusyhtiön on varmistettava jokaisen tilaston tai tiedon luotettavuus ja sopivuus.

(26) Vakuutusyhtiön on varmistettava, että käytetyt sisäiset tilastot ja tiedot (kuten esimerkiksi erilaiset tilinpäätöstiedot) ovat oikeita ja aukottomia.

(27) Erityistä huomiota on kiinnitettävä tilastojen ja tietojen mahdollisiin puutteisiin.

Tietojärjestelmät

(28) Kaupallisiin ohjelmistoihin perustuvien mallien osalta vakuutusyhtiön on varmistettava, että myyjä on testannut tuotteitaan laajasti ja että myyjällä on menettelytapoja, joiden avulla sitä tuetaan ja kehittää tuotteitaan.

(29) Vakuutusyhtiön on järjestelmällisesti ja perusteellisesti testattava kehittämiään malleja, jotta voidaan varmistaa mallien asianmukaisuus, tasmällisyys sekä se, että mallit ottavat oikealla tavalla huomioon erilaisia laskentahetkellä mahdollisesti vallitsevia olosuhteita, joihin tiedot voivat perustua.

(30) Mallien tulosten (esimerkiksi eri stokastisten kassavirtojen) on oltava asianmukaisesti tallennettuja ja tarvittaessa saatavissa.

Sijoitusten jako ja arvostus pääomavaatimuslaskennassa

(31) Perus ja jatkuvuusvaatimustestien laskuperusteisiin on sisällytettävä sijoitusten luokittelun perusteet. Näistä perusteista on käytävä ilmi sijoitusten luokittelun periaatteiden kannalta oleelliset seikat ja niiden perustelut. Perusteiden on oltava selkeät ja avoimet yksityiskohtaiset, jotta yksittäiset sijoitukset voidaan luokitella niiden mukaisesti riskimoduuleihin. Perusteiden lähtökohtana on ensisijaisesti eri sijoitusten luokittelu riskimoduuleihin ja eri riskimoduulien välinen tarkempi rajanveto, mutta tarvittaessa myös mainita yksittäisen sijoituksen luokittelu.

(32) Perusteissa on lisäksi mainittava, miten ja mitkä sijoitukset jaetaan useampaan riskimoduuliin, mitä sijoituksia yhtiö luokittelee rinnastuksen nojalla ja minkä tekijöiden perusteella rinnastus tehdään.

(33) Luokittelun perusteet on pidettävä ajan tasalla. Yhtiön on jatkuvasti seurattava sijoitusten jakoa useampaan riskimoduuliin ja rinnastuksen nojalla tehtyjä luokitteluja.

(34) Tarvittaessa luokittelua voidaan muuttaa. Sijoituksen siirtäminen moduulista toiseen tulee kuitenkin tehdä johdonmukaisesti ja harkitusti ja siirtämisen tulee olla perusteltu.

(35) Perus ja jatkuvuusvaatimustestien laskuperusteisiin on myös sisällytettävä sijoitusten arvostuksen periaatteet.

Yhtiön oma riski- ja vakavaraisuusarviointi

(36) Kohdan 11.1.3 alakohdissa 2 ja 3 esitetyt skenaariot ja riskiparametrit on johdettu erilaisten hyvin hajautettujen markkinaindeksien kautta. On todennäköistä, että vakuutusyhtiön oma riskiprofiili/sijoitussalkku poikkeaa annetuista skenaarioista ja riskiparametreista. Tämän takia vakuutusyhtiön on osana sen riskienhallintaa suoritettava myös oma riski- ja vakavaraisuusarviointi.

(37) Arviointi on tehtävä ainakin seuraavista asioista

- yleinen vakavaraisuudentarve ottaen huomioon yrityksen erityinen riskiprofiili, hyväksytyt riskirajat ja liiketoimintastrategia;
- arvio siitä, missä määrin yrityksen riskiprofiili poikkeaa vakavaraisuuspääomavaatimuslaskennan perusoletuksista (skenaarioista ja parametreista).

(38) Vakuutusyhtiöllä on oltava menettelyt, joiden avulla se voi asianmukaisesti tunnistaa ja mitata lyhyen ja pitkän aikavälin riskit ja tunnistaa myös sellaiset mahdolliset tapahtumat tai taloudellisten olosuhteiden tulevat muutokset, joilla voi olla epäedullisia vaikutuksia yhtiön yleiseen taloudelliseen tilaan. Vakuutusyhtiön on osoitettava menetelmät, joita se käyttää yleisen vakavaraisuustarpeensa määrittämiseen. Vakavaraisuustarve voi poiketa lain mukaisesta vakavaraisuusvaatimuksesta.

(39) Vakuutusyhtiön riski- ja vakavaraisuusarvion on oltava erottamaton osa liiketoimintastrategiaa ja se on aina otettava huomioon yrityksen strategisissa päätöksissä.

(40) Arvio on tehtävä säännöllisesti ja viipymättä, jos vakuutusyhtiön riskiprofiiliin on tullut tai tulossa merkittävä muutos.

IV osa: Rahoitus

12 Luotonotto ja vakuudenantaminen

Valtuutussäännös

VYL 15 luvun 1 § 2 mom. ja 3 § 2 momentin 2 kohta
VakYhdL 1 luvun 5c § 3 mom

(1) Vakuutusyhtiön ja VYL 15 luvun 1 §:n 3 momentissa tarkoitetun tytäryhteisön sekä vakuutusyhdistyksen ja VakYhdL 1 luvun 5 c §:n 4 momentissa tarkoitetun tytäryhteisön on ilmoitettava VVV:lle luottojen ottamisesta seuraavasti:

- VYL 15 luvun 1 §:n 1 ja 3 kohdassa sekä VakYhdL 1 luvun 5c §:n 1 ja 3 kohdassa tarkoitettujen luottojen ottamisesta on ilmoitettava viimeistään kahden viikon kuluessa luoton ottamisesta;
- VYL 15 luvun 1 §:n 1 ja 3–4 kohdissa tarkoitettujen luottojen ottamisesta on ilmoitettava VVV:lle ennen vuositilintarkastusta siten, että ilmoituksessa jaotellaan
    - vakuutusyhtiön ottamien, voimassa olevien luottojen määrä ja edellisen kalenterivuoden aikana otettujen uusien luottojen määrä
    - kunkin tytäryhteisön ottamien, voimassa olevien luottojen määrä ja edellisen kalenterivuoden aikana otettujen uusien luottojen määrä

(2) VYL 15 luvun 1 §:n 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettujen luottojen ottamisesta on ilmoitettava ainoastaan, jos VVV yksittäistapauksessa sitä pyytää.

(3) Luottohäiriöriskin vaihtosopimukset katsotaan vakioiduiksi sopimuksiksi eikä niitä tulkita vakuuden antamiseksi, jos sopimukset ovat

- International Swaps and Derivatives Associationin (ISDA) hyväksymän standardin mukaisia mallisopimuksia tai
- muulla tavoin vakioituja, julkisen valvonnan alaisia sopimuksia, joilla käydään kauppaa säännellyillä markkinoilla OECD-valtiossa

V osa: Valvonta

13 VVV: lle toimitettavat tiedot (kumottu)

Luku 13 on kumottu 1.4.2011 voimaantulleilla Finanssivalvonnan määräyksillä ja ohjeilla 1/2011 Vakuutusmarkkinoilla toimivan yhteisön konekielisten valvontatietojen toimittaminen Finanssivalvonnalle ja 2/2011 Vakuutusmarkkinoilla toimivan yhteisön valvonta-asiakirjojen toimittaminen Finanssivalvonnalle

14 Vakuutusyritysryhmittymän lisävalvonta ja vakuutus - ja rahoitusryhmittymien valvonta

Valtuutussäännös

VYL 26 luvun 21 §
VakYhdL 12 a: 7 §

14.1 Vakuutusyritysryhmittymän keskinäisistä liiketoimista ilmoittaminen

14.1.1 Määritelmä ryhmittymän keskinäisistä liiketoimista

(1) Ryhmittymän keskinäisillä liiketoimilla tarkoitetaan kaikkia niitä liiketoimia, jotka tapahtuvat VYL 26 luvun 2 §:n 24 momentissa tarkoitetun vakuutusyhtiön tai vakuutusyhdistyslain 12 luvun 2 §:n 13 momentissa tarkoitetun vakuutusyhdistyksen (lisävalvonnanalainen vakuutuslaitos) ja sen

- sidosyrityksen,
- omistajan / osakasyrityksen tai
- omistajan / osakasyrityksen sidosyrityksen

välillä.

(2) Keskinäisillä liiketoimilla tarkoitetaan myös liiketoimia, jotka tapahtuvat lisävalvonnan alaisen vakuutuslaitoksen ja sellaisen luonnollisen henkilön välillä, jolla on omistusyhteys lisävalvonnan alaisessa vakuutuslaitoksessa tai sen sidosyrityksessä, omistajan / osakasyrityksessä taikka omistajan / osakasyrityksen sidosyrityksessä

(3) Sidosyritys, omistajayritys ja omistusyhteys on määritelty VYL 26 luvun 1 §:ssä.

14.1.2 Keskinäisiä liiketoimia koskeva ilmoitusvelvollisuus

(1) Ilmoitusvelvollisuus koskee edellä mainittuja lisävalvonnan alaisia vakuutuslaitoksia. VVV voi kuitenkin myöntää hakemuksesta poikkeuksen ilmoittamiseen siten, että yksi tai useampi vakuutusyrityksen ryhmään kuuluva vakuutusomistusyhteisö tai vakuutuslaitos keskitetysti ilmoittaa tietyistä ryhmän keskinäisistä liiketoimista. Tällöin tulee kuitenkin varmistua siitä, että kaikki ilmoitusvelvollisuuden piiriin kuuluvat liiketoimet tulevat asianmukaisesti ilmoitetuiksi. Vastuu oikeiden tietojen toimittamisesta on lisävalvonnan alaisella vakuutuslaitoksella.

14.1.3 Ilmoitettavat liiketoimet

Liiketoimet, joista ilmoitetaan vain niitä koskevat periaatteet

(1) Ryhmään kuuluvat liiketoimet, jotka koskevat

- ryhmän sisällä tuotettuja palveluita, kustannusten jakamista tai ryhmään kuuluvan yhtiön johtamista;
- tavanomaista maksuliikenteen järjestämistä;
- kiinteistön, huoneiston, maa-alueen tai omaisuuden vuokraamista;
- ryhmään kuuluvan kiinteistöyhtiön tavanomaisia liiketoimia (esim. vastikkeet, vuokrat);
- tavanomaisia markkinasijoituksia kuten yliyöntalletukset, rahamarkkina- ja rahastosijoitukset;
- keskinäistä jälleenvakuutusta; tai
- muuta ryhmän sisäistä vakuutusta.

(2) Näistä liiketoimista ilmoitetaan niitä koskevat periaatteet, joihin kuuluvat mm. hinnoittelu, palkkio, korko, jakoperuste, vakuus, maksuaika ja merkittävät ehdot. Ilmoituksesta on käytävä ilmi liiketoimen osapuolet.

(3) Liiketoimia koskevat periaatteet ilmoitetaan vuosittain ennen tilintarkastusta kohdan 13.1 mukaisesti. Muiden vuosineljännesten aikana periaatteissa tapahtuneista muutoksista ilmoitetaan kahden kuukauden kuluessa vuosineljänneksen päättymisestä.

Yksilöllisesti ilmoitettavat liiketoimet

(4) Yksilöllisesti ilmoitettavia liiketoimia ovat kaikki muut kuin alakohdassa 1 mainitut liiketoimet kuten esimerkiksi vakuutuslaitoksen toimintapääomaan hyväksyttävät erät, pääomasijoitukset, pääomalainat, lainat/lainasaamiset, vakuudet, takaukset, vastuusitoumukset, taseen ulkopuoliset sitoumukset, omaisuuden tai liiketoiminnan luovutukset tai hankinnat.

(5) Ilmoituksesta on käytävä ilmi kunkin liiketoimen osalta:

- liiketoimen osapuolet
- kauppahinta, käypä arvo tai merkintähinta
- vastuun tai vakuuden määrä
- maksutapa
- lainoista vakuus ja lainaehdot
- lainapääoman muutokset
- osingot ja takuupääoman korot
- erityiset ehdot.

(6) Yksilöllisiä liiketoimia koskeva ilmoitusvelvollisuus koskee liiketoimia, jotka ovat vähintään 5 miljoonaa euroa.

(7) Mikäli liiketoimi on pienempi kuin 5 miljoonaa euroa, siitä on ilmoitettava, jos se on suurempi kuin 1 % toimintapääoman ja toimintapääoman vähimmäismäärän erotuksesta. Ilmoitusvelvollisuus ei kuitenkaan koske liiketoimia, jotka ovat pienempiä kuin 5 % toimintapääoman vähimmäismäärästä. Pienillä vakuutusyhdistyksillä kyseiset rajat lasketaan omasta pääomasta ja oman pääoman vähimmäismäärästä.

(8) Mikäli liiketoimet liittyvät toisiinsa siten, että niitä voidaan pitää yhtenä liiketoimena, ilmoitusrajaa verrataan liiketoimien yhteenlaskettuun arvoon. Taloudellista yhteenkuuluvuutta arvioidaan sekä ajallisesti että laadullisesti.

(9) Mikäli liiketoimi tapahtuu lisävalvonnanalaisen vakuutuslaitoksen ja toisen vakuutuslaitoksen välillä, liiketoimesta tulee ilmoittaa, mikäli jommassakummassa vakuutuslaitoksessa ilmoitusvelvollisuusraja ylittyy.

(10) Ilmoitusvelvollisuusrajaa laskettaessa toimintapääoma ja toimintapääoman vähimmäismäärä ovat viimeisen tilinpäätöksen mukaisia.

(11) Ilmoitusvelvollisuusrajaa sovelletaan pääomaerien ja vastuuerien osalta niiden kokonaismäärään vuosineljänneksen lopussa.

(12) Ilmoitus on tehtävä neljännesvuosittain siten, että kolmen ensimmäisen vuosineljänneksen liiketoimet ilmoitetaan kohdan 13.4 mukaisesti ja neljännen vuosineljänneksen kohdan 13.1 mukaisesti.

Yksilöllisesti etukäteen ilmoitettavat liiketoimet

(13) Liiketoimet, jotka ovat suurempia kuin 20 % vakuutuslaitoksen toimintapääoman ja toimintapääoman vähimmäismäärän erotuksesta, tulee ilmoittaa etukäteen. Mikäli liiketoimi tapahtuu lisävalvonnan alaisen vakuutuslaitoksen ja toisen vakuutuslaitoksen välillä, liiketoimi tulee ilmoittaa, jos jommassakummassa vakuutuslaitoksessa ilmoitusvelvollisuusraja ylittyy.

(14) VVV voi vakuutuslaitoksen hakemuksesta antaa luvan poiketa ilmoitusvelvollisuudesta, jos poikkeus ei vaikeuta tehokasta valvontaa.

14.2 Rahoitus- ja vakuutusryhmittymien vakavaraisuuden laskennassa käytettävät menetelmät (ohje)

(1) Rahoitus- ja vakuutusryhmittymän taloudellisen aseman valvonnasta säädetään RavaL:n 3 luvussa sekä mainitun lain perusteella annetussa RavaA:ssa.

(2) Rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnan keskeinen tehtävä on laskea ryhmittymän vakavaraisuus siten, että vältetään pääoman moninkertainen käyttö.

(3) RavaL 20 §:ssä on säädetty niistä ryhmittymän vakavaraisuustilan laskemisessa sovellettavista yleisistä periaatteista, jotka on otettava huomioon käytettävästä laskentamenetelmästä riippumatta. Näitä yleisiä periaatteita ovat

- ryhmittymän sisäinen pääomien moninkertainen käyttö on estettävä (RavaL 20.1 §)
- omien varojen luominen ryhmittymän sisällä on estettävä (RavaL 20.1 §)
- omien varojen siirtokelpoisuusvaatimus ryhmän eri yhtiöiden välillä (RavaL 20.3 §)
- vain rahoitus- tai vakuutustoimialan omiin varoihin hyväksyttävien erien käyttö sallitaan ko. toimialan vaatimusten täyttämiseen (RavaL 20.2 §)
- suhteellisuus (RavaL 20.3 §).

(4) Siirtokelpoisuusvaatimuksella tarkoitetaan sitä, että ryhmittymän vakavaraisuuslaskelmassa voidaan ryhmittymän yksittäisten yhtiöiden omien varojen vähimmäismäärän ylittävästä omien varojen määrästä ottaa huomioon vain se osuus, joka on vapaasti siirrettävissä ryhmittymän yksittäisten yhtiöiden välillä.

(5) Toimialakohtaisella rajoituksella tarkoitetaan sitä, että toimialan omien varojen vähimmäismäärän ylittävistä omista varoista voidaan ottaa huomioon ryhmittymän omia varoja laskettaessa ainoastaan ne omien varojen erät, jotka ovat toimialaisia eli täyttävät sekä luottolaitoslain mukaiset omille varoille asetetut vaatimukset että vakuutusyhtiölain mukaiset toimintapääomalle asetetut vaatimukset.

(6) Suhteellisuudella tarkoitetaan suoraan tai välillisesti omistettua osuutta tytär- ja omistusyhteysyrityksen osakkeista, jäsenosuuksista, takuuosuuksista tai yhtiöosuuksista; välilliseen omistukseen perustuva suhteellinen osuus on peräkkäisten suoraan omistettujen suhteellisten osuuksien tulo. Tytäryrityksen koko vakavaraisuusvaje on kuitenkin otettava huomioon.

(7) Ryhmittymän vakavaraisuuden laskemiseksi on RavaA 3 §:n mukaan käytettävänä neljä menetelmää:

- konsolidointimenetelmä
- vähennys- ja yhteenlaskumenetelmä
- kirjanpitoarvoihin perustuva menetelmä
- edellisten menetelmien yhdistelmä;

näistä kaksi ensimmäistä on tarkemmin kuvattu tässä ohjeessa.

(8) Eri laskentamenetelmien tulisi lähtökohtaisesti johtaa samaan lopputulokseen; kahden ensimmäisen laskentamenetelmän osalta lopputulos on sama. Kolmas menetelmä poikkeaa edellisistä ja sen antama tulos on riippuvainen ryhmittymän rakenteesta.

(9) Laskelmaa laadittaessa voidaan luottolaitosten yhteenlaskettujen omien varojen ja omien varojen vähimmäismäärän sijasta käyttää konsolidoituja omia varoja ja konsolidoitua omien varojen vähimmäismäärää, jos ryhmittymään kuuluva luottolaitos kuuluu luottolaitoksien konsolidointiryhmään. Vastaavasti voidaan menetellä vakuutusyrityksen osalta, jos vakuutusyritykseen on sovellettu mukautetun vakavaraisuuslaskelman. (RavaA 3 §:n 4 mom).

(10) Laskelman laadinnassa tulee aina huomioida edellä kohdassa 3 mainitut yleiset periaatteet, vaikka ohjeissa ei ole voitu ottaa huomioon kaikkia yksittäisiä tapauksia. Seuraavassa kuvataan yleisimpiä tapauksia, joiden käsittelystä voidaan tehdä johtopäätöksiä yleisistä periaatteista. Laskelma laaditaan yksilöllisesti ottaen huomioon kunkin ryhmittymän erityispiirteet.

Seuraavassa ohjeistuksessa on noudatettu RavaL:n liitteiden numerointia.

Numeroidut ja tummennetut kohdat ovat asetustekstiä.

14.2.1 Konsolidointimenetelmä

(1) Rahoitus- ja vakuutusryhmittymän vakavaraisuuden arvioimiseksi laaditaan vakavaraisuuslaskelma, jossa lasketaan ryhmittymän käytettävissä olevat omat varat, ryhmittymän omien varojen vähimmäismäärä sekä kahden edellisen luvun erotus. Erotuksen tulisi olla positiivinen.

(2) Konsolidointimenetelmää käyttäen vakavaraisuuslaskelma laaditaan seuraavan kaavan mukaisesti, jonka lähtökohtana on konsernitaseen mukainen oma pääoma:

1. Ryhmittymän emoyrityksen konsernitaseen osoittama oman pääoman määrä

(3) Konsernin oma pääoma muodostuu kaikkien konserniin kuuluvien yhtiöiden (emo + tyttäret) sekä omistusyhteysyritysten omien pääomien summasta, josta on vähennetty keskinäinen omistus ja keskinäisten liiketoimien tulosvaikutus.

(4) RavaL 17 §:ssä todetaan kuitenkin, että vakavaraisuutta laskettaessa huomioidaan vain rahoitus- ja vakuutustoimialan yritykset sekä ryhmittymän omistusyhteisö. Jos konserniin kuuluu muun toimialan yrityksiä, tulee niiden tulosvaikutus omaan pääomaan eliminoida.

(5) Omaan pääomaan tehdään erilaisia korjauksia riippuen siitä, perustuuko oma pääoma kansainvälisten (IFRS) vai kotimaisten (FAS) tilinpäätössäännösten mukaan laadittuun taseeseen. Jos pääoma perustuu IFRS-taseeseen, siitä on vähennettävä erät, jotka kotimaisessa sääntelyssä tulisi kirjata vastuuvelkaan (esim. tasoitusmäärä).

2. + Kohdan 1. mukaisiin omiin varoihin sisältymättömät asianomaisten toimialakohtaisten säännösten mukaan omiin varoihin luettavat erät

(6) Konsernin omaan pääomaan lisätään konsernitaseessa näkyvät joko rahoitus- tai vakuutusalan hyväksymät muut taseerät.

(7) Tässä kohdassa lisätään vakuutustoimialan arvostuserot siltä osin kuin niitä ei ole otettu taseessa. Arvostuserot eivät sisälly FAS-taseeseen, mutta IFRS-taseessa ne ovat ainakin osittain mukana.

3. – Liikearvo ja muut aineettomat hyödykkeet

(8) Konsernin omasta pääomasta vähennetään konsernitaseessa olevat aineettomat hyödykkeet, joka sisältää mahdollisesti liikearvon ja muita aineettomia hyödykkeitä, kuten esimerkiksi liiketoiminnan hankinnan yhteydessä syntyneitä asiakassuhteita.

(9) IFRS-standardien mukaan liiketoiminnan hankinnan yhteydessä aktivoitujen asiakassuhteiden osalta tulee kirjattavaksi laskennallinen verovelka, joka kasvattaa liikearvoa taseen vastapuolella. Taseen vastattavissa olevan laskennallisen verovelan osuutta liikearvosta ei vähennetä omista varoista.

4. – Voitonjako edelliseltä tilikaudelta ja suunniteltu voitonjako kuluvalta tili kaudelta

(10) Konsernin omasta pääomasta vähennetään edellisen tilinpäätöksen perusteella päätetty osingonjako, jos se vielä on kirjaamatta pois omasta pääomasta sekä emoyhtiön osingonjakopolitiikan mukainen arvioitu osuus kuluvan tilikauden suunnitellusta osingonjaosta.

(11) Jos osingonjakopolitiikka sisältää suunnitelman omien osakkeiden lunastamisesta, tulee myös tämä suunnitelma huomioida kuten suunniteltu osingonjako.

5. – Vain vakuutusalan omiin varoihin hyväksyttävistä eristä määrä, joka ylittää vakuutusalaan kuuluvien yritysten yhteenlasketun omien varojen vähimmäismäärän

(12) Vähennetään se osa vakavaraisuuslaskelman kohdassa 2 omiin varoihin luetuista siirtokelpoisista ja vain vakuutusalan hyväksymistä omista varoista, joita ei voida käyttää (tai tarvita) vakuutusalan yhtiöiden omien varojen vähimmäismäärän katteeksi. Vähennysmäärää laskettaessa huomioidaan toimialakohtaisten omien varojen lakisääteinen tai viranomaisten sääntelemä suhteellinen rakenne. Tämä vähennys tehdään sen varmistamiseksi, että yli toimialojen käytettävissä olevat omat varat ovat monialaisia.

6. – Ryhmittymän omiin varoihin hyväksyttäviin vakuutusalan tytär - ja omistusyhteysyritysten arvostuseroihin kohdistuva verovelka

(13) Jos vakuutusalan yhtiöiden omistuksiin sisältyviä arvostuseroja lisätään vakavaraisuuslaskelman kohdassa 2, tulee näihin arvostuseroihin kohdistuva laskennallinen verovelka vähentää tässä.

7. – Vain rahoitusalan omiin varoihin hyväksyttävistä eristä määrä, joka ylittää rahoitusalaan kuuluvien yritysten yhteenlasketun omien varojen vähimmäismäärän

(14) Vähennetään se osa vakavaraisuuslaskelman kohdassa 2 omiin varoihin luetuista siirtokelpoisista ja vain rahoitusalan hyväksymistä omista varoista, joita ei voida käyttää (tai tarvita) rahoitusalan yhtiöiden omien varojen vähimmäismäärän katteeksi. Vähennysmäärää laskettaessa huomioidaan toimialakohtaisten omien varojen lakisääteinen tai viranomaisten sääntelemä suhteellinen rakenne. Tämä vähennys tehdään varmistamiseksi, että yli toimialojen käytettävissä olevat omat varat ovat monialaisia.

8. – Sellaiset yrityskohtaiset omien varojen vähimmäismäärän ylittävät omien varojen erät, kuten vähemmistöosuus ja muut lain 20 §:n 3 momentissa tarkoitetut erät, joita ei voida käyttää ryhmittymään kuuluvien muiden yritysten tappioiden kattamiseen

(15) Vähennetään se osa vakavaraisuuslaskelman kohdassa 2 omiin varoihin luetuista rahoitus- tai vakuutusalan omista varoista, joita ei voida käyttää (tai tarvita) asianomaisten yksittäisten yhtiöiden omien varojen vähimmäismäärän katteeksi ja jotka eivät ole siirtokelpoisia. Vähennysmäärää laskettaessa huomioidaan toimialakohtaisten omien varojen lakisääteinen tai viranomaisten sääntelemä suhteellinen rakenne. Ei-siirtokelpoisia ovat omat varat, joiden käyttöä yhtiöjärjestyksen, sääntöjen tai viranomaisen päätöksen nojalla on rajoitettu tai jotka muuten eivät ole käytettävissä muiden ryhmittymään kuuluvien yritysten tappioiden kattamiseen.

(16) Vakavaraisuuteen voidaan ottaa mukaan siis vain sellaisia varoja, jotka ovat siirrettävissä ryhmittymän eri yritysten välillä. Siirtokelpoisuuden vaatimusta eivät täytä esimerkiksi seuraavat erät

- ryhmittymään kuuluvan rahoitus- ja vakuutusalan tytär- ja omistusyhteysyritysten omien varojen määrään sisältyvä, ryhmittymän ulkopuolelta saadun pääomalainan tai debentuurin tai muun vastaavan velkainstrumentin se osuus, jota ei voida käyttää (tai tarvita) kattamaan ko. yrityksen omien varojen vähimmäismäärää
- henkivakuutusyhtiössä omiin varoihin hyväksyttävät erät, jotka ylittävät omien varojen vähimmäismäärän, jos kyseessä on tuleva ylijäämä, aktivoidut vakuutusten hankintamenot tai joita ei VYL 13 luvun 2 §:n säännösten johdosta voida käyttää ryhmittymän omien varojen vähimmäismäärän täyttämiseen
- keskinäisen vakuutusyhtiön tai vakuutusyhdistyksen omien varojen vähimmäismäärän ja takuupääoman ylittävät omat varat
- yksittäisen yhtiön omiin varoihin luetut erät, joita ei tosiasiallisesti voida käyttää ryhmittymään kuuluvien muiden yritysten omien varojen vähimmäismäärän täyttämiseen.

---

9. + Ryhmittymän omat varat

10. – Konsernitilinpäätöksen mukainen ryhmittymän omien varojen vähimmäismäärä

---

11. + Ryhmittymän vakavaraisuus

14.2.2 Vähennys- ja yhteenlaskumenetelmä

1. + Ryhmittymän johdossa olevan yrityksen omien varojen määrä

(1) Johdossa olevalla yrityksellä tarkoitetaan säänneltyä tytäryritystä, ei-säänneltyä emoyritystä ja yhteenliittymän keskusyhteisöä. Lisäksi eräissä ryhmittymissä johdossa olevalla yrityksellä tarkoitetaan yritystä, jolla on suurin taseen. (RavaL 3 § 5 mom.)

(2) Omilla varoilla tarkoitetaan sektorikohtaisen lainsäädännön perusteella laskettua rahoitustoimialan omien varojen määrää ja vakuutustoimialan toimintapääoman määrää. (RavaL 5 § 2 mom.) Vakuutustoimialan toimintapääoma ja rahoitustoimialan omat varat ovat molemmat määritelty omiksi varoiksi. Vakuutuspainotteisen ryhmittymän omistusyhteisön omat varat lasketaan toimintapääomaa koskevien säännösten mukaisesti ja rahoituspainotteisen ryhmittymän rahoituslainsäädännön omia varoja koskevien säännösten mukaisesti. (RavaL 18 §)

2. – Kohdassa 1 tarkoitettuun omien varojen määrään sisältyvä ryhmittymän johdossa olevan yrityksen ja ryhmittymään kuuluvien rahoitus- ja vakuutusalan yritysten välinen moninkertainen pääoman käyttö. (RavaL 20 §:n 1 mom.)

(3) Tarkoituksena on eliminoida ryhmittymän johdossa olevan yrityksen omiin varoihin sisältyvä ryhmittymän sisäinen moninkertainen pääoman käyttö. Näitä eriä ovat

- ryhmittymän johdossa olevan yrityksen omiin varoihin sisältyvät tytär- ja omistusyhteysyrityksinä olevien rahoitus- ja vakuutusalan yritysten osakkeiden ja osuuksien arvo; välillisesti omistettujen tytär- ja omistusyhteysyritysten osakkeiden tai osuuksien arvo on kyseisten osakkeiden tai osuuksien arvo tytär- ja omistusyhteysyrityksen välittömän osakasyrityksen omissa varoissa kerrottuna johdossa olevan yrityksen suhteellisella osuudella välittömästä osakasyrityksestä
- tytär- ja omistusyhteysyrityksen myöntämästä pääomalainasta osuus, joka vastaa johdossa olevan yrityksen suhteellista osuutta lainan myöntäneessä tytär- ja omistusyhteysyrityksessä.

3. – Muun tytär- ja omistusyhteysyrityksen osakkeiden tai osuuksien arvoon sisältyvä johdossa olevan yrityksen osakkeiden ja osuuksien arvo

(4) Tarkoituksena on estää laajemman ryhmittymän (ei pelkästään rahoitus- ja vakuutusalan yrityksiä) kautta tapahtuva keinotekoinen pääoman luominen (ristiinomistus). Esim. johdossa oleva yritys on sijoittanut ryhmittymään kuuluvaan teollisuuslaitokseen omia varoja omana pääomana / pääomalainana ja tämä edelleen sijoittaa varat takaisin omana pääomana / pääomalainana johdossa olevaan yritykseen. Vähennettävä osakkeiden ja osuuksien arvo saadaan kertomalla osakkeiden tai osuuksien arvo johdossa olevan yrityksen suhteellisella osuudella tytär- ja omistusyhteysyrityksessä.

4. – Kohdassa 1 tarkoitettuun omien varojen määrään sisältyvä ryhmittymän keskinäisistä liiketoimista syntynyt sisäinen kate

(5) Vähennetään johdossa olevan yrityksen omiin varoihin sisältyvä sisäinen kate.

I Ryhmittymän johdossa olevan yrityksen oikaistu omien varojen määrä

(6) Tämä tarkoittaa johdossa olevan yrityksen omia varoja, joista on eliminoitu ryhmittymän sisäinen moninkertainen pääoman käyttö ja sisäinen kate.

5. + Tytär- ja omistusyhteysyrityksinä olevien rahoitus- ja vakuutusalan yritysten omien varojen yhteenlaskettu määrä

(7) Lasketaan yhteen johdossa olevan yrityksen omistusosuuden mukaiset suhteelliset osuudet ryhmittymään kuuluvien tytär- ja omistusyhteysyrityksinä olevien rahoitus- ja vakuutusyritysten omista varoista.

6. – Kohdassa 5 tarkoitettujen yritysten omien varojen yhteismäärään sisältyvä näiden yritysten ja ryhmittymään kuuluvien rahoitus- ja vakuutusalan yritysten välinen moninkertainen pääoman käyttö

(8) Tarkoituksena on eliminoida ryhmittymään kuuluvien tytär- ja omistusyhteysyrityksinä olevien rahoitus- ja vakuutusalan yritysten omiin varoihin sisältyväryhmittymän sisäinen pääoman käyttö. Näitä eriä ovat esimerkiksi

- johdossa olevan yrityksen tai sen toisen tytär- tai omistusyhteysyrityksen myöntämät pääomalainat. Tarkoituksena on vähentää pääomalainojen muodossa oleva kahdenkertainen pääoman käyttö ja estää esim. ryhmittymään kuuluvan teollisuusyrityksen kautta tapahtuva kahdenkertaisen pääoman luominen. Vähentäminen tapahtuu pääomalainan saaneen yrityksen omista varoista.
- johdossa olevan yrityksen osakkeiden ja osuuksien arvo (ristiinkonsolidointi).

7. – Sijoitukset johdossa olevan yrityksen muuhun tytär- ja omistusyhteysyritykseen, jos tämä muu yritys on sijoittanut johdossa olevan yrityksen toiseen rahoitus- ja vakuutusalan tytär- tai omistusyhteysyrityksen omiin varoihin luettaviin eriin

(9) Tarkoituksena on estää laajemman ryhmittymän kautta tapahtuva omien varojen luominen ryhmittymän sisällä. Esim. ryhmittymään kuuluva rahoitus- ja vakuutusalan yritys sijoittaa ryhmittymään kuuluvaan teollisuuslaitokseen, joka edelleen sijoittaa vastaisin rahoitus- tai vakuutusalan yrityksen omiin varoihin hyväksyttäviin eriin. Enintään vähennetään kuitenkin määrä, joka vastaa muun kuin tytär- tai omistusyhteysyrityksen sijoitusta rahoitus- tai vakuutusalan tytär- tai omistusyhteysyritykseen.

8. – Kohdassa 5 tarkoitettuun omien varojen yhteismäärään sisältyvät ryhmittymän keskinäisistä liiketoimista syntynyt sisäinen kate

(10) Vähennetään tytär- ja omistusyhteysyrityksenä olevien rahoitus- ja vakuutusalan yritysten omiin varoihin sisältyvä sisäinen kate.

9. – RavaL 20 §:n 3 momentissa tarkoitetut erät, joita ei voida käyttää ryhmittymän kuuluvien muiden rahoitus- ja vakuutusalan yritysten omien varojen vähimmäismäärän täyttämiseen (siirtokelpoisuusvaatimus)

(11) Rahoitus- ja vakuutusryhmittymien vakavaraisuuden laskemisessa varojen siirtokelpoisuuden vaatimus on keskeisessä asemassa. Lain mukaan varoja, joiden jakokelpoisuutta on lain, yhtiöjärjestyksen tai sääntöjen taikka viranomaisen päätöksen nojalla rajoitettu tai jotka muuten eivät ole käytössä muiden ryhmittymään kuuluvien yritysten tappioiden kattamiseen ei voida lukea ryhmittymän omiin varoihin yrityksen omien varojen vähimmäismäärän ylittävältä osalta. Tällaisilla varoilla voidaan kattaa ainoastaan yrityksen omaa omien varojen vähimmäismäärää.

(12) Vakavaraisuuteen voidaan ottaa mukaan vain sellaisia varoja, jotka ovat siirrettävissä ryhmittymän eri yritysten välillä. Siirtokelpoisuuden vaatimusta eivät täytä esim. seuraavat erät

- ryhmittymään kuuluvan rahoitus- ja vakuutusalan tytär- ja omistusyhteysyrityksen omien varojen määrään sisältyvä, ryhmittymän ulkopuolelta saadun pääomalainan tai debentuurin tai muun vastaavan velkainstrumentin se osuus, jota ei voida käyttää (vita)kattamaan ko. yrityksen omien varojen vähimmäismäärää
- henkivakuutusyhtiössä ne omiin varoihin hyväksyttävät erät, jotka ylittävät omien varojen vähimmäismäärän, jos kyseessä on tuleva ylijäämä, aktivoidut vakuutusten hankintamenot tai joita ei VYL 13 luvun 2 §:n säännösten johdosta voida käyttää ryhmittymän omien varojen vähimmäismäärän täyttämiseen
- keskinäisen vakuutusyhtiön tai vakuutusyhdistyksen omien varojen vähimmäismäärän ja takuupääoman ylittävät omat varat

- yksittäisen yrityksen omiin varoihin luetut erät, joita ei tosiasiallisesti voida käyttää ryhmittymään kuuluvien muiden yritysten omien varojen vähimmäismäärän täyttämiseen.

II Rahoitus- ja vakuutusalan tytär- ja omistusyhteysyritysten omien varojen oikaistu määrä

10 + Vain rahoitusalan omiin varoihin hyväksyttävistä eristä määrä, joka ylittää rahoitusalaan kuuluvien yritysten yhteenlasketun omien varojen vähimmäismäärän

(13) Vähennetään se osa kohdissa I ja II omiin varoihin luetuista siirtokelpoisista vain rahoitusalan hyväksymistä omista varoista, joita ei voida käyttää (tai tarvita) rahoitusalan yhtiöiden omien varojen vähimmäismäärän katteeksi. Vähennysmäärää laskettaessa huomioidaan toimialakohtaisten omien varojen lakisääteinen tai viranomaisten sääntelemä suhteellinen rakenne. Tämä vähennys tehdään sen varmistamiseksi, että yli toimialojen käytettävissä olevat omat varat ovat monialaisia.

11. + Vain vakuutusalan omiin varoihin hyväksyttävistä eristä määrä, joka ylittää vakuutusalaan kuuluvien yritysten yhteenlasketun omien varojen vähimmäismäärän

(14) Vähennetään se osa kohdissa I ja II omiin varoihin luetuista siirtokelpoisista vain vakuutusalan hyväksymistä omista varoista, joita ei voida käyttää (tai tarvita) vakuutusalan yhtiöiden omien varojen vähimmäismäärän katteeksi. Vähennysmäärää laskettaessa huomioidaan toimialakohtaisten omien varojen lakisääteinen tai viranomaisten sääntelemä suhteellinen rakenne. Tämä vähennys tehdään sen varmistamiseksi, että yli toimialojen käytettävissä olevat omat varat ovat monialaisia.

12. + Ryhmittymän omiin varoihin hyväksyttäviin vakuutusalan tytär- ja omistusyhteysyritysten arvostuseroihin kohdistuva verovelka

III Rahoitus- ja vakuutusalan omiin varoihin hyväksyttävien erien rajoitukset

IV Ryhmittymän omat varat (I+II –III)

13. + Ryhmittymän johdossa olevan yrityksen omien varojen vähimmäismäärä

14. – Kohdassa 13 tarkoitetusta omien varojen vähimmäismäärästä osuus, joka perustuu muihin ryhmittymän yrityksiin kohdistuviin saamisiin, sijoituksiin, velkoihin ja taseen ulkopuolisiin sitoumuksiin

(15) Tarkoituksena on poistaa mahdollinen kaksinkertainen omien varojen vähimmäismäärävaatimus.

15. + Rahoitus- ja vakuutusalan tytär- ja omistusyhteysyritysten yhteenlaskettu omien varojen vähimmäismäärä

16. – Kohdassa 15 tarkoitetusta yhteenlasketusta omien varojen vähimmäismäärästä osuus, joka perustuu muihin ryhmittymän yrityksiin kohdistuviin saamisiin, sijoituksiin, velkoihin ja taseen ulkopuolisiin sitoumuksiin

Sama kuin vakavaraisuuslaskelman kohdassa 14.

V Ryhmittymän omien varojen vähimmäismäärä

VI Ryhmittymän vakavaraisuus (IV –V)

VI osa: Erinäiset säännökset

15 Vakuutusyrityksen toimintaa koskevat muut määräykset ja ohjeet

Valtuutussäännös

VYL 31 luvun 12 §
VakYhdL 16 luvun 16 §
UVYL 63 d §

15.1 Vahinkovakuutusyhtiön, henkivakuutusyhtiön, vakuutusyhdistyksen ja kolmannen maanvakuutusyhtiön sivuliikkeen riskiarvioinnissa esitettävät tiedot ja arviointien toimittaminen VVV:lle silloin, kun sukupuolta käytetään vakuutusmaksujen tai vakuutuksesta saatavien etuuksien laskennassa (kumottu)

Luku on kumottu 21.12.2012 voimaantulleen vakuutusyhtiölain muutoksen (701/2012) seurauksena.

15.2 Rahanpesun ja terrorismirahoituksen estäminen (ohje) (kumottu)

Luku on kumottu 1.9.2010 voimaantulleella Finanssivalvonnan standardilla 2.4 Asiakkaan tunteminen, rahanpesun, terrorismin rahoittamisen sekä markkinoiden väärinkäytön estäminen

15.3 Poikkeusoloihin varautuminen (ohje)

15.3.1 Varautumisvelvollisuus

(1) Varautumisvelvollisuus koskee vakuutusyhtiötä, vakuutusyhdistystä, kolmannen maan vakuutusyhtiön sivuliikettä ja lailla perustettuja eläkelaitoksia sekä Eläketurvakeskusta. Poikkeusoloihin varautumisen tavoitteena on huoltovarmuus 12 kuukautta kestävän kriisitilanteen ajan. Huoltovarmuusanalyysissä tarkoitetaan, että väestön elinmahdollisuudet, yhteiskunnan välttämättömät toiminnot ja maanpuolustuksen materiaaliset edellytykset eivät vaarannu (perushuoltotaso). Yhtiöllä tulee olla resursseja sekä kapasiteettia tarjota perushuoltotason mukaisia palveluja puolustustila- ja valmiuslain tarkoittamissa poikkeusoloissa. Tämä edellyttää kaikkien asiakastietojen, tärkeiden tietojärjestelmien ja niiden tarvitsemien tietoliikenneyhteyksien sekä kriittisen infrastruktuurien sekä alueellisten palveluverkostojen tietoliikenneyhteyksien toimivuuden ja käytettävyyden turvaamista jo normaalioloissa.

(2) Varautumisvelvollisuuteen kuuluu, että tehtävien mahdollisimman häiriötön hoitaminen varmistetaan myös poikkeusoloissa varautumissuunnitelmia laatimalla ja muilla etukäteistoimenpiteillä. Varautumisen suunnittelu on osa yhtiön riskienhallintaa.

(3) Vakuutusalan toimijoiden tulee varautumisvelvollisuuden mukaan suunnitella tämän ohjeen mukaiset varautumistoimenpiteet sekä toteuttaa niiden vaatimat etukäteisjärjestelyt.

(4) VVV:n käsityksen mukaan Puolustustaloudellisen Suunnittelukunnan Vakuutusalan poolin ohjeistusta noudattamalla varmistetaan varautumisvelvollisuuden täyttäminen.

(5) Kohdassa 4.2 sisäinen valvonta ja 4.7 riskienhallinta edellytetään toiminnan jatkuvuuden varmistamista. Valmiuslain mukaisia poikkeusoloja koskee erityinen varautumisvelvollisuus. Vakuutus- ja eläkelaitosten tulee luotettavan toimintansa varmistamiseksi varautua myös normaaliolojen häiriötilanteisiin.

(6) Tätä ohjetta tulee noudattaa poikkeusoloihin varautumisessa. Siitä poikkeaminen on mahdollista, mikäli se on perusteltua toiminnan luonteen vuoksi ja ilmoittaen, että vain varautumisvelvollisuustulee vaihtoehtoisella tavalla täytettyä. Ohjeesta poikkeamisesta tulee ilmoittaa VVV:lle.

15.3.2Valmiussuunnitelma

(1) Valmiussuunnitelmassa esitetään järjestelyt toiminnan jatkuvuuden turvaamiseksi poikkeusoloissa. Valmiussuunnitelmassa määritellään mm. toimivuusvaatimukset erilaisissa häiriö- ja poikkeusoloissa vahinkotilanteessa, palveluiden hallitun supistamisen vaiheet sekä toipumistoimenpiteet normaalioloihin palaamiseksi. Valmiussuunnitelma voi olla osa varautumissuunnitelmaa.

(2) Kaikilla toimijoilla tulee olla hallituksen hyväksymä valmiussuunnitelma.

(3) Valmiussuunnitelma on normaaliaikana laadittava ja ylläpidettävä kuvaus toimenpiteistä, joiden avulla toimija varmistaa toimintansa jatkamisen vakavissa häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa. Suunnitelmassa kuvataan:

- toimintaperiaatteet häiriötilanteita ja poikkeusoloja varten
- normaaliaikana suoritettavat varautumistehtävät
- häiriötilanteiden ja poikkeusolojen toiminnot ja palvelut
- tarvittava yhteistyö sidosryhmien kanssa.

(4) Ylin johto vastaa häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin varautumisesta, toiminnan johtamisesta ja päätöksentekojärjestelmän ylläpysymisestä yhtiöissä ja laitoksissa kaikissa oloissa. Toimiva johto varmistaa, että tarvittavat päätökset tehdään ja tarvittavat käytännön toimenpiteet suoritetaan.

(5) Priorisoitujen ydintoimintojen, kuten palvelujärjestelmien eri osien, toimintakelpoisuus tulee varmistaa säännöllisellä testauksella ja harjoituksilla.

(6) Valmiussuunnitelman ylläpitoa ja siitä tiedottamista varten tulee nimetä vastuuhenkilö.

15.3.3Tietojen hallinta ja tietotekniikka

(1) Yhtiön tulee kaikissa olosuhteissa turvata tietojen säilyminen ja riittävä tapahtumien kirjaaminen. Mikäli automaattisen tietojenkäsittelyn järjestelmät eivät ole käytössä, tietoliikenne ei toimi tai muut infrastruktuurin palvelut ovat rajoitetusti käytettävissä, saatetaan osittain joutua turvautumaan manuaaliseen muistiin merkitsemiseen.

(2) Rakennettaessa tietojenkäsittelyn infrastruktuuria on otettava huomioon, että

- häiriötilanteiden varalle on varmuuskopiointi toipumisjärjestelmineen
- toiminnan jatkuvuuden kannalta riittävä tietojen ja ohjelmien suojakopiointi toipumisjärjestelmineen on järjestetty riittävän etäälle ja eri paikkakunnilla oleviin turvatiloihin
- suunniteltua perushuoltotasoa varten on käytettävissä riittävä määrä tietojenkäsittelykapasiteettia (varsinaisessa tuotanto- ja/tai varakonekeskuksessa)
- suunniteltua perushuoltotasoa varten on käynnistettävissä tietojenkäsittelytoiminta uudessa ympäristössä (varakonekeskuksessa)
- on valmiiksi suunnitellut ja riittävässä määrin toteutetut yhteydet tarpeellisiin yhteistyökumppaneihin ja yhteisiin tai keskitettyihin tietovarastoihin.

(3) Erityisesti suojakopioiden käyttö tulee suunnitella siten, että suojakopioiden tietojen ja käytettävissä olevien ohjelmistojen pohjalta kyetään käynnistämään liiketoiminta uudelleen siinäkin tilanteessa, että varsinainen tietojenkäsittelykeskus ja sen lähialueet ovat pysyvästi tuhoutuneet. Tämä edellyttää suojakopioiden käyttövalmiuden varmistamista.

15.3.4Ulkoistettuja toimintoja koskeva varautuminen

(1) Varautuminen on ulotettava ulkoistettuihin toimintoihin siinä laajuudessa kuin ydintoimintojen ja palvelujen turvaaminen edellyttää. Poikkeusolojen vaatimukset on otettava huomioon jo ulkoistamissopimuksia

laadittaessa. Ulkoistettujen palvelujen toimivuus ja käytettävyys tulee varmistaa valvonnalla ja -tarkastuksin, jotta palvelujen hankkija voi todeta palvelun tarjoajan varautumisen vastaavan sen omia velvoitteita.

15.4 Vakuutusyhdistyksen vakuutusmaksutuloraja

(1) Vakuutusyhdistyksen on täytettävä suurelle vakuutusyhdistykselle säädetyt vaatimukset sen kalenterivuoden aikana, joka seuraa sitä tilikautta, jolloin vakuutusyhdistyksen maksutulo ylittää 1 000 000 euroa.

15.5 Työeläkevakuutusyhtiöitä koskevat lisämääräykset

15.5.1 TYEL:n mukaisen työnantajakohtaisen vakuutuskannan luovuttaminen

Valtuutussäännös

TVYL 29 c §

(1) Työnantajakohtaisessa vakuutuskannan luovutuksessa vastuunsiirtosopimus (sopimus vakuutustoiminnan luovuttamisesta, sopimus vakuutuskannan luovuttamisesta) laaditaan luovuttavaa yhteisöä (työeläkevakuutusyhtiö, eläkesäätiö, eläkekassa) säätelevän lain mukaisesti.

Hakemus VVV:n suostumuksen saamiseksi

(2) Liitteet hakemukseen, jossa pyydettään VVV:n suostumusta työnantajakohtaiseen vakuutuskannan luovuttamiseen:

- työeläkevakuutusyhtiön vakuutusmatemaatikon selvitys luovutuksessa siirtyvän vastuuvelan määrästä,
- selvitys sekä luovuttavan että vastaanottavan eläkelaitoksen toimintapääoman määrästä ja vakavaraisuusrajasta sekä selvitys siirtyvän toimintapääoman määrästä. Mikäli siirtyvän vastuun ja -kauma edellyttää enemmän tai toimintapääomaa siirtyy vähemmän kuin sosiaali- ja terveysministeriön asetuksessa työntekijän eläkelain mukaisen työnantajakohtaisen vakuutuskannan, vastuun ja vakuutustoiminnan luovuttamisessa siirrettävästä toimintapääomasta edellytetään, tulee selvittää, miten toimintapääoman täydennys suoritetaan,
- selvitys siirtyvästä omaisuudesta (määrä, omaisuuslaji, arvostusperuste ja mahdollinen työnantajasidonnainen omaisuus),
- selvitys siirtyvästä vakuutuskannasta
    - eläkejärjestelynumerot
    - vakuutettujen piiri ja työnantajat
    - selvitys siitä, että viiden vuoden karenssi ei estä siirtoa; sekä
- selvitys siitä, mitä siirrosta aiheutuvista hallintokuluista on sovittu.

Erityinen tiedottaminen työnantajakohtaisesta vakuutuskannan luovuttamisesta

(3) Työnantajakohtaista vastuuta vastaanottavan eläkelaitoksen tulee huolehtia siitä, että vastuunsiirtoa koskevasta kuulutuksesta tiedotetaan siirtyvän työnantajan ilmoitustaululla ja että eläkkeensaajille ja muille etuuden saajille ilmoitetaan eläkelaitoksen vaihtumisesta viimeistään ensimmäisen etuuksienmaksun yhdessä vastuun siirron jälkeen.

15.5.2 Tietojen luovuttaminen työeläkevakuutusyhtiön ja sen kanssa samaan yhtiöryhmään tai konserniin kuuluvien yhtiöiden, muiden yhteisöiden tai säätiöiden käyttöön, niiden edustajille tai muille ulkopuolisille tahoille

(1) VYL 30 luvun 1 §:ssä säädetään salassapitovelvollisuudesta ja 5 §:ssä eräiden asiakirjojen julkisuudesta. Työeläkevakuutusyhtiön on lisäksi otettava huomioon, mitä yhtiön toimintaa koskevista muutoin säädetään. TVYL 27 §:n mukaan työeläkevakuutusyhtiön sijoitustoiminnan on oltava itsenäistä eikä sijoitustoiminnan päätös- tai valmisteluvaltaa saa luovuttaa muille kuin työeläkevakuutusyhtiön palveluksessa olevalle henkilölle, joka ei samanaikaisesti ole työsopimukseen taikka muuhun sopimukseen perustuvassa tai muussa hänen itsenäisyyttään vaarantavassa riippuvuussuhteessa toiseen yhteisöön tai säätiöön.

(2) Työeläkevakuutusyhtiön itsenäisyyttä ja riippumattomuutta korostavat myös lain 12 §:n johdolle asetetut erityiset kelpoisuusvaatimukset. Jotta työeläkevakuutusyhtiön itsenäisyys, sen sijoitustoiminnan erillisyys ja riskienhallinnan turvaaminen toteutuisi lain tarkoittamalla tavalla, työeläkevakuutusyhtiön on varmistettava, että yhtiötä tai sen toimintaa koskevia, sen itsenäisyyttä vaarantavia tietoja ei luovuteta työeläkevakuutusyhtiön ja sen kanssa samaan yhtiöryhmään tai konserniin kuuluvien yhtiöiden, muiden yhteisöjen tai säätiöiden käyttöön, niiden edustajille eikä muille ulkopuolisille tahoille.

(3) Tämä ei kuitenkaan estä työeläkevakuutusyhtiötä luovuttamasta tietoja, kuin se on sen toimintojen hoitamiseksi välttämätöntä tai kuin työeläkevakuutusyhtiö on velvollinen lain mukaan niin menettelemään.

(4) Edellä mainituja toimintoja ovat esimerkiksi työeläkevakuutusyhtiön asiakassuhteiden hoitamiseen ja sijoitustoiminnan tilastoinnin liittyvien välttämättömien tietojen luovuttaminen. Tällöin on kuitenkin varmistettava, että tietoja saadaan käyttää vain työeläkevakuutusyhtiön toiminnan hoitamiseksi ja sen etujen mukaisesti.

15.6 Henkivakuutuksen takaisinoston ja sijoituskohteen vaihdon rajoittaminen (ohje)

(1) Takaisinostoa ja sijoituskohteen muuttamista koskevissa perusteissa on oltava sellaiset rajoitukset, että tällaisesta toimenpiteestä ei ole haitallisia seuraamuksia muille vakuutuksenottajille. Sanottujen rajoitusten on käytävä ilmi vakuutussopimuksesta. Rajoitukset voivat koskea esimerkiksi mainittujen toimenpiteiden siirtämistä enintään perusteissa ja vakuutussopimuksessa mainitun ajan, joka voi riippua kohteen suuruudesta ja laadusta.

15.7 Johdannaisten käyttö riskienhallinnassa ja johdannaisiin liittyvien riskien hallinta (ohje)

15.7.1 Johdannaissopimusten käytölle asetettavat yleiset vaatimukset

(1) Valvottavan on kyettävä jaottelemaan johdannaissopimukset suojaaviin ja muihin johdannaissopimuksiin.

(2) Vakioiduilla johdannaissopimuksilla tarkoitetaan tässä ohjeessa optioyhteisön taikka muun ETA-valtion julkisen valvonnan alaisen luottolaitoksen tai sijoituspalveluyrityksen taikka tämän määräyksen kohdan 8.2. mukaisesti rinnastettavan markkinapaikan tai vaihdantajärjestelmän välityksellä tehtyjä sopimuksia. Vakioimattomilla sopimuksilla tarkoitetaan näissä ohjeissa suoraan yksityisten sopimuspuolten välillä tehtyjä sopimuksia.

(3) Valvottavan riskienhallintajärjestelmissä on voitava jatkuvasti seurata johdannaisten markkina-arvoa. Hallituksen tulee varmistaa, että valvottava kykenee riippumattomasti todentamaan vakioimattomien johdannaissopimusten hinnanmuodostuksen.

(4) Johdannaisten käytöstä tulee olla hallituksen hyväksymät, kirjallisesti dokumentoidut periaatteet. Niiden tulee sisältää kuvaus sekä johdannaisten käytöstä sijoitustoiminnan riskienhallinnan keinona että johdannaisiin liittyvien riskien hallinnasta. Näiden periaatteiden tulee olla yhdenmukaiset valvottavan tavoitteiden, strategian ja riskinottohalukkuuden kanssa.

(5) Johdannaisten käytön periaatteiden tulee sisältää ainakin seuraavat asiat:

- kuvaus siitä, mihin tarkoitukseen johdannaissopimuksia voidaan käyttää ja käytön tavoitteet
- kuvaus siitä, minkä tyyppisiä johdannaissopimuksia voidaan käyttää
- hyväksyttävät johdannaisstrategiat
- hyväksyttävät vastapuolet
- johdannaisten riskienhallinnan vastuualueet
- kuvaus käytössä olevista riskien mittaamisjärjestelmistä ja -menetelmistä
- riskinoton limiitit
- kuvaus johdannaisiin liittyvien riskien raportoinnista

(6) Johdannaisten käytön periaatteet voivat olla osa valvottavan muuta riskienhallinnan tai sijoitustoiminnan ohjeistusta.

(7) Valvottavan hallituksen on huolehdittava siitä, että johdannaisista aiheutuneet riskit yhdessä muiden sijoitusten aiheuttamien riskien kanssa eivät johda sellaiseen tilanteeseen, jossa kokonaisriski nettomääräisesti ylittää sijoitussuunnitelmassa vahvistetut rajat.

Riskienhallinnan organisointi ja raportointi

(8) Raportointi on järjestettävä niin, että valvottavan johto sen avulla kykenee käytännössä valvomaan ja ohjaamaan johdannaistoimintaa.

(9) Riskienhallintatoiminnon tulee säännöllisesti raportoida johdannaisista valvottavan hallitukselle ja muille määritellyille tahoille. Raportoinnin tulee tapahtua riittävän usein, jotta nämä tahot pystyvät sen avulla arvioimaan valvottavan riskiaseman muutoksia. Raportoinnin tulee osoittaa kuinka johdannaistoimenpiteet täyttävät niille asetetut tavoitteet ja noudattavat hyväksyttyjä periaatteita ja menettelytapoja. Raportoinnista tulee olla kirjalliset ohjeet.

Johdannaisten sisäisen seurannan järjestäminen

(10) Sisäisten tarkastus- ja valvontarutiinien on katettava myös johdannaistoiminta. Seurannan on turvattava informaation kulun tehokkuus ja oikeellisuus sekä lakien, valvottavan omien päätösten ja sääntöjen noudattaminen.

Kirjanpito- ja muut laskentaohjeet

(11) Ennen johdannaissopimuksien solmimista tulee valvottavalla olla tarpeellinen ohjeistus koskien niiden käsittelyä kirjanpidossa, vastuuvelkaa ja vakavaraisuutta laskettaessa ja muussa yhtiön sisäisessä laskennassa.

15.7.2 Riskienhallinta riskityypeittäin

(1) Seurannan kohteena olevat eri riskityypit ovat:

- vastapuoliriski
- markkinariski
- rahoitusriski
- markkinoiden likviditeettiriski
- operatiivinen riski

Vastapuoliriski

(2) Johdannaissopimusten vastapuoliriskillä tarkoitetaan sitä, että vastapuoli ei pysty vastaamaan johdannaissopimuksen perusteella syntyneistä velvoitteistaan. Mikäli auki oleva johdannaissopimus joudutaan tästä syystä korvaamaan vastaavalla markkinahintaisella sopimuksella ennen kohdekohteen toimituspäivää tai

nettoarvon tilityspäivää, syntyy luottotappiota korkeintaan sopimuksen (mahdollista) positiivista markkina arvoa edustava määrä.

(3) Vastapuoli katsotaan syntyvän vakioimattomissa johdannaissopimuksissa.

(4) Jotta vakioimattoman johdannaissopimuksen positiivisen markkina-arvon kohdeetuuden luonteen aiheuttama volatiliteetti tulisi otettua huomioon, tulee vastapuoliriskiä arvioitaessa sopimuksen markkina-arvoon lisätä sen potentiaalinen vastapuoliriski. Vakioimattomien johdannaissopimusten vastapuoliriskit, jotka siis koostuvat sopimusten markkina-arvoista ja potentiaalisesta vastapuoliriskistä, raportoidaan VVV:lle.

(5) Edellä kuvatulla menetelmällä laskettuja johdannaissopimuksista aiheutuvia vastapuoliriskejä on seurattava vastapuoliriskilimiiteissä. Limiittien käytön valvonnan järjestäminen on kuvattava johdannaisten käytön periaatteissa ja limiittien käyttöä on valvottava seurantaraporttien avulla.

(6) Edellä mainittua potentiaalista vastapuoliriskiä ei oteta huomioon vastattaessa riskikeskittymien rajoittamista vastuuvelan katteen yhteydessä.

(7) Mikäli vakioimattomalle johdannaissopimukselle on asetettu vakuutta, otetaan tämä huomioon vastapuoliriskin seurannassa.

Markkinariski

(8) Johdannaissopimuksen markkinariskillä tarkoitetaan riskiä siitä, että sopimuksen arvo laskee markkinahinnan (korko, osake- tai valuuttakurssi tai muu, esim. hyödykkeen hinta) tai sen volatiliteetin muuttuessa.

(9) Markkinariskiä on seurattava markkinariskityypeittäin (korko-, osake-, valuutta-, luottomarkkina- ja hyödykeriski). Optioille ominaisia riskejä (gamma- ja vegariski) on seurattava erikseen.

(10) Markkinariskiä on arvioitava suhteessa riskinkantokykyyn. Johdannaissopimuksista aiheutuvaa markkinariskiä on tarkasteltava osana koko markkinariskin seurantaa ja näiden sopimusten on sisällyttävä markkinariskilimiittien seurantaan. Sopimusten ominaisuudet on otettava huomioon ja kaikkia sopimustyypin vaatimia markkinariskin muotoja on pystyttävä seuraamaan johdannaissopimusten määrän vaatimassa laajuudessa.

(11) Markkinariskin arviointiin voidaan käyttää matemaattista tai tilastollista menetelmää. Tällaisen menetelmän oletuksia ja parametrien asianmukaisuutta on seurattava ja arvioitava säännöllisesti. Menetelmä on altistettava kvantitatiivisille ja kvalitatiivisille stressitesteille, joiden tuloksia johdon on seurattava ja joiden tulokset on otettava huomioon limiittejä ja strategioita määriteltäessä. Tulosten luotettavuuden varmistamiseksi on käytettyä mallia säännöllisesti testattava, eli sen antamia tuloksia on verrattava toteutuneisiin tulemiin.

Rahoitusriski

(12) Rahoitusriskillä tarkoitetaan riskiä siitä, että valvottava ei pysty rahoittamaan johdannaissopimusten käytöstä aiheutuvia kassavirtavaateita.

(13) Johdannaissopimusten vaikutuksia päivittäisiin kassavirtoihin on seurattava ja niiden vaikutus on otettava huomioon maksuvalmiuden suunnittelussa. Rahoitusriskin seurannan on oltava toiminnan laajuuteen nähden riittävän yksityiskohtaista.

Markkinoiden likviditeettiriski

(14) Markkinoiden likviditeettiriskillä tarkoitetaan sitä, että sopimuksia ei pystytä tai ei helposti voida realisoida tai kattaa vallitsevaan markkinahintaan, koska markkinoilla ei ole riittävästi syvyyttä tai markkinat eivät toimi jonkin häiriön takia.

(15) Markkinoiden likviditeettiriskin hallitsemiseksi on sopimuksia hajautettava johdannaistoiminnan vaatimassa laajuudessa. Eri tuotteiden ja markkinoiden likviditeettiä on aktiivisesti seurattava. Riskejä voidaan hallita myös tuoteja markkinakohtaisten limiittien avulla.

Operatiivinen riski

(16) Johdannaissopimusten käytöstä aiheutuva operatiivinen riski on otettava huomioon valvottavan riskienhallintasuunnitelmassa.

(17) Johdannaisista aiheutuvan operatiivisen riskin hallitsemiseksi tulee:

- johdannaisten käyttöä tukevia operatiivisia toimintoja varten tulee olla riittävä ammattitaitoinen henkilöstö
- johdannaisten käyttöä varten on oltava ennalta suunnitellut työvaiheet
- johdannaissopimukset on dokumentoitava ennalta laadittujen periaatteiden mukaisesti
- ennen kuin hinnoittelu- ja arvostusmalleja otetaan käyttöön, on varmistettava, että ne tuottavat luotettavia tuloksia sopimusten hinnoista, positioiden arvosta ja syntyvistä voitoista ja tappioista. Mallit ja käytetyt menetelmät on dokumentoitava.
- eri järjestelmissä (kirjanpito, kaupankäynti) olevat tiedot on säännöllisesti täsmäytettävä keskenään.
- vakioimattomien johdannaisten osalta käytetään ISDA:n (International Swaps and Derivatives Association) standardisopimuksia.
- yhtiöllä tulee olla johdannaisia koskeva riittävä sisäinen ohjeistus.

15.7.3 Suojauspolitiikka, suojaus ja suojauksen tehokkuus

(1) Valvottavan hallituksen tulee hyväksyä kirjallinen suojauspolitiikka (tavoitteet ja strategia). Suojausstrategiaa koskevan kuvauksen tulee sisältää kuvaus suojauksen tehokkuuden arviointimenettelyistä.

(2) Suojaavan johdannaissopimuksen käyttötarkoitus on määriteltävä ja dokumentoitava sopimusta tehtäessä. Jos näin ei menetellä, sopimusta on tarkasteltava suojaavana (suojauksen dokumentointi ks. kohta 6.5.3 alakohta 13).

(3) Suojaavan johdannaissopimuksen ja suojattavan sijoituksen väillä on oltava riittävä yhteys. Suojaava johdannaissopimus voi estää suojattavan sijoituksen arvon alenemisen alle sopimuksessa määrätyn tason (esimerkiksi ostettu myyntioptio). Tällaisessa tapauksessa suojaavuuden tehokkuuden toteutumista tarkastellaan niillä suojattavan kohteen hintatasoilla, joilla suojauksen halutaan toimivan. Suojaavan sopimuksen arvo voi myös nousta vastaavassa määrin kuin suojattavan kohteen arvo laskee (termiini).

(4) Asetettujen optioiden tyyppisiä johdannaissopimuksia ei pidetä suojaavina. Tästä poiketen asetettuja optioita voidaan pitää suojaavina, jos ne ovat osa suojausrakennetta, joka sisältää myös vastakkaisen ostetun option. Vastakkaisuusmääritelmä sallii optioiden toteutushinnoissa eron, joka ei vaaranna suojausrakenteen toimivuutta.

(5) Johdannaissopimus tai joukko johdannaissopimuksia pidetään kuitenkin suojaavina johdannaissopimuksina, jos johdannaisten yhteenlaskettujen ja VYL 9 luvussa määriteltyjen suojattavien velan arvonmuutosten välillä on riittävä yhteys. Vastuuvelan suojaus voi olla osittainen, jolloin suojataan tiettyä vastuuvelkaan kuuluvaa ja yksiselitteisesti eriteltävissä olevaa erää.

(6) Suojauksen tehokkuutta tulee arvioida jatkuvasti (kuukausittainen seuranta ei ole riittävä) koko suojauksen keston ajan. Suojauksen tehokkuutta tulee seurata periodikohtaisesti (raportointipäivä) ja kumulatiivisesti (suojauksen alusta tarkasteluhetkeen). Käyttötarkoitus on muutettava suojaamattomaksi, jos suojaus ei ole tehokasta.

(7) Suojauksen tulosta on seurattava myös euromääräisesti. Jos suojaavien johdannaissopimusten kohde etuuksien pääomien yhteismäärä merkittävästi ylittää sopimuksilla suojattujen varojen tai velkojen pääomien

yhteismäärän, jo johdannaissopimusten käsittely on ylittävältä osin muutettava muussa kuin suojaamistarkoituksessa tehtyjä sopimuksia koskevien määräysten mukaiseksi

(8) Suojaavuuden tehokkuuden toteutumista tulkitaan siten, että sitä tarkastellaan vain niillä hinta-tasoill joilla yhtiö on määritellyt suojauksen olevan tehokasta.

(9) Suojauksen katsotaan jatkuvan, jos sijoitus korvataan toisella samanlaisella sijoituksella ja korvaaminen toisella sijoituksella on osa valvottavan kirjallista suojausstrategiaa. Korvaamiseen uudella sijoituksella tulee dokumentoida uudelleen suojaukseksi.